

Bolagsordning för Vilhelmina Bostäder AB

§ 1 Firma

Bolagets firma är Vilhelmina Bostäder AB.

§ 2 Säte

Styrelsen ska ha sitt säte i Vilhelmina kommun, Västerbottens län.

§ 3 Verksamhetsföremål

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Vilhelmina kommun förvärva, äga, bebygga, förvalta, förädla och försälja fastigheter med bostadslägenheter och därtill hörande kollektiva anordningar samt även med lokaler i de fall lokalerna utgör en mindre del av dessa fastigheter, används för kommunal verksamhet eller är kommersiella lokaler som har ett tydligt samband med den övriga verksamheten.

Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sin ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägaren/i ägarens ställe.

§ 4 Ändamål med bolagets verksamhet

Bolaget ska i allmännyttigt syfte och med iakttagande av kommunallagens lokaliseringsprincip främja bostadsförsörjningen i Vilhelmina kommun och erbjuda hyresgäster möjlighet till boendeinflytande och inflytande i bolaget.

Verksamheten ska bedrivas enligt affärsmässiga principer.

Bolaget ska i sin verksamhet agera med iakttagande av samma begränsningar som skulle ha gällt om verksamheten istället utförts i kommunal regi. Detta innebär att bolaget ska säkerställa att det agerar inom det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheter som utgör ramen för verksamheten.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Vilhelmina kommun.

§ 5 Fullmäktiges rätt att ta ställning

Bolaget ska bereda kommunfullmäktige i Vilhelmina kommun möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell betydelse eller annars av större vikt fattas.

§ 6 Aktiekapital

Aktiekapitalet ska utgöra lägst 10 000 000 kronor och högst 40 000 000 kronor.

§ 7 Antal aktier

I bolaget ska finnas lägst 10 000 aktier och högst 40 000 aktier.

§ 8 Styrelse

Styrelsen ska bestå av lägst fem och högst sju ledamöter.

Styrelsen utses av kommunfullmäktige i Vilhelmina kommun för tiden från den årsstämma som följer närmast efter det val till kommunfullmäktige som förrättats intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige utser också ordförande och vice ordförande i bolagets styrelse.

§ 9 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en revisor. För revisorn får av bolagsstämman en revisorssuppleant utses.

Revisorns och – i förekommande fall revisorssuppleantens – uppdrag gäller till slutet av den årsstämma som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet.

§ 10 Lekmannarevisorer

För samma mandatperiod som gäller för bolagets revisor ska kommunfullmäktige i Vilhelmina kommun utse två lekmannarevisorer med suppleanter.

§ 11 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske genom e-post eller brev till ägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman.

§ 12 Utomståendes närvarorätt vid bolagsstämman

Allmänheten har rätt att närvara vid bolagsstämman.

§ 13 Ärenden på årsstämman

På årsstämman ska följande ärenden förekomma till behandling.

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande vid stämman
3. Upprättande och godkännande av röstlängd
4. Val av en eller två justeringspersoner
5. Godkännande av dagordning
6. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
7. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelsen och lekmannarevisorernas granskningsrapport
8. Beslut om
 - a) fastställande av resultat- och balansräkning

- b) disposition beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen
- c) ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
- 9. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorerna med suppleanter
- 10. Val av revisor och revisorssuppleant
- 11. Annat ärende som ankommer på bolagsstämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen.

§ 14 Bolagsstämmans kompetens

Beslut i följande frågor ska alltid fattas av bolagsstämman.

- Årligt fastställande av handlingsprogram med strategiska mål för de närmaste tre räkenskapsåren
- Fastställande av budget för verksamheten
- Ram för upptagande av krediter
- Ställande av säkerhet
- Bildande av bolag
- Köp eller försäljning av bolag eller andel i sådant
- Köp eller försäljning av fast egendom överstigande ett belopp av 2 miljoner SEK per affärstillfälle.
- Andra köp, förvärv eller upplåtelser än som nämnts ovan överstigande ett värde av 1 miljon SEK exkl. moms per affärstillfälle.
- Beslut i annat ärende av principiell betydelse eller annars av större vikt.

§ 15 Räkenskapsår

Kalenderår ska vara bolagets räkenskapsår.

§ 16 Firmateckning

Styrelsen får inte bemyndiga annan än styrelseledamot eller VD att teckna bolagets firma. Sådant bemyndigande får endast avse två personer i förening.

§ 17 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Vilhelmina kommun äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder inte möter på grund av författningsreglerad sekretess.

§ 18 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får inte ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Vilhelmina kommun.

Denna bolagsordning har beslutats av kommunfullmäktige i Vilhelmina kommun 2019-05-13. Antagen av Vilhelmina Bostäder AB:s bolagsstämma 2019-05-22.

Bolagsordning för Vilhelmina Fastighetsförvaltning AB

§ 1 Firma

Bolagets firma är Vilhelmina Fastighetsförvaltning AB.

§ 2 Säte

Styrelsen ska ha sitt säte i Vilhelmina kommun, Västerbottens län.

§ 3 Verksamhetsföremål

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att inom Vilhelmina kommun förvalta Vilhelmina kommuns och Vilhelmina Bostäder AB:s fastigheter. Bolagets verksamhet ska därutöver vara att bedriva parkeringsövervakning och förvaltning av parkeringsanläggningar på kommunens tomtmark.

Bolaget är skyldigt att utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sina ägare. Verksamheten ska bedrivas åt ägarna/i ägarnas ställe.

§ 4 Ändamål med bolagets verksamhet

Bolaget ska i sin verksamhet agera med iakttagande av samma begränsningar som skulle ha gällt om verksamheten istället utförts i kommunal regi. Detta innebär att bolaget ska säkerställa att det agerar inom det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheter som utgör ramen för verksamheten.

Likvideras bolaget ska dess behållna tillgångar tillfalla Vilhelmina kommun och Vilhelmina Bostäder AB i proportion till deras respektive ägarandel.

§ 5 Rätt att ta ställning

Bolaget ska bereda kommunfullmäktige i Vilhelmina kommun samt bolagsstämman i Vilhelmina Bostäder AB möjlighet att ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell betydelse eller annars av större vikt fattas.

§ 6 Aktiekapital

Aktiekapitalet ska utgöra lägst 1 000 000 kronor och högst 4 000 000 kronor.

§ 7 Antal aktier

I bolaget ska finnas lägst 1 000 000 aktier och högst 4 000 000 aktier.

§ 8 Styrelse

Styrelsen ska bestå av fem ledamöter. Styrelsen ska bestå av lägst fem och högst sju ledamöter.

Styrelsen utses av kommunfullmäktige i Vilhelmina kommun för tiden från den årsstämma som följer närmast efter det val till kommunfullmäktige som förrättats intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige utser också ordförande och vice ordförande i bolagets styrelse.

§ 9 Revisorer

För granskning av bolagets årsredovisning jämte räkenskaper samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning utses av bolagsstämman en revisor. För revisorn får av bolagsstämman en revisorssuppleant utses.

Revisorns och – i förekommande fall revisorssuppleantens – uppdrag gäller till slutet av den årsstämma som hålls under det fjärde räkenskapsåret efter revisorsvalet.

§ 10 Lekmannarevisorer

För samma mandatperiod som gäller för bolagets revisor ska kommunfullmäktige i Vilhelmina kommun, utse två lekmannarevisorer med suppleanter. Vilhelmina Bostäder AB har rätt att, i samma omfattning som Vilhelmina kommun, självständigt ge instruktioner till lekmannarevisorererna.

§ 11 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske genom e-post eller brev till ägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman.

§ 12 Utomståendes närvarorätt vid bolagsstämman

Allmänheten har rätt att närvara vid bolagsstämman.

§ 13 Ärenden på årsstämman

På årsstämman ska följande ärenden förekomma till behandling.

1. Stämmans öppnande
2. Val av ordförande vid stämman
3. Upprättande och godkännande av röstlängd
4. Val av en eller två justeringspersoner
5. Godkännande av dagordning
6. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad
7. Framläggande av årsredovisningen, revisionsberättelsen och lekmannarevisorerernas granskningsrapport
8. Beslut om
 - a) fastställande av resultat- och balansräkning
 - b) disposition beträffande bolagets vinst eller förlust enligt den fastställda

- balansräkningen
- c) ansvarsfrihet för styrelseledamöterna och verkställande direktören
9. Fastställande av arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorerna med suppleanter
10. Val av revisor och revisorssuppleant
11. Annat ärende som ankommer på bolagsstämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen.

§ 14 Bolagsstämmans kompetens

Beslut i följande frågor ska alltid fattas av bolagsstämman.

- Årligt fastställande av handlingsprogram med strategiska mål för de närmaste tre räkenskapsåren
- Fastställande av budget för verksamheten
- Ram för upptagande av krediter
- Ställande av säkerhet
- Bildande av bolag
- Köp eller försäljning av bolag eller andel i sådant
- Köp eller försäljning av fast egendom överstigande ett belopp av 2 miljoner SEK per affärstillfälle.
- Andra köp, förvärv eller upplåtelser än som nämnts ovan överstigande ett värde av 1 miljon SEK exkl. moms per affärstillfälle.
- Beslut i annat ärende av principiell betydelse eller annars av större vikt.

§ 15 Räkenskapsår

Kalenderår ska vara bolagets räkenskapsår.

§ 16 Firmateckning

Styrelsen får inte bemyndiga annan än styrelseledamot eller VD att teckna bolagets firma. Sådant bemyndigande får endast avse två personer i förening.

§ 17 Inspektionsrätt

Kommunstyrelsen i Vilhelmina kommun och styrelsen i Vilhelmina Bostäder AB äger rätt att ta del av bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera bolaget och dess verksamhet. Detta gäller dock endast i den mån hinder inte möter på grund av författningsreglerad sekretess.

§ 18 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får inte ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Vilhelmina kommun 2019-05-13 och bolagsstämman 2019-05-22

ÄGARDIREKTIV FÖR VILHELMINA BOSTÄDER AB

För den verksamhet som bedrivs i Vilhelmina Bostäder AB, nedan kallat Bolaget, gäller dessa direktiv som är fastställda av bolagsstämman efter beslut av kommunfullmäktige 2019-05-13. Dessa direktiv ersätter i sin helhet tidigare fastställda direktiv.

1

Bolaget som en del av den kommunala organisationen

Bolaget ägs av Vilhelmina kommun. Bolaget är till den del Bolaget tilldelats uppgifter från kommunen, en del av kommunens verksamhet. Bolaget ska i sin verksamhet beakta detta. Bolagets verksamhet regleras, utöver av lag och av bolagsordningen, av direktiv utfärdade av kommunfullmäktige och fastställda av bolagsstämma.

2

Syfte med verksamheten

Bolaget är Vilhelmina kommuns viktigaste redskap för att främja en god bostadsförsörjning. Vilhelmina kommuns avsikt med bolaget är att långsiktigt vara företräd på kommunens bostadsmarknad genom ett allmännyttigt bostadsföretag.

Detta ska Bolaget göra genom:

- Tillhandahålla goda och trygga boendemiljöer i välskötta fastigheter och bostadsområden.
- Ge hyresgästerna möjlighet till boendeinflytande över lägenheter, boendemiljö och servicenivå.
- Bidra till ett hållbart samhälle och vara ett föredöme i miljöfrågor.
- Bidra till ökad integration, jämställdhet och mångfald både som hyresvärd och som arbetsgivare.
- Utgöra ett föredöme som socialt ansvarstagande samhällsaktör.
- Underlätta för fler unga att etablera sig på bostadsmarknaden

3

Kommunens direktivrätt

Det ankommer på Bolagets styrelse att följa av kommunfullmäktige utfärdade direktiv för verksamheten om de inte står i strid med tvingande bestämmelser i aktiebolagslagen eller annan lag eller författning, exempelvis offentlighets- och sekretesslagen eller strider mot Bolagets intresse.

Förutom genom lag och författning regleras Bolagets verksamhet och Bolagets förhållande till kommunen genom förekommande avtal mellan kommunen och bolaget eller tilldelning från kommunen.

- a) bolagsordning
- b) ägardirektiv för verksamheten, samt

c) förekommande avtal mellan kommunen och Bolaget

Detta ägardirektiv är ett komplement till bolagsordningen.

4

Kommunens ledningsfunktion

Bolaget står enligt 6 kap. 1 § kommunallagen under uppsikt av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen utövar kommunens ledningsfunktion över bolaget i enlighet med vad som anges i kommunstyrelsens reglemente. Ledningsfunktionen kompletteras med en särskild företagspolicy.

Kommunstyrelsen har rätt att ta del av Bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera Bolaget och dess verksamhet. Bolaget ska lämna kommunstyrelsen den information om verksamheten som den begär. Den närmare omfattningen av informationen fastställs i samråd med Bolagets styrelse.

Bolaget erinras om att kommunstyrelsen enligt 6 kap 9 § kommunallagen har att fatta årliga beslut huruvida verksamheten varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

5

Samverkan

Bolaget och kommunen ska gemensamt verka för såväl ett gott informationsutbyte som att nå effektivt resursutnyttjande inom kommunens samlade verksamhet oavsett organisationsform och undvika att onödiga dubbelresurser byggs upp.

6

Särskilda skyldigheter

Bolaget ska, i samråd med kommunen, verka för att bostadsbeståndet är väl anpassat till rådande efterfrågan och demografiska utveckling. Särskild uppmärksamhet ska ägnas anpassning av bostäder för äldres behov samt för ungdomar.

I samråd med kommunen, ska tillämpas ett system med ungdomshyror så beräknade att egen bostad kan anskaffas. Uppkommande kostnader eller hyresbortfall ska till lika delar bäras av Bolaget och kommunen.

Bolaget ska, i samråd med kommunen, söka tillfredsställande lösningar på uppkommande, permanenta vakanser i bostadsbeståndet. Åtgärder ska främst bestå i konvertering till andra ändamål än bostäder samt i undantagsfall, rivningar. Rivningar i Bolagets fastighetsbestånd ska anmälas till kommunfullmäktige för fullmäktiges ställningstagande.

7

Avkastningskrav m.m.

Bolagets resultat, beräknat på sätt som föreskrivs i lag eller författning och på grundval av på redovisningsområdet vedertagen praxis ska i första hand användas för bolagets långsiktiga konsolidering. Då betryggande konsolidering uppnåtts, ska – när

bolaget redovisar vinst – del av densamma inlevereras till kommunen. Riktlinjer för sådan överföring och beräkning av storleken av denna finns i Lag om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag (SFS 2010:879) och ska tillämpas på Bolagets resultat.

8

Kommunens nyttjande av Bolagets tjänster

I de fall kommunen önskar använda Bolagets tjänster för olika uppgifter i den kommunala verksamheten, ska avtal om villkoren för sådana uppdrag och åtaganden träffas för varje särskilt fall och på affärsmässiga grunder.

9

För verksamheten gällande kommunala principer

Bolaget bedriver kommunal verksamhet och för sådan gäller de bestämmelser som tillkommit bl.a. genom Lag om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag (SFS 2010:879).

Bolaget ska normalt endast bedriva verksamhet inom det geografiska området Vilhelmina kommun.

10

Arbetsordning för styrelsen

Styrelsen ska årligen fastställa en skriftlig arbetsordning för sitt arbete. I arbetsordningen ska anges hur arbetet i förekommande fall ska fördelas mellan styrelsens ledamöter och hur ofta styrelsen ska sammanträda.

11

Instruktion för verkställande direktören

Styrelsen ska fastställa en skriftlig instruktion för verkställande direktören. Instruktionen ska klargöra arbetsfördelningen mellan styrelsen och verkställande direktören. Den ska bl.a. reglera verkställande direktörens befogenhet att ensam teckna Bolagets firma.

12

Styrelsens arvoden

Arvode och övriga ersättningar till styrelsen ska utgå enligt de regler som fastställs av kommunfullmäktige.

13

Kommunala policyprogram

Alla av kommunen antagna reglementen och policyprogram ska i tillämpliga delar antas och tillämpas lika i Bolaget som i kommunen.

14

Samordning och samverkan inom IT-området

Samverkan och samordning av IT-satsningar och strategiska frågor ska inom området ske inom hela den kommunala koncernen. Kommunens IT-avdelning ska konsulteras innan viktigare beslut fattas inom IT-området.

IT-avdelningen bistår bolaget med råd och information.

15

Förvaltningsberättelsen

Bolagets styrelse ska årligen i förvaltningsberättelsen, utöver vad aktiebolagslagen stadgar, redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det i bolagsordningen och dessa direktiv angivna syftet och ramarna med densamma.

Redovisningen ska vara så utformad att den kan läggas till grund för lekmannarevisorernas granskning liksom för kommunstyrelsens uppsikt och beslut enligt 6 kap. 1 och 9 §§ kommunallagen.

16

Granskningsrapporten

Det åligger Bolagets lekmannarevisorer att årligen i sin granskningsrapport särskilt yttra sig om huruvida bolaget bedrivits på ett ändamålsenligt sätt utifrån det syfte som angivits i bolagsordningen och i detta ägardirektiv, liksom de kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten.

Lekmannarevisorerna ska snarast uppmärksamma kommunstyrelsen på om Bolaget brister i de avseenden som omnämns i första stycket.

Lekmannarevisorerna ska granska om bolagets interna kontroll är tillräcklig. Granskningen ska vara så ingående och omfattande som god sed vid detta slag av granskning kräver.

17

Finansiering

Bolagets verksamhet finansieras bl.a. genom hyror och ersättning från kommunen för tilldelad verksamhet. Långsiktiga investeringar kan finansieras med lån för vilka kommunen kan lämna borgen. Borgensavgift utgår i dessa fall.

18

Information och ägardialog

Kommunen ska fortlöpande hållas informerad av Bolaget om dess verksamhet. Bolaget ska initiera möten med kommunen om omständigheterna så påkallar.

Bolaget ska till kommunstyrelsen redovisa bolagets ställning och resultat per den 30/8 och 31/12. Bolaget ska därvid uppmärksamma kommunen på viktigare omständigheter och förändringar som kan inverka på Bolagets verksamhet.

Kommunstyrelsen ska utan dröjsmål få del av

- protokoll från bolagsstämmor

- protokoll från styrelsesammanträden
- bolagets årsredovisning med revisionsberättelse och granskningsrapport från lekmannarevisorerna

Bolagets styrelse och VD ska delta vid möten med kommunstyrelsen minst en gång per år (ägardialog).

19

Budget och verksamhetsplan

Bolaget ska årligen fastställa en verksamhetsplan med strategiska mål för de närmaste tre räkenskapsåren kvartal ett. Bolaget ska fastställa budget för nästkommande räkenskapsår senast den 1/12. Efter att styrelsen fastställt verksamhetsplan och budget ska dessa tillställas ägarna.

20

Kommunal koncernredovisning och budget

Bolaget ska till kommunen lämna de uppgifter som av kommunen bedöms nödvändiga för upprättande av årsredovisning och delårsrapport enligt lag (1997:614) om kommunal redovisning.

Bolaget ska i övrigt till kommunen lämna de uppgifter som av kommunen bedöms nödvändiga för upprättande av kommunens budget.

21

Arkivreglemente

Vilhelmina kommuns arkivreglemente ska tillämpas i bolaget.

Arkivmyndighet är kommunstyrelsen.

22

Års- och bolagsstämmor

Bolaget ska årligen senast före utgången av maj månad hålla årsstämma.

Av bolagsordningen framgår hur kallelse till års- och bolagsstämmor ska ske. Information om bolagsstämmor med angivande av tid och plats samt dagordning ska publiceras på Bolagets hemsida senast två veckor i förväg. Samma information ska inom samma tid tillställas kommunen för möjliggörande av publicering på kommunens hemsida.

23

Underlag för kommunens koncernredovisning m.m.

Bolaget ska lämna flerårsplan, budget och periodbokslut i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

Bolaget ska vidare informera om större avvikelser mot budget och flerårsplan samt andra planer, såväl för egen verksamhet som för sådan som tilldelats av kommunen.

24**Sekretess**

Innehåller handling som ska överlämnas till kommunen uppgift av sådant slag att Bolaget inte är skyldigt att tillhandahålla allmänheten handling vari uppgiften finns, får Bolaget utesluta uppgiften. Av översänt material ska framgå att sådan åtgärd vidtagits.

25**Upphandling av revision**

Vilhelmina kommuns revisorer ansvarar för upphandling av revisorer i Bolaget. Denna upphandling utgör underlag för årsstämans beslut om utseende av revisorer.

Revisorerna bedömer och beräknar, i samråd med företagets ledning, omfattningen av granskningen och omsätter denna i en revisionsbudget. Revisorernas budget överlämnas till företagets ledning för att integreras i företagets totala budget.

ÄGARDIREKTIV FÖR VILHELMINA FASTIGHETSFÖRVALTNING AB

För den verksamhet som bedrivs i Vilhelmina Fastighetsförvaltning AB, nedan kallat Bolaget, gäller dessa direktiv, som efter samråd med Vilhelmina Bostäder AB är fastställda av bolagsstämman efter beslut av kommunfullmäktige 2019-05-13. Dessa direktiv ersätter i sin helhet tidigare fastställda direktiv.

1

Bolaget som en del av den kommunala organisationen

Bolaget ägs till 40 procent av Vilhelmina kommun och till 60 procent av Vilhelmina Bostäder AB. Vilhelmina Bostäder AB är i sin tur ett av Vilhelmina kommun helägt aktiebolag. Bolaget är till del Bolaget tilldelats uppgifter från kommunen, antingen direkt eller genom Vilhelmina Bostäder AB, en del av kommunens verksamhet. Bolaget ska i sin verksamhet beakta detta. Bolagets verksamhet regleras, utöver av lag och av bolagsordningen, av direktiv utfärdade av kommunfullmäktige efter samråd med bolagsstämman i Vilhelmina Bostäder AB fastställda av bolagsstämma i Bolaget.

2

Syfte med verksamheten

Bolaget är kommunens och bostadsbolagets gemensamma förvaltningsbolag och ska garantera en effektiv fastighetsförvaltning genom hög kompetens inom en rad områden. Bolaget ska verka för social hållbarhet samt medverka till ägarens långsiktiga lönsamhet genom att aktivt förbättra fastigheters drift, skötsel och ekonomi.

Bolaget ska dessutom:

- Bidra till ett hållbart samhälle och vara ett föredöme i miljöfrågor.
- Bidra till ökad integration, jämställdhet och mångfald som arbetsgivare.
- Utgöra ett föredöme som socialt ansvarstagande samhällsaktör.

3

Kommunens direktivrätt

Det ankommer på Bolagets styrelse att följa de direktiv som utfärdats för verksamheten enligt avsnitt 1 ovan, om de inte står i strid med tvingande bestämmelser i aktiebolagslagen eller annan lag eller författning.

Förutom genom lag och författning regleras Bolagets verksamhet och Bolagets förhållande till ägarna genom förekommande avtal mellan dessa parter och Bolaget,

- a) bolagsordning
- b) ägardirektiv för verksamheten, samt

c) förekommande avtal mellan ägarna och Bolaget

Detta ägardirektiv är ett komplement till bolagsordningen.

4

Kommunens ledningsfunktion

Bolaget står enligt 6 kap. 1 § kommunallagen under uppsikt av kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen utövar kommunens ledningsfunktion över Bolaget i enlighet med vad som anges i kommunstyrelsens reglemente. Ledningsfunktionen kompletteras med en särskild företagspolicy.

Kommunstyrelsen har rätt att ta del av Bolagets handlingar och räkenskaper samt i övrigt inspektera Bolaget och dess verksamhet. Bolaget ska lämna kommunstyrelsen den information om verksamheten som den begär. Den närmare omfattningen av informationen fastställs i samråd med Bolagets styrelse. Styrelsen i Vilhelmina Bostäder AB ska medges motsvarande insyns- och inspektionsrätt.

Bolaget erinras om att kommunstyrelsen enligt 6 kap. 9 § kommunallagen har att fatta årliga beslut huruvida verksamheten varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

5

Samverkan

Bolaget och ägarna ska gemensamt verka för såväl ett gott informationsutbyte som att nå effektivt resursutnyttjande inom kommunens samlade verksamhet oavsett organisationsform och undvika att onödiga dubbelresurser byggs upp.

6

För verksamheten gällande kommunala principer

Bolaget ska utföra förvaltningsuppdrag åt kommunen och Vilhelmina Bostäder AB och ska bedriva sin verksamhet på ett sätt som är förenligt med de kommunalrättsliga principerna. Bolaget ska därvid särskilt beakta att Vilhelmina Bostäder AB är ett sådant bolag för vilket lag om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag (SFS 2010:879) är tillämplig.

Bolaget får endast i marginell omfattning bedriva verksamhet gentemot annan än ägarna.

7

Arbetsordning för styrelsen

Styrelsen ska årligen fastställa en skriftlig arbetsordning för sitt arbete. I arbetsordningen ska anges hur arbetet i förekommande fall ska fördelas mellan styrelsens ledamöter och hur ofta styrelsen ska sammanträda.

8**Instruktion för verkställande direktören**

Styrelsen ska fastställa en skriftlig instruktion för verkställande direktören. Instruktionen ska klargöra arbetsfördelningen mellan styrelsen och verkställande direktören. Den ska bl.a. reglera verkställande direktörens befogenhet att ensam teckna Bolagets firma.

9**Styrelsens arvoden**

Arvode och övriga ersättningar till styrelsen ska utgå enligt de regler som fastställs av kommunfullmäktige i samråd med bolagsstämman i Vilhelmina Bostäder AB.

10**Kommunala policyprogram**

Alla av Vilhelmina kommun antagna reglementen och policyprogram ska i tillämpliga delar antas och tillämpas lika i Bolaget som i kommunen.

11**Samordning och samverkan inom IT-området**

Samverkan och samordning av IT-satsningar och strategiska frågor ska inom området ske inom hela den kommunala koncernen. Kommunens IT-avdelning ska konsulteras innan viktigare beslut fattas inom IT-området. IT-avdelningen bistår bolaget med råd och information.

12**Förvaltningsberättelsen**

Bolagets styrelse ska årligen i förvaltningsberättelsen, utöver vad aktiebolagslagen stadgar, redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det i bolagsordningen och dessa direktiv angivna syftet och ramarna med desamma.

Redovisningen ska vara så utformad att den kan läggas till grund för lekmannarevisorernas granskning, för kommunstyrelsens uppsikt och beslut enligt 6 kap. 1 och 9 §§ kommunallagen samt för sådan insyn som styrelsen i Vilhelmina Bostäder AB påfordrar.

13**Granskningsrapporten**

Det åligger Bolagets lekmannarevisorer att årligen i sin granskningsrapport särskilt yttra sig om huruvida Bolaget bedrivits på ett ändamålsenligt sätt utifrån det syfte som angivits i bolagsordningen och i detta ägardirektiv, liksom de kommunala befogenheter som utgör ramen för verksamheten.

Lekmannarevisorerna ska snarast uppmärksamma kommunstyrelsen och styrelsen i Vilhelmina Bostäder AB på om Bolaget brister i de avseenden som omnämns i första stycket ovan.

Lekmannarevisorerna ska granska om Bolagets interna kontroll är tillräcklig. Granskningen ska vara så ingående och omfattande som god sed vid detta slag av granskning kräver.

14

Finansiering

Bolagets verksamhet finansieras genom ersättning för de förvaltningsuppdrag som utförs åt Vilhelmina kommunen och Vilhelmina Bostäder AB.

15

Information och ägardialog

Ägarna ska fortlöpande hållas informerade av Bolaget om dess verksamhet. Bolaget ska initiera möten med ägarna om omständigheterna så påkallar.

Bolaget ska till kommunstyrelsen samt till styrelsen i Vilhelmina Bostäder AB redovisa Bolagets ställning och resultat per den 30/8 och 31/12. Bolaget ska därvid uppmärksamma ägarna på viktigare omständigheter och förändringar som kan inverka på Bolagets verksamhet.

Ägarna ska utan dröjsmål få del av:

- protokoll från bolagsstämmor;
- protokoll från styrelsesammanträden samt
- Bolagets årsredovisning med revisionsberättelse och
- granskningsrapport från lekmannarevisorerna.

Bolagets styrelse och VD ska delta vid möten med kommunstyrelsen och Vilhelmina Bostäder AB minst en gång per år (ägardialog).

16

Budget och verksamhetsplan

Bolaget ska årligen fastställa en verksamhetsplan med strategiska mål för de närmaste tre räkenskapsåren kvartal ett. Bolaget ska fastställa budget för nästkommande räkenskapsår senast den 1/12. Efter att styrelsen fastställt verksamhetsplan och budget ska dessa tillställas ägarna.

17

Kommunal koncernredovisning och budget

Bolaget ska till kommunen lämna de uppgifter som av kommunen bedöms nödvändiga för upprättande av årsredovisning och delårsrapport enligt lag

(1997:614) om kommunal redovisning.

Bolaget ska i övrigt till kommunen lämna de uppgifter som av kommunen bedöms nödvändiga för upprättande av kommunens budget.

18

Arkivreglemente

Vilhelmina kommuns arkivreglemente ska tillämpas i Bolaget.

Arkivmyndighet är kommunstyrelsen.

19

Bolagsstämma

Bolaget ska årligen senast före utgången av maj månad hålla årsstämma.

Av bolagsordningen framgår hur kallelse till bolagsstämmor ska ske. Information om bolagsstämmor med angivande av tid och plats samt dagordning ska publiceras på Bolagets hemsida senast två veckor i förväg. Samma information ska inom samma tid tillställas kommunen för möjliggörande av publicering på kommunens hemsida.

20

Underlag för kommunens koncernredovisning m.m.

Bolaget ska lämna flerårsplan, budget och periodbokslut i enlighet med kommunfullmäktiges beslut. Bolaget ska vidare informera om större avvikelser mot budget och flerårsplan samt andra planer, såväl för egen verksamhet som för sådan som tilldelats av kommunen.

21

Sekretess

Innehåller handling som ska överlämnas till kommunen uppgift av sådant slag att Bolaget inte är skyldigt att tillhandahålla allmänheten handling vari uppgiften finns, får Bolaget utesluta uppgiften. Av översänt material ska framgå att sådan åtgärd vidtagits.

22

Upphandling av revision

Kommunens revisorer ansvarar för upphandling av revisorer till kommunens företag. Denna upphandling utgör underlag för årsstämman beslut om utseende av revisorer.

Revisorena bedömer och beräknar, i samråd med företagets ledning, omfattningen av granskningen och omsätter denna i en revisionsbudget.

Revisorernas budget överlämnas till företagets ledning för att integreras i företagets totala budget.

BOLAGSORDNING

BILAGA 1b

Organisationsnummer: 559102-5290

§ 1 Firma

Bolagets firma är South Lapland Airport AB.

§ 2 Styrelsens säte

Styrelsen har sitt säte i Vilhelmina kommun, Västerbottens län.

§ 3 Verksamhet

Bolaget har till föremål för sin verksamhet att äga, förvalta samt driva flygplats i Vilhelmina kommun samt därmed liknande verksamhet inklusive till flygplatsen och dess verksamhet stödjande åtgärder och funktioner innefattande bland annat verksamhet för biljettering och synkronisering av närliggande tjänster m.m. Bolaget äger vidare bedriva sådan verksamhet som verkar främjande för Vilhelmina kommun, kommunens turism, kommunens invånare eller näringsverksamheten i Västerbotten.

§ 4 Aktiekapital

Aktiekapitalet utgör lägst 1 000 000 kronor och högst 4 000 000 kronor.

§ 5 Antal aktier

Antalet aktier ska uppgå till lägst 100 000 och högst 400 000 stycken.

§ 6 Styrelse och revisorer

Styrelsen består av 2-7 ledamöter med högst 3 suppleanter.

Bolaget ska ha 1-2 revisorer med högst 1 revisorssuppleant eller ett registrerat revisionsbolag.

§ 7 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske tidigast sex och senast två veckor före stämman genom email/epost eller brev med posten. Meddelanden till aktieägarna ska ske genom email/epost eller brev med posten.

§ 8 Öppnande av stämma

Styrelsens ordförande eller den styrelsen därtill utser öppnar bolagsstämman och leder förhandlingarna till dess ordförande vid stämman valts.

§ 9 Årsstämma

Årsstämma hålls årligen inom 4 månader efter räkenskapsårets utgång.

På årsstämma ska följande ärenden förekomma.

11. Val av ordförande vid stämman;
12. Upprättande och godkännande av röstlängd;
13. Godkännande av dagordning;
14. Val av en eller två justeringsmän;
15. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad;
16. Föredragning av framlagd årsredovisning och revisionsberättelse samt, i förekommande fall, koncernredovisning och koncernrevisionsberättelse;
17. Beslut
 - d. om fastställande av resultaträkning och balansräkning, samt, i förekommande fall, koncernresultaträkning och koncernbalansräkning;
 - e. om dispositioner beträffande vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen;
 - f. om ansvarsfrihet åt styrelseledamöter och verkställande direktör när sådan förekommer.
18. Fastställande av styrelse- och, i förekommande fall, revisorsarvoden;
19. Val av styrelse och, i förekommande fall, revisionsbolag eller revisorer samt eventuella revisorssuppleanter;
20. Annat ärende, som ankommer på stämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen.

§ 10 Räkenskapsår

Bolagets räkenskapsår ska vara 0101–1231, dvs kalenderår.

§ 11 Hembudsförbehåll

Om en aktie har övergått till en ny ägare, har övriga aktieägare rätt att lösa aktien. Aktiens nya ägare ska snarast anmäla aktieövergången till bolagets styrelse på det sätt som aktiebolagslagen föreskriver (hembud). Lösen får ej ske av ett mindre antal aktier än hembudet omfattar.

Under hembudsförfarandet utövar överlåtaren rösträtt för hembjuden aktie.

Styrelsen ska genast lämna en underrättelse om hembudet till varje lösningsberättigad med känd postadress. I underrättelsen ska lämnas uppgift om den tid inom vilken lösningsanspråk ska framställas.

Lösningsanspråk ska framställas inom två månader från behörigt hembud enligt ovan. Om lösningsanspråk framställs av fler än en lösningsberättigad, ska samtliga aktier så långt det är möjligt fördelas mellan de lösningsberättigade i förhållande till deras tidigare innehav av aktier i bolaget. Återstående aktier ska fördelas genom lottning av bolagets styrelse.

Om aktien har övergått genom försäljning, ska lösenbeloppet motsvara köpeskillingen. För inlösen ska inga andra villkor gälla.

Om förvärvaren och den som har begärt att få lösa in aktierna inte kommer överens i frågan om inlösen, får den som har begärt inlösen väcka talan inom två månader från den dag lösningsanspråket framställdes hos bolagets styrelse. Tvist prövas i den ordning lagen (1999:116) om skiljeförfarande stadgar. Lösenbeloppet ska betalas inom en månad från den tidpunkt då lösenbeloppet blev bestämt.

§ 12 Förköp

Innan en aktie överläts till en ny ägare ska övriga aktieägare erbjudas att köpa aktien. Den som avser att överlåta en aktie ska således före överlåtelsen anmäla detta till bolagets styrelse på det sätt som aktiebolagslagen föreskriver (förköpserbjudande). Förköp får inte ske av ett mindre antal aktier än förköpserbjudandet omfattar.

Styrelsen ska genast lämna en underrättelse om förköpserbjudandet till varje förköpsberättigad med känd postadress. I underrättelsen ska lämnas uppgift om den tid inom vilken förköpsanspråk ska framställas.

Förköpsanspråk ska framställas inom två månader från behörigt förköpserbjudande enligt ovan. Om förköpsanspråk framställs av fler än en förköpsberättigad, ska samtliga aktier så långt det är möjligt fördelas mellan de förköpsberättigade i förhållande till deras tidigare innehav av aktier i bolaget. Återstående aktier ska fördelas genom lottning av bolagets styrelse.

Förköpspriset ska motsvara det belopp som på föreskrivet sätt anges i förköpserbjudandet. För förköp ska inga andra villkor gälla.

Om aktieägaren och den som har begärt förköp inte kommer överens i frågan om förköp, får den som har begärt förköp väcka talan inom två månader från den dag förköpsanspråket framställdes hos bolagets styrelse.

Förköpspriset ska betalas inom en månad från den tidpunkt då förköpspriset blev bestämt.

§ 13 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Vilhelmina kommun.

BILAGA 1a**BOLAGSORDNING**

Organisationsnummer: 559102-5407

§ 1 Firma

Bolagets firma är South Lapland Holding AB.

§ 2 Styrelsens säte

Styrelsen har sitt säte i Vilhelmina kommun, Västerbottens län.

§ 3 Verksamhet

Bolaget ska såsom holdingbolag äga och förvalta aktier i bolag med koppling till Vilhelmina kommun i Västerbottens län. Bolaget äger vidare bedriva sådan verksamhet som är främjande för Vilhelmina kommun, kommunens turism, kommunens invånare eller näringsverksamheten i Västerbotten.

§ 4 Aktiekapital

Aktiekapitalet utgör lägst 50 000 kronor och högst 200 000 kronor.

§ 5 Antal aktier

Antalet aktier ska uppgå till lägst 5 000 och högst 20 000 stycken.

§ 6 Styrelse och revisorer

Styrelsen består av 2-10 ledamöter med högst 5 suppleanter.

Bolaget ska ha 1-2 revisorer med högst 1 revisorssuppleant eller ett registrerat revisionsbolag.

§ 7 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma ska ske tidigast sex och senast två veckor före stämman genom email/epost eller brev med posten. Meddelanden till aktieägarna ska ske genom email/epost eller brev med posten.

§ 8 Öppnande av stämma

Styrelsens ordförande eller den styrelsen därtill utser öppnar bolagsstämman och leder förhandlingarna till dess ordförande vid stämman valts.

§ 9 Årsstämma

Årsstämma hålls årligen inom 6 månader efter räkenskapsårets utgång.

På årsstämma ska följande ärenden förekomma.

1. Val av ordförande vid stämman;
2. Upprättande och godkännande av röstlängd;
3. Godkännande av dagordning;
4. Val av en eller två justeringsmän;
5. Prövning av om stämman blivit behörigen sammankallad;
6. Föredragning av framlagd årsredovisning och revisionsberättelse samt, i förekommande fall, koncernredovisning och koncernrevisionsberättelse;
7. Beslut
 - a. om fastställande av resultaträkning och balansräkning, samt, i förekommande fall, koncernresultaträkning och koncernbalansräkning;
 - b. om dispositioner beträffande vinst eller förlust enligt den fastställda balansräkningen;
 - c. om ansvarsfrihet åt styrelseledamöter och verkställande direktör när sådan förekommer.
8. Fastställande av styrelse- och, i förekommande fall, revisorsarvoden;
9. Val av styrelse och, i förekommande fall, revisionsbolag eller revisorer samt eventuella revisorssuppleanter;
10. Annat ärende, som ankommer på stämman enligt aktiebolagslagen eller bolagsordningen.

§ 10 Räkenskapsår

Bolagets räkenskapsår ska vara 0101-1231.

§ 11 Hembudsförbehåll

Om en aktie har övergått till en ny ägare, har övriga aktieägare rätt att lösa aktien. Aktiens nya ägare ska snarast anmäla aktieövergången till bolagets styrelse på det sätt som aktiebolagslagen föreskriver (hembud). Lösen får ej ske av ett mindre antal aktier än hembudet omfattar.

Under hembudsförfarandet utövar överlåtaren rösträtt för hembjuden aktie.

Styrelsen ska genast lämna en underrättelse om hembudet till varje lösningsberättigad med känd postadress. I underrättelsen ska lämnas uppgift om den tid inom vilken lösningsanspråk ska framställas.

Lösningsanspråk ska framställas inom två månader från behörigt hembud enligt ovan. Om lösningsanspråk framställs av fler än en lösningsberättigad, ska samtliga aktier så långt det är möjligt fördelas mellan de lösningsberättigade i förhållande till deras tidigare innehav av aktier i bolaget. Återstående aktier ska fördelas genom lottning av bolagets styrelse.

Om aktien har övergått genom försäljning, ska lösenbeloppet motsvara köpeskillingen. För inlösen ska inga andra villkor gälla.

Om förvärvaren och den som har begärt att få lösa in aktierna inte kommer överens i frågan om inlösen, får den som har begärt inlösen väcka talan inom två månader från den dag lösningsanspråket framställdes hos bolagets styrelse. Tvist prövas i den ordning lagen (1999:116) om skiljeförfarande stadgar. Lösenbeloppet ska betalas inom en månad från den tidpunkt då lösenbeloppet blev bestämt.

§ 12 Förköp

Innan en aktie överläts till en ny ägare ska övriga aktieägare erbjudas att köpa aktien. Den som avser att överlåta en aktie ska således före överlåtelsen anmäla detta till bolagets styrelse på det sätt som aktiebolagslagen föreskriver (förköpserbudande). Förköp får inte ske av ett mindre antal aktier än förköpserbudandet omfattar.

Styrelsen ska genast lämna en underrättelse om förköpserbudandet till varje förköpsberättigad med känd postadress. I underrättelsen ska lämnas uppgift om den tid inom vilken förköpsanspråk ska framställas.

Förköpsanspråk ska framställas inom två månader från behörigt förköpserbudande enligt ovan. Om förköpsanspråk framställs av fler än en förköpsberättigad, ska samtliga aktier så långt det är möjligt fördelas mellan de förköpsberättigade i förhållande till deras tidigare

innehav av aktier i bolaget. Återstående aktier ska fördelas genom lottning av bolagets styrelse.

Förköpspriset ska motsvara det belopp som på föreskrivet sätt anges i förköpserbjudandet. För förköp ska inga andra villkor gälla.

Om aktieägaren och den som har begärt förköp inte kommer överens i frågan om förköp, får den som har begärt förköp väcka talan inom två månader från den dag förköpsanspråket framställdes hos bolagets styrelse.

Förköpspriset ska betalas inom en månad från den tidpunkt då förköpspriset blev bestämt.

§ 13 Ändring av bolagsordning

Denna bolagsordning får ej ändras utan godkännande av kommunfullmäktige i Vilhelmina kommun.

Ägardirektiv för South Lapland Airport AB

Ägardirektiv för verksamheten i South Lapland Airport AB (nedan kallat Bolaget), antagna av kommunfullmäktige i Vilhelmina kommun den 13 maj 2019 och fastställda av bolagsstämma i Bolaget den 22 maj 2019.

Roller

Bolaget som kommunalt organ

Bolaget ingår som organ i den kommunala organisationen. Bolaget ska därför utföra sin verksamhet så att den långsiktigt bidrar till kommunens arbete för att främja utveckling och tillväxt inom kommunen.

Bolaget ägs av South Lapland HoldCo AB (Moderbolaget). Bolaget står i sin verksamhet under uppsikt av Moderbolaget i dess egenskap av ägare och av kommunstyrelsen enligt 6 kap 1 § kommunallagen.

Förutom genom lag och författning regleras Bolagets verksamhet och Bolagets förhållande till kommunen genom

- gällande bolagsordning
- gällande ägardirektiv
- av fullmäktige utfärdade särskilda direktiv
- förekommande avtal mellan kommunen och Bolaget

I händelse av bristande överensstämmelse mellan de i föregående stycke angivna dokumenten, ska dokumenten tillämpas med företräde i angiven ordning.

Moderbolagets styrfunktion

Moderbolaget utövar kommunens styrfunktion över Bolaget i de avseenden som följer av lag. Styrfunktionen ska i första hand utövas i samförstånd och bygga på acceptans.

Moderbolaget ska ges den information och tillställas de handlingar som det begär. Detsamma ska gälla i förhållande till kommunstyrelsen. Karaktären och omfattningen av den fortlöpande informationen ska fastställas efter samråd med Bolagets styrelse.

Moderbolagets granskningsrätt och Bolagets informationsskyldighet omfattar inte handling eller förhållande för vilket gäller sekretess enligt lag.

Kommunstyrelsens roll

Kommunstyrelsen har i uppgift enligt 6 kap 1 § kommunallagen att ha uppsikt över verksamheten i Bolaget. Kommunstyrelsen har också sin beredande funktion i ärenden som berör Bolaget och där kommunfullmäktige har att fatta beslut.

Kommunfullmäktiges roll

Kommunfullmäktiges godkännande ska inhämtas såvitt avser investering, förvärv eller försäljning av egendom till ett belopp överskridande **100 prisbasbelopp**, bildande eller förvärv av dotterbolag, planer på ny eller ändrad inriktning av Bolagets verksamhet samt övriga frågor av principiell beskaffenhet eller av större vikt

Skulle olika meningar uppkomma i styrelsen om fråga är av sådant slag att den ska underställas fullmäktige ska samråd ske med Moderbolagets styrelse.

Styrning

Grundläggande principer för bolagets verksamhet

Ansvar för Bolagets organisation åvilar enligt aktiebolagslagen Bolagets styrelse. Styrelsen har att utforma organisationen så att förutsättningarna för uppfyllelse av Bolagets ändamål och mål är bästa möjliga.

Bolaget ska drivas under iakttagande av det kommunala ändamålet med verksamheten – uttryckt genom verksamhetsändamålet i Bolagets bolagsordning – samt de principer som framgår av dessa direktiv.

Syftet med att driva verksamheten i bolagsform är att åstadkomma effektivitetsvinster till gagn för dem som nyttjar bolagets tjänster utan att detta går ut över den totala kommunala organisationen. Bolaget kan därför inte tillåtas att optimera effektiviteten i sin verksamhet om detta medför nackdelar för organisationen i dess helhet som överväger fördelarna för Bolaget (koncernnytta). Moderbolaget och Bolaget ska därför i samråd söka lösningar som tillgodoser båda dessa intressen utan att göra avkall på de förpliktelser som enligt lag åvilar Bolaget.

Kommunalrättsliga principer för bolagets verksamhet

Bolaget ska driva dess olika verksamheter så att de alltid är förenliga med gällande rätt ifråga om kommunal kompetens enligt Kommunallagen (2017:725), om inte annat följer av lag.

Ekonomiska principer för bolagets verksamhet

Följande ska gälla för Bolaget i ekonomiskt hänseende:

Bolagets flygplatsverksamhet och marknadsföringsverksamhet ska enligt 2 kap 7 § KL bedrivas utan vinstsyfte och med tillämpning av självkostnadsprincipen enligt 2 kap 6 § KL.

Uppdragsbeskrivning

Inom ramarna för bolagets verksamhetsföremål och verksamhetsändamål enligt bolagsordningen, ges bolaget uppdrag och mandat inom respektive verksamhetsområde enligt följande:

Bolaget ska äga, driva och utveckla flygplatsen South Lapland Airport. Verksamheten kan delas upp i två områden, som båda bör tillhandahållas och utvecklas:

Flygplatsoperativa tjänster som start- och landningstjänst samt passagerartjänst;
Kommersiella tjänster med anknytning till flygplatsverksamheten, såsom bilparkering, upplåtelse av lokaler och fastigheter, marktjänster, reklam och liknande.

Mål för bolagets verksamhet

Bolaget ska eftersträva följande verksamhetsmål:

Bolaget ska ha kompetenser, resurser och system för drift, säkerhet, miljö och underhåll som är så goda att inga allvarliga fel eller brister uppstår. Flygsäkerheten ska alltid prioriteras främst. Bolaget ska tillsammans med andra aktörer inom besöksnäringen verka för att Vilhelmina utvecklas som destination.

Bolaget ska i samarbete med näringslivet arbeta för att förbättra kommunikationen till och från kommunen.

Bolaget ska utföra och utveckla verksamheten ur ett miljöperspektiv så att det, sett till dess miljöarbete, är en av landets bästa flygplatser.

Bolaget ska arbeta för att verksamheten – såväl flygplats som flygtrafik – klimatkompenseras.

Bolaget ska verka för flygplatsavgift i syfte att öka passagerarnas medfinansiering av verksamheten.

Bolaget ska verka för att flygbiobränsle används i flygtrafiken.

Ekonomiska mål och krav

Kommunfullmäktige fastställer ekonomiska mål och krav för bolaget, till exempel i form av avkastningskrav och soliditetsmål. Eventuella ändringar sker i samband med att budget behandlas. Långsiktiga bedömningar och beslut ska eftersträvas vid fastställande av sådana mål och krav.

Riktlinjer och policyprogram

Bolaget ska tillämpa de policyprogram, reglementen och riktlinjer som fullmäktige fastställt för den kommunala verksamheten om dessa inte i särskilt fall strider mot för Bolaget tillämplig lagstiftning.

Budget m. m.

Bolaget ska årligen fastställa en verksamhetsplan med strategiska mål för de tre närmaste räkenskapsåren och budget för nästkommande räkenskapsår. Budgeten ska delges Moderbolaget enligt tidsplan som Moderbolaget bestämmer i samråd med bolaget.

Bolagets långsiktiga verksamhetsplanering ska göras i samråd med Moderbolaget.

Information

Underlag för koncernredovisning

Bolaget ska tillhandahålla Moderbolaget det underlag som Moderbolaget begär för upprättande av koncernbokslut och delårsbokslut inom koncernen i enlighet med tidsplan som upprättas av Moderbolaget.

Informationsskyldighet

Bolaget ska hålla Moderbolaget och kommunstyrelsen väl informerade om sin verksamhet. Informationsskyldigheten innefattar följande.

Det åligger bolaget att till Moderbolaget och kommunstyrelsen snarast översända:

- Protokoll från årsstämma och bolagsstämmor i Bolaget;
- Protokoll från styrelsesammanträden i Bolaget;
- Bolagets årsredovisning;
- Revisionsberättelse avseende Bolaget;
- Granskningsrapport avseende Bolaget.

Härutöver ska löpande ekonomisk och verksamhetsmässig, periodisk rapportering avseende Bolaget ske till Moderbolaget och kommunstyrelsen. Moderbolaget avgör vilka verksamhetsmått m. m. som ska användas.

Händelser av större vikt för Bolagets verksamhet och ekonomi ska rapporteras omedelbart.

Innehåller protokoll som ska översändas till Moderbolaget och kommunstyrelsen uppgift av sådant slag att Bolaget inte är skyldigt att tillhandahålla allmänheten handling vari uppgiften återfinns får Bolaget utesluta uppgiften. Av översänt material ska framgå att sådan åtgärd vidtagits.

Förvaltningsberättelsens innehåll

Bolagets styrelse ska i förvaltningsberättelsen utöver vad aktiebolagslagen i detta avseende stadgar redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det i bolagsordningen angivna ändamålet med Bolagets verksamhet och de uppställda målen samt i förhållande till de ekonomiska mål och krav som fastställts.

Bolagets ledning och instruktioner

Arbetsordning för styrelsen

Styrelsen ska årligen utarbeta och anta en arbetsordning för sitt arbete. Arbetsordningen ska behandla de frågor som rör styrelsens arbete och förhållandet mellan styrelsen och verkställande direktören.

Instruktion för verkställande direktör

Styrelsen har enligt 8 kap 29 § aktiebolagslagen att meddela riktlinjer och anvisningar för verkställande direktörens handhavande av den löpande förvaltningen. Styrelsen ska vidare ange arbetsfördelningen mellan styrelsen och verkställande direktören i skriftliga instruktioner. Styrelsen ska tillse att instruktionerna omprövas mot bakgrund av ändrade förhållanden och vunna erfarenheter.

I instruktionerna ska anges de inom bolaget förekommande ärenden som med hänsyn till arten och omfattningen av Bolagets verksamhet är att hänföra till löpande förvaltning och således ska omfattas av verkställande direktörens kompetens.

I instruktionerna ska anges i vilken omfattning verkställande direktören för styrelsen ska anmäla de beslut som han eller hon har fattat. De sålunda anmälda besluten ska upptas i styrelseprotokollet på lämpligt sätt.

Instruktioner för ekonomisk rapportering

Styrelsen ska enligt 8 kap 5 § aktiebolagslagen meddela skriftliga instruktioner för när och hur sådana uppgifter som behövs för styrelsens fortlöpande bedömning av bolagets ekonomiska situation ska samlas in och rapporteras till styrelsen.

Instruktionerna ska ha den struktur som framgår av bolagskoncerngemensam mall som kommunstyrelsen bestämmer, om inte särskilda skäl finns för annat.

Arbetsgivarfrågor

Riktlinjer m. m. inom det arbetsgivarpolitiska området

Bolaget ska i tillämpliga delar tillämpa de policyprogram, reglementen och riktlinjer inom det arbetsgivarpolitiska området som fullmäktige bestämt. Bolaget ska samråda med kommunstyrelsen i förväg för det fall bolaget önskar tillämpa egna, ytterligare policyprogram m. m. av angivet slag.

Omplaceringsskyldighet föreligger inte mellan kommunen och Bolaget.

Anställningstid enligt lagen om anställningsskydd ska beräknas för all tid i den kommunala koncernen (varmed avses kommunen och kommunens direkt eller indirekt ägda bolag). Detta gäller både vid turordningsberäkning inför eventuell uppsägning och kvalificeringstid för återanställning. Företrädesrätt följer bestämmelserna i lagen om anställningsskydd.

Arbetsgivarpolitisk konsultation

Bolaget ska ha möjlighet att nyttja kommunens centrala arbetsgivarpolitiska funktion konsultativt för råd och stöd, utbildning, information m. m. på motsvarande sätt som gäller för den övriga kommunala koncernen.

Kollektivavtal m. m.

Bolaget ska teckna samma centrala kollektivavtal som kommunen. I övrigt ska kollektivavtal av principiell art godkännas av Moderbolaget efter hörande av kommunstyrelsen.

Förhandlingsöverenskommelser i arbetsgivarärenden av principiell art rörande bolaget ska god-

kännas av Moderbolaget efter hörande av kommunstyrelsen.

Pensions- och försäkringsfrågor

Samverkan och samordning ska ske vad gäller pensions- och försäkringsfrågor inom hela den kommunala koncernen. Kommunens centrala arbetsgivarpolitiska funktion ska konsulteras innan viktigare beslut fattas inom området. Den centrala arbetsgivarpolitiska funktionen bistår Bolaget med pensionshandläggning för den enskilde arbetstagaren.

Arbetsgivargåvor

Ensidiga arbetsgivargåvor som bl. a. pensionsgåva ska utges lika i hela den kommunala koncernen.

Övrigt

Revisorer och lekmannarevisorer

Revisorer och lekmannarevisorer ska samordna sin granskning så att onödigt dubbelarbete undviks. För detta ska FAR:s (Föreningen Auktoriserade Revisorer) rekommendation om gemensam revision tillämpas.

Lekmannarevisorerna ska i sin granskning, förutom vad lag anger, söka utvärdera Bolagets uppfyllelse av angivna mål samt redovisa vad därvid framkommit i granskningsrapporten.

Upphandling generellt

Tillämplig lagstiftning ska iakttas vid Bolagets upphandling. Samordning och samverkan ska ske utifrån lagens krav och ska för övrigt eftersträvas och utvecklas inom hela den kommunala koncernen. Den av fullmäktige fastställda upphandlingspolicyn ska tillämpas fullt ut av Bolaget.

Bolaget ska - i enlighet med intentionerna till grund för bestämmelsen i 10 kap 3 §, sjätte punkten, kommunallagen – ge allmänheten insyn i den verksamhet som genom avtal lämnas över till privata utförare.

Upphandling av revision

Kommunens revisorer ansvarar för upphandling av revisorer till kommunens företag. Denna upphandling utgör underlag för årsstämmans beslut om utseende av revisorer.

Revisorerna bedömer och beräknar, i samråd med företagets ledning, omfattningen av granskningen och omsätter denna i en revisionsbudget.

Revisorernas budget överlämnas till företagets ledning för att integreras i företagets totala budget.

Samordning och samverkan inom IT-området

Samverkan och samordning av IT-satsningar och strategiska frågor ska inom området ske inom hela den kommunala koncernen. Kommunens IT-avdelning ska konsulteras innan viktigare beslut fattas inom IT-området.

IT-avdelningen bistår bolaget med råd och information.

Bolaget ska tillämpa de policyprogram, reglementen och riktlinjer inom IT-området som kommunstyrelsen anvisar.

Samordning av administrativa rutiner och system

Bolaget ska utforma sina administrativa rutiner och system i enlighet med anvisningar i fall då kommunstyrelsen finner det vara till gagn för koncernnyttan.

Arkivreglemente

Kommunens arkivreglemente gäller för Bolagets dokumenthantering.

BILAGA 2a

ÄGARDIREKTIV FÖR SOUTH LAPLAND HOLDING AB FÖR ÅR 2017

Organisationsnummer: 559102-5407

Fastställda av KFM _____

Kommunfullmäktige ska årligen ta ställning till ägardirektiven för South Lapland Holding AB (Bolaget). Ägardirektiven ska föreläggas ordinarie bolagsstämma.

Allmänt

Bolaget ska bedriva verksamhet med långsiktig planering avseende förvaltning av aktieinnehav i dotterbolag (South Lapland Airport AB). Verksamheten ska bedrivas på affärsmässiga villkor med syfte att främja regionen. Bolaget skall äga och förvalta aktier i bolag som gynnar Vilhelmina kommuns invånare, näringsliv, utbildning, turism, samhälle, infrastruktur och andra för kommunen främjande ändamål. Bolaget äger även rätt att vidta investeringsåtgärder som gynnar ovan nämnda syften. Bolaget ska nyttja sina resurser i form av fastigheter, lokaler, personal och maskiner i tjänsteproduktion inom därmed förenlig verksamhet och till gagn för kommunens bästa.

Bolagets rapportering till kommunen

Preliminär budget för drift och investeringar för nästkommande år ska lämnas till kommunstyrelsen senast sista veckan i oktober. Fastställd budget lämnas senast under december månad. Bolaget ska senast den 20 september var år avge delårsrapport t.o.m. andra tertialen till kommunstyrelsen. Delårsrapporten ska innehålla ekonomiska rapporter och verksamhetsberättelse i enlighet med direktiv från den kommunala förvaltningen. I samband med avlämnande av delårsrapporten ska överläggning med ägaren ske angående verksamhetens och ekonomins utveckling. Årsredovisning ska upprättas inom tre månader från räkenskapsårets slut. Ekonomiska rapporter och utkast till förvaltningsberättelse ska lämnas i enlighet med direktiv från kommunen. Förvaltningsberättelsen ska utöver aktiebolagslagens krav redovisa hur verksamheten bedrivits och utvecklats mot bakgrund av det kommunala ändamålet med bolaget. Uppföljning ska även göras mot de av fullmäktige fastställda kommunövergripande målen.

Deltagande i kommunövergripande arbete

Bolaget ska på kallelse delta aktivt i arbetsgrupper och överläggningar angående former för framtida ledning, styrning och gemensam administration.

Kommunövergripande planer och policys

Bolaget ska i verksamheten handla i överensstämmelse med kommunövergripande planer och policys antagna av KFM.

Ekonomiska mål

Verksamheten ska bedrivas utifrån vissa ekonomiska grundkrav som mäter lönsamheten och den finansiella styrkan.

Administration

För att nå maximal koncernnytta ska bolaget i möjlig mån nyttja kommunens resurser inom det administrativa området. Detta gäller inom ekonomihantering, personalfrågor, lönehantering, telefoni samt IT-frågor.

Uppföljning av ägardirektiv

Bolaget ska till kommunstyrelsen i samband med att man översänder årsredovisningen redovisa på vilket sätt man verkställer givna ägardirektiv.

VILHELMINA KOMMUN

Datum
2019-02-18
Ert Datum

Vår beteckning

VILHELMINA KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN		
2019 -02- 18		
Dnr.		

Upphandlingspolicy

Vilhelmina kommun

Antagen av kommunfullmäktige xx-xx-xx

Innehåll

Inledning och syfte	3
Hållbar samhällsutveckling	3
Direktupphandling	3
Pålitlig och attraktiv affärspartner	4
Offentlighet och sekretess	4
Ansvar i upphandlingsprocessen	4
Upphandlingsprocessen	4
Förberedelse	5
Genomförande	5
Utvärdering	5
Uppföljning	6

Vid inköp och upphandling i Vilhelmina kommun gäller nedanstående grundläggande principer. För de kommunala bolagen gäller policyn efter information i ägardirektiv.

Inledning och syfte

All upphandling ska genomföras i enlighet med tillämplig upphandlingslag. Kommunens upphandling av varor och tjänster ska ske på ett kvalitetssäkrat, kostnadseffektivt, affärsmässigt och rättvist sätt.

Upphandlingar ska utformas så att kommunens verksamheter får varor, tjänster och byggtreprenader med rätt funktion och rätt kvalitet till bästa möjliga pris. Upphandlingar utöver fastställd budget och över gällande beloppsgräns för direktupphandling ska beslutas av Kommunstyrelse eller enligt de regler som beslutas av respektive bolags styrelse.

Vilhelmina kommun köper årligen varor, tjänster och entreprenader för stora summor. Det är av stor betydelse för kommunens ekonomi hur upphandling hanteras. Vilhelmina kommun ska utnyttja sin storlek som köpare genom samordnad upphandling för att få bättre villkor, begränsa de administrativa kostnaderna och undvika merarbete.

En viktig del i upphandlingsarbetet är att skapa konkurrens och ge alla möjlighet att delta i upphandlingar. Våra aktuella upphandlingar annonseras därför elektroniskt på E-avrop. Där kan anbudsgivare registrera sig kostnadsfritt och sedan ladda ner förfrågningsunderlaget. Upphandlingspolicyn beskriver ramarna för kommunens upphandling. Upphandlingspolicyn fastställs av Kommunfullmäktige och revideras vid behov.

Hållbar samhällsutveckling

Kommunens upphandlingar ska bidra till en hållbar utveckling med minsta möjliga miljöpåverkan. Miljökrav vid upphandling ska alltid ställas utifrån ett helhetsperspektiv så att kraven blir proportionerliga samt att maximal miljönytta för satsade kommunala medel erhålls. Vid upphandling ska även krav ställas på att entreprenörer, leverantörer och deras underleverantörer i alla led följer nationell miljö- och arbetsmiljölagstiftning samt att köpta varor uppfyller svensk miljölagstiftning.

Miljökrav såväl som andra krav får inte vara diskriminerande, oproportionerliga eller på annat sätt strida mot Lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU).

Direktupphandling

LOU gäller vid all offentlig upphandling oavsett belopp. Direktupphandling får ske om ramavtal saknas och det samlade värdet under kontraktstiden understiger fastställd gräns för direktupphandling i LOU.

Se separat direktiv för direktupphandling.

Pålitlig och attraktiv affärspartner

Vilhelmina kommun och de kommunala bolagen ska agera affärsmässigt, ha goda kontakter med sina leverantörer och vara trogen ingångna ramavtal.

Offentlighet och sekretess

Vilhelmina kommun och de kommunala bolagen är en upphandlande myndigheter och omfattas såväl av offentlighetsprincipen som av reglerna om absolut sekretess vid upphandling.

Ansvar i upphandlingsprocessen

Ansvarig chef står för den upphandlingsmässiga kompetensen och kvalitetssäkringen av upphandlingen utifrån ett juridiskt och affärsmässigt perspektiv. Förvaltningen ansvarar för att finansiella medel finns och för att allokera lämplig personal med adekvat kompetens. Ansvarig chef ska även undersöka marknadens förutsättning och beskriva föreliggande behov av varan, tjänsten eller entreprenaden och utifrån detta skriva en kravspecifikation samt utvärdera inkomna anbuds uppfyllande av kravspecifikationen.

Möjligheten till samordning av upphandlingar med andra kommuner, landsting eller stat ska alltid beaktas. De kommunala bolagens Vd ansvarar för aktuellt bolags upphandlingar.

Ansvarig chef ansvarar för att ramavtal tecknas för frekventa varor och tjänster som köps årligen. Vid upphandlingar skall alltid kommunen och bolagen undersöka om de organisationer (som tex Kommentus eller HBV) redan har ramavtal för varor och tjänster som efterfrågas.

Använder förvaltningen externt konsultstöd för framtagande av kravspecifikation och stöd i övrigt gällande upphandlingens innehåll, ansvarar förvaltningen för kvalitetssäkring av konsultens leverans.

Ansvarig chef hos kommunen skall säkerställa att hen har stöd i delegationsordningen innan beslut tas.

När det gäller bolagen att Vd säkerställer att hen har stöd i VD-instruktion innan beslut tas.

Upphandlingsprocessen

Upphandlingsprocessen är en noga styrd process som följer av vissa lagar och regler. En lyckad upphandling kräver noggranna förberedelser samt kunskap om lagar och regler, både av den upphandlande myndigheten och av anbudslämnaren.

Förberedelse

När ett behov konstaterats ska upphandling i första hand initieras av förvaltningen. Upphandlingsarbetet ska påbörjas i god tid innan det nya avtalet ska träda i kraft. En komplicerad upphandling kan ta lång tid att planera och genomföra, mindre komplicerade upphandlingar kan genomföras betydligt snabbare. Under planeringsfasen ska kommunen ringa in sina behov och analysera hur den aktuella marknaden ser ut.

Genomförande

Upphandlingsdokumentet styr upphandlingen och det är därför viktigt att underlaget är ordentligt genomarbetat. Vid en upphandling skriver kommunen ned vilka behov som ska tillfredsställas. Utifrån dessa behov specificeras vilka varor, tjänster eller entreprenader som efterfrågas.

I upphandlingsdokumentet anges vad leverantörerna ska lämna anbud på och vilka krav kommunen har på vad anbudsgivaren ska respektive bör uppfylla. Upphandlingsdokumenten blir tillgängliga för alla entreprenörer, leverantörer och andra intresserade när de annonserats i enlighet med LOU.

Krav, villkor, underlag och föreskrifter som ställs i en upphandling ska vara formulerade så att inom kommunen verksamma företag ges tillträde till förekommande upphandlingar. Upphandlingsdokumentet får dock inte göra avkall på de tvingande regler som Lag (2016:1145) om offentlig upphandling föreskriver.

Kravspecifikationen, som är en del av upphandlingsdokumentet, ska utgå från kommunens mål med upphandlingen. Skallkrav betyder att kravet är obligatoriskt.

När underlaget är klart påbörjas upphandlingen genom annonsering och därmed offentliggörs upphandlingen.

Vilhelmina kommun annonserar alltid sina upphandlingar på www.e-avrop.com och den egna hemsidan. Under anbudstiden finns möjlighet för anbudsgivaren att ställa frågor om och be om förtydliganden av upphandlingsdokumentet.

Absolut sekretess för anbuden råder ända fram till att tilldelningsbeslut är fattat, se OSL 19 kap 3 § andra stycket.

Utvärdering

Efter anbudsöppningen görs en kvalificering och en utvärdering. Under kvalificeringen granskas att anbudsgivaren fullgjort skyldigheter vad avser exempelvis skatter och avgifter. Detta sker i samarbete med Skatteverket. Om ett anbud inte är komplett finns det två alternativ: anbudet förkastas eller en komplettering begärs in.

Möjligheten till komplettering är begränsad. Begärs en komplettering är det viktigt att det inte medför någon särbehandling och därmed snedvridning av konkurrensen.

Om alla kvalificeringskrav uppfylls går anbudet vidare för slutlig utvärdering, på det sätt som beskrivits i förfrågningsunderlaget. Förutom uppfyllande av de obligatoriska krav som ställs i förfrågningsunderlaget, ska kontrakt tilldelas den eller de anbudsgivare som vars anbud är det mest ekonomiskt mest fördelaktiga.

Det mest ekonomiskt fördelaktiga är antingen 1) det bästa förhållande mellan pris och kvalitet. 2) anbudets kostnad eller 3) anbudets pris, detta enligt LOU.

Uppföljning

Alla medborgare ska få den kvalitet som kommunerna beställt och betalat med skattepengar. De avtal som kommunerna tecknar ska följas upp i syfte att:

- förebygga ekonomiska oegentligheter och säkra att de offentliga medlen används kostnadseffektivt
- säkerställa att verksamheten drivs enligt de mål, lagar, förordningar, föreskrifter och krav som är gällande för varje avtal

Kommunstyrelsen genom ekonomiavdelningen ansvarar för att följa upp genomförda upphandlingar och tecknade kontrakt via stickprov. För de kommunala bolagen ansvarar styrelse genom Vd att följa upp genomförda upphandlingar och tecknade kontrakt genom stickprov.

För eventuella frågor och problem ska förvaltningen utse en avtalsansvarig för avtalet som förvaltningen kan kontakta för stöd.

Kontroll och uppföljning av ställda krav kan även ske genom skriftliga frågor till leverantören, granskning av leverantörens egenkontroll, revision hos leverantören av oberoende part eller genom besök på plats hos leverantören.

Riktlinjer för direktupphandling

Dessa riktlinjer innehåller anvisningar för hur direktupphandling ska genomföras i Vilhelmina kommun. Riktlinjerna gäller även för de kommunala bolagen.

Riktlinjerna fastställdes av fullmäktige 2019-xx-xx.

När är det tillåtet att direktupphandla?

Huvudregeln är att det endast är tillåtet att direktupphandla då samtliga nedanstående punkter är uppfyllda

- Det saknas avtal/ramavtal för det som ska köpas,
- Direktupphandlingens värde överstiger inte beloppsgränsen för direktupphandling
- Det sammanlagda värdet av den direktupphandling som ska genomföras och de inköp av varor/tjänster av samma slag som gjorts i kommunen eller av bolaget tidigare under året inte överstiger beloppsgränsen för direktupphandling.

Om verksamhetens eller kommunens behov är löpande och på ett par år överskrider beloppsgränsen för direktupphandling ska övervägas att istället upphandla ett ramavtal med annonserat förfarande.

Utöver huvudregeln är det även tillåtet att direktupphandla vid undantag i den mån kapitel 6 och 19 i LOU medger detta.

Den som genomför en direktupphandling med åberopande av någon av dessa undantagsregler måste kunna bevisa att direktupphandling är tillåtet. Undantagsreglerna ska tillämpas restriktivt.

Vem har rätt att direktupphandla?

Om inte annat framgår av delegationsordningen har alla medarbetare med budgetansvar rätt att göra en direktupphandling eller ge någon annan i uppdrag att genomföra en direktupphandling, förutsatt att man har stöd i lagen

De kommunala bolagen sköter själv sina upphandlingar inom sina organisationer.

Genomförande av direktupphandling

En direktupphandling är en upphandling utan krav på viss form. Direktupphandling innebär att myndigheten kan vända sig direkt till leverantörer utan föregående annonsering eller krav på förfrågningsunderlag. Kontakt kan tas med flera utvalda leverantörer, och en offertförfrågan görs. Den konkurrens som finns på marknaden bör utnyttjas.

De grundläggande principerna om likabehandling, icke-diskriminering, transparens, proportionalitet och ömsesidigt erkännande gäller även vid direktupphandling. Det är viktigt att valet av leverantör görs på objektiva och affärsmässiga grunder.

Hur direktupphandlingen ska genomföras i övrigt varierar från direktupphandling till direktupphandling, bl a beroende på värdet. I Vilhelmina kommun gäller nedanstående:

Avtalsvärde < 50 000 kr

Om direktupphandlingens värde är mindre än 50 000 kr väljer den som upphandlar själv

- Hur inköpet ska konkurrensutsättas.
- Om direktupphandlingen ska genomföras muntligen eller skriftligen och hur det ska gå till.
- Om avtal ska tecknas eller inte.

Avtalsvärde från 50 000 kr till gällande beloppsgräns för gällande direktupphandlingsgräns

Vid direktupphandling med avtalsvärden från 50 000 kr

- Ska, om möjligt, minst tre leverantörer bjudas in att lämna offert. Undantag från regeln ska motiveras skriftligen.
- Ska skriftligt avtal tecknas.
- Ska direktupphandlingen dokumenteras.

Dokumentation

Direktupphandlingen ska dokumenteras med hjälp av "Blankett för dokumentation av direktupphandling", som ska finnas tillgänglig till alla. Dessa skall skickas till ekonomienheten efter att en upphandling utförts.

Uppföljning

Uppföljning av kommunkoncernens efterlevnad av beslutade riktlinjer ska ske fortlöpande med hjälp av stickkontroller som utförs av ekonomiavdelningen. En samlad uppföljning ska ske årligen per den 31 december och redovisas till kommunfullmäktige. Ansvarig för uppföljningen är Kommunstyrelsen.

Utvärdering och revidering

Riktlinjerna skall utvärderas och eventuellt revideras minst vart fjärde år. Kommunstyrelsen ansvarar för att denna utvärdering sker.

Upphandlande myndighet/enhet: (Namn och organisationsnummer)

Beskrivning av avtalsföremålet/typ av vara/tjänst/byggentreprenad innehåll

--

	Avtalets löptid	Datum för avtalets ingående	Beräknat värde ex moms
Avtalets löptid och värde			
Enligt avtalet exkl förlängning			
Ev option om förlängning eller ytterligare köp			
Värde av ev tidigare köp av samma slag gjorda under samma räkenskapsår (inkl köp som understiger 100 000)			
Summa			

Leverantörer	Organisationsnummer

Blankett för dokumentation av direktupphandlingar

Metod för konkurrensutsättning

(sätt kryss)

Leverantörer har bjudits in att lämna anbud	☐
Annons på myndighetens sida	☐
Elektroniskt upphandlingssystem	☐
Annons i annonsdatabas	☐
Ingen konkurrensutsättning	☐

Antal inbjudna leverantörer	
Antal inkomna anbud	
Annonsens referensnummer	

Anbudsgivare (förutom vinnande)	Organisationsnummer	Anledning till att avtal ej ingåtts

Kriterier/krav för utvärdering av anbud (sätt kryss)

Pris	☐	Dokumenterade mätbara egenskaper	☐	Bedömning arbetsprov	☐
Miljökriterier	☐	Sociala krav	☐	Bedömning referenser	☐
Meritförteckning	☐	Leveranstid	☐	Annan kvalitet	☐

Kommentar (tex anledning till att konkurrensutsättning inte skett)

Beställare:	Datum:
-------------	--------

MISSIV

1 (3)

Kontaktperson
Heidi Thörnberg
Kollektivtrafikmyndigheten

2019-02-20

341204

Heidi.thornberg@regionvasterbotten.se

Kollektivtrafikens organisering och finansiering i Västerbotten

Region Västerbotten har i uppdrag att utifrån överenskommelsen vid regionledningsmötet i Skellefteå 2019-02-13 ta fram beslutsunderlag inför beslut om delskatteväxling av kollektivtrafiken i Västerbotten.

Region Västerbotten översänder härmed underlag för beslut till kommunerna i Västerbotten. Beslutet ska vara likalydande i alla länets kommuner och Region Västerbotten varför det är av största vikt att förslaget till beslut nedan används i oförändrad form.

Efter att beslut fattats i kommunfullmäktige insändes beslutet till Region Västerbotten, regionen@regionvasterbotten.se Märk beslutet med "Dnr 336-2019" då det sänds in.

Uppstår frågor angående ärendet vänligen vänd er till Heidi Thörnberg, Region Västerbotten. Heidi.thornberg@regionvasterbotten.se

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta följande

- Region Västerbotten blir länets kollektivtrafikmyndighet från och med den 1 januari 2020
- Skatteväxling från kommunerna till Region Västerbotten genomförs genom att kommunerna sänker skatten med 5 öre och Region Västerbotten höjer skatten med 5 öre från och med den 1 januari 2020
- Region Västerbotten och länets kommuner hemställer tillsammans hos regeringen att de länsvisa skattesatserna i 2 § och 3 § i förordningen (2004:881) om kommunalekonomisk utjämning sänks med 5 öre för kommunerna och höjs med 5 öre för Region Västerbotten från och med den 1 januari 2020
- Region Västerbotten ansöker om ny länsvis skattesats för länet från och med 1 januari 2020, som en följd av skatteväxlingen
- Mellankommunalt 3-årigt omställningsbidrag till följd av skatteväxling godkänns enligt redovisad rapport "Kollektivtrafikens organisering och finansiering i Västerbotten – Rapport 2, 2019-02-08"
- En översyn av den så kallade Västerbottensmodellen för finansiering av kollektivtrafiken i övrigt genomförs, utöver den del som skatteväxlas

Region Västerbotten

Regionens hus, Köksvägen 11, 901 89 Umeå
Telefon: 090-785 00 00, telefax: 090-13 68 82
E-post: regionen@regionvasterbotten.se Org.nr: 232100-0222
VAT-nr: SE232100022201 Bankgiro 5728-3061

MISSIV

2 (3)

2019-02-20

Sammanfattning av ärendet

Region Västerbotten bildades den 1 januari 2019 och övertog då det regionala utvecklingsansvaret enligt Lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län (SFS 2010:639). Regionförbundet Västerbottens län avvecklades och deras uppdrag inkorporerades i regionkommunen. En särskild fråga att hantera har varit organisationen av den regionala kollektivtrafiken.

I lag (2010:1065) om kollektivtrafik anges att landstinget och kommunerna ansvarar gemensamt för den regionala kollektivtrafiken såvida inte landstinget och kommunerna kommer överens om att antingen landstinget eller kommunerna ska ha ansvaret. I Västerbottens län beslutade landstinget och kommunerna att Regionförbundet Västerbottens län skulle vara regional kollektivtrafikmyndighet från 2012-01-01.

Eftersom regionförbundet Västerbottens län skulle upphöra 2019, utan att långsiktig lösning för organisering och finansiering av kollektivtrafiken nåtts, fattade landstinget och kommunerna beslut om en övergångslösning för ansvarsfrågan från och med 1 januari 2019. Kollektivtrafikmyndighetens verksamhet lyftes in under regionkommunens ansvar under en övergångsperiod, med samma förutsättningar som gällt sedan tidigare att gälla under övergångsperioden avseende finansieringen. Fördelningen av kostnaderna sker liksom tidigare enligt Västerbottensmodellen.

Formerna för hur den regionala kollektivtrafikmyndigheten långsiktigt ska organiseras har varit föremål för fortsatt utredning. Ett förslag till långsiktig lösning på organisationsfrågan av regionala kollektivtrafikmyndigheten i Västerbottens län har resulterat i en överenskommelse för hur kollektivtrafikmyndigheten i Västerbotten ska organiseras och finansieras.

Överenskommelsen ska formellt beslutas i respektive kommun i Västerbotten och Region Västerbotten enligt följande modell:

- Delskatteväxling av kollektivtrafiken i Västerbotten omfattande de gemensamma kostnaderna för trafikens genomförande enligt redovisat resultat för 2017; 35,6 mkr

- Åtgärden ska följas av ett treårigt omställningsbidrag

- Denna överenskommelse åtföljs av ett fortsatt arbete med analys av den nuvarande/kvarvarande kostnadsfördelningsmodellen för kollektivtrafiken i Västerbotten med redovisning under hösten 2019.

Organisering i Regionen – delskatteväxling

Delskatteväxling innebär att skatteväxlingen omfattar det som i nuvarande kostnadsfördelningsmodell benämns "gemensamma kostnader". De gemensamma kostnaderna omfattar Länstrafikens administration, IT-system, Marknadskommunikation och den Regionala Kollektivtrafikmyndigheten.

Direkta trafik kostnader som i dagens finansieringsmodell direkt påförs respektive finansär omfattas därmed ej av denna delskatteväxling. Detta innebär att länets 15 kommuner även fortsättningsvis ska beställa och finansiera den inomkommunala trafiken i form av så kallat tilläggsköp. Ansvaret för den sammanhållna planeringen samt verkställandet av trafiken ska liksom idag åligga kollektivtrafikmyndigheten.

Vid delskatteväxlingen ska den trafik som nu finansieras av Region Västerbotten (före detta landstinget) finansieras av regionkommunen inom ramen för kollektivtrafikmyndigheten. Den trafik som här avses är stomlinjetrafiken med buss.

MISSIV

3 (3)

2019-02-20

tåg och i vissa fall anropsstyrd trafik.

Kommunerna beställer och finansierar stadstrafik, inomkommunal regional kollektivtrafik och anropsstyrd trafik som ej går mellan kommuncentra, s.k. Ringbil. Kommunerna kan även beställa övrig trafik (i den mån den lyder under kollektivtrafikmyndigheten) och ansvarar för det ekonomiska underskott som uppkommer för beställd trafik. Respektive parter ansvarar för det ekonomiska underskottet regleras i sådana fall i ett avtal eller en överenskommelse.

Finansieringen från kommunerna av den inomkommunala trafiken är vid en delskatteväxling att betrakta som ett tillköp av trafik enligt lag 2012:1065.

Delskatteväxlingen omfattar 35,6 Mkr. Skatteväxlingsnivån är 5 öre och är beräknad på utfallet 2017. SKL har genomfört beräkningen som baseras på de gemensamma kostnaderna för kollektivtrafiken.

Effekter vid delskatteväxling

Styrkan i en modell där kollektivtrafikmyndigheten organisatoriskt placeras i Regionkommunen är att den viktiga kopplingen till regional utveckling och infrastrukturfrågor bibehålls. Regionkommunen är ett direktvalt politiskt organ vilket ger en ökad demokratisk styrka till organisationsmodellen. En organisatorisk placering av myndigheten i regionkommunen innebär att kommunerna ej har en kommunal-politisk representation i regionkommunen. Behovet av att bibehålla befintlig samverkan och skapa ytterligare ytor för samverkan politiskt och tjänstemannamässigt mellan kommunerna och kollektivtrafikmyndigheten i regionkommunen är viktigt.

En delskatteväxling innebär att kommunerna i stort bibehåller den idag upparbetade modellen för inflytande över finansiering och utformning av den trafik som finns inom respektive kommun. Finansieringsmodellen med en delvis skatteväxling innebär att endast de "gemensamma kostnaderna" växlas och att det direkta inflytandet över trafikutformningen över den inomkommunala trafiken liksom idag bibehålls genom att kommunerna beställer och finansierar denna trafik genom tillköp.

Vid en delskatteväxling finns möjlighet att under en övergångsperiod införa ett omställningsbidrag mellan kommunerna. SKL har tagit fram ett omställningsbidrag under tre år vid en delskatteväxling. Siffrorna baseras liksom för beräkningen av skatteväxlingen på 2017 års utfall.

Ärende 16, bilaga 2

Modernisering och aktualisering av ekonomiska modeller i samband med förändrad organisation och finansiering av RKM och Länstrafiken AB

Bildandet av en regionkommun i länet från och med 2019 har aktualiserat ett behov av att se över formerna för hur den regionala kollektivtrafikmyndigheten (RKM) ska organiseras och finansieras. Region Västerbotten har ett uppdrag att tillsammans med kommunerna ta fram ett förslag till långsiktig lösning.

När nu regionen gör ett omtag med bland annat en ny finansieringsmodell för RKM och för gemensamma kostnader i Länstrafiken AB har det framkommit önskemål om att även aktualisera övriga finansiella modeller som berör kollektivtrafiken i länet. Detta handlar om den så kallade Västerbottensmodellen och kostnadsutjämnningen för kollektivtrafik.

Västerbottensmodellen är den modell som fördelar intäkter och kostnader för kollektivtrafik i länet (modellen beskrivs i rapporten om kollektivtrafikens organisering och finansiering). Modellen gäller sedan 2005 och har införts succesivt. I samband med att finansieringen av RKM och Länstrafiken AB förändras är det lämpligt att utvärdera och vid behov förändra denna modell. Syftet med en utvärdering är att skapa en aktuell, transparent och rättvis modell. Region Västerbotten bör tillsammans med kommunerna utvärdera modellen och till regionfullmäktige redovisa resultatet samt eventuella förslag till förändringar.

Modellen för kollektivtrafik i kostnadsutjämnningen baseras på de kostnader för kollektivtrafik som kommunerna hade 2009. Kostnaderna har förändrats under de senaste 10 åren, vilket medför att modellen sannolikt inte utjämnar på ett korrekt sätt mellan kommunerna i länet. På samma sätt som för Västerbottensmodellen är det lämpligt att i samband med övriga förändringar aktualisera kostnadsutjämnningen med så rättvisande underlag som möjligt. Den regionala kollektivtrafikmyndigheten bör därför anhålla hos behörig myndighet om att länets kommunfördelning i modellen för kollektivtrafik i kostnadsutjämnningen ska uppdateras. Syftet med en uppdatering är att givet kostnadsutjämnningens utformning skapa en så aktuell modell som möjligt.

Förslag till formulering av beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta:

Godkänna att Region Västerbotten tillsammans med kommunerna utvärderar Västerbottensmodellen.

Godkänna att Region Västerbotten anhåller hos behörig myndighet om att länets kommunfördelning i modellen för kollektivtrafik i kostnadsutjämnningen ska uppdateras.

VILHELMINA KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN		
2019 -03- 10		
Dnr.		

Ärende 17, bilaga 1

VILHELMINA KOMMUN
Socialnämnden

PROTOKOLL
2019-02-06

30

Kommunfullmäktige
Roland Bång

VILHELMINA KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN		
2019 -02- 19		
Dnr.		

Sn § 11

Au § 7

Dnr 2019/001 750

Länsgemensam analys- och handlingsplan för riktade insatser rörande psykisk hälsa 2018 Västerbottens län.

Au 2019-01-16

I enlighet med 2018 års överenskommelse mellan staten och SKL rörande stöd till riktade insatser inom området psykisk hälsa har länets kommuner, landstinget och länsföreningen Hjärnkoll samt Region Västerbotten formulerat en Länsplan för barn och unga och vuxna äldre. Det är den tredje länsplanen som skrivs i Västerbotten rörande psykisk hälsa inom det specifika projektet Uppdrag psykisk hälsa (UPH). Övergripande syfte med UPH är att "skapa förutsättningar för ett långsiktigt arbete på området psykisk hälsa" samt att "stimulera till en förbättring och förstärkning i verksamheterna och bidra till ökad tillgänglighet och jämlikhet".

Årets länsplan 2018 innehåller en uppföljning av 2017 års målområden. För att få en uppfattning om vad som pågår i länets kommuner inom området har även intervjuer genomförts med kommunernas kontaktpersoner och andra som på olika sätt är involverade i kommunernas arbete. I länsplanen återfinns en aktivitetsplan för 2019 med fyra länsövergripande aktiviteter.

AC Konsensus rekommenderar Landstinget (Region Västerbotten fr o m 2019-01-01) och de 15 kommunerna i Västerbotten att anta hela eller delar av: Länsgemensam analys och handlingsplan för riktade insatser rörande Psykisk hälsa 2018 Västerbottens län i Regionfullmäktige respektive Kommunfullmäktige under våren 2019.

Förvaltningschef Roland Bång föredrar ärendet.

Forts.

Justering (sign)

Utdragsbestyrkande

Länsgemensam
analys- och handlingsplan
för riktade insatser rörande
psykisk hälsa
2018

Uppföljning av målområden från 2017 års plan
och aktivitetsplan för 2019

Västerbottens län

Innehållsförteckning

Inledning.....	2
Uppföljning av målområden från länsplanen 2017.....	3
Små barn.....	3
Skolålder	3
Socialtjänstens insatser	4
Barn och ungdomspsykiatri - BUP	4
Nyanlända och ensamkommande barn (EKB).....	4
Vuxna.....	5
Förebyggande och främjande arbete – fokusområde 1.....	5
Tillgängliga och tidiga insatser – fokusområde 2	6
Enskildas delaktighet och rättigheter- fokusområde 3	7
Utsatta grupper – fokusområde 4	8
Ledning, styrning och organisation – fokusområde 5	8
Vad pågår i länets kommuner?	9
Aktiviteter och resultat – en sammanfattning	11
Aktivitetsplan 2019.....	11
Bilaga 1. Målområden från 2017 års länsplan.....	12
Bilaga 2. Förkortningar	14
Bilaga 3. Kontaktlista på länets kontaktpersoner.....	14

Inledning

Detta är den tredje länsplanen som skrivs i Västerbotten rörande psykisk hälsa inom det specifika projektet Uppdrag psykisk hälsa (UPH). Övergripande syfte med UPH är att "skapa förutsättningar för ett långsiktigt arbete på området psykisk hälsa" samt att "stimulera till en förbättring och förstärkning i verksamheterna och bidra till ökad tillgänglighet och jämlikhet" www.uppdragpsyiskhalsa.se . För 2018 har 1 414 miljoner fördelats till kommuner, landsting inklusive projektledning vid SKL. Nationella satsningar på psykisk hälsa har emellertid pågått sedan 2008.

Den första länsplanen i länet för UPH år 2016 utgick från de fem nationella fokusområdena: *Förebyggande och främjande insatser, Tillgängliga och tidiga insatser, Enskildas delaktighet och rättigheter, Utsatta grupper samt Ledning, styrning och organisation*. I planen återfinns en bred beskrivning av vad som pågår/pågick och som planerades inom dessa fem områden, dock utan att någon konkret handlingsplan. Däremot fanns aktiviteter med uppföljningsindikatorer i landstingets plan, liksom i några av kommunernas. Följande år 2017, var barn och unga ett nationellt utsett område för insatser och uppföljning. Länsplanen innehöll, förutom en särskild del om barn och unga, även sammanlagt 34 "målområden" kopplade till de olika delarna av planen. Tretton av dessa målområden avsåg främst barn och unga medan resterande 21 avsåg vuxna. Några av dessa har Västerbottens läns landsting huvudansvar för, andra områden förutsätter samverkan mellan huvudmännen och för ytterligare andra finns ett renodlat kommunalt ansvar. Förutom att dessa målområden finns under respektive rubrik i den aktuella länsplanen, har dessa även sammanställts i bilaga 1. Planen antogs politiskt av AC-konsensus.

Året länsplan 2018 innehåller en uppföljning av 2017 års målområden. För att få en uppfattning om vad som pågår i länets kommuner inom området har även intervjuer genomförts med kommunernas kontaktpersoner och andra som på olika sätt är involverade i kommunernas arbete. En beskrivning av vad som framkom i intervjuerna redovisas separat på sid 10-11. I länsplanen återfinns även en aktivitetsplan för 2019 med fyra länsövergripande aktiviteter.

Som en konsekvens av att projektmedel i denna satsning gått direkt till kommunerna och landstinget, har det inte funnits någon regional stödfunktion för UPH för kommunerna i länet. Varje kommun har själv ansvarat och planerat för användandet av sina medel. Länsövergripande aktiviteter har däremot skett genom Västerbottens läns landsting (VLL) och VLL har i sin egen analys- och handlingsplan även följt upp resultaten av de insatser de genomfört.

Förutom denna länsplan finns andra dokument och överenskommelser mellan huvudmännen med bäring på området. Två med särskild tyngd är: *"Överenskommelse om samarbete mellan landstinget och länets kommuner för insatser till personer med psykisk funktionsnedsättning"* med tillhörande handlingsplan som sträcker sig över åren 2015-2020, avseende barn, unga och vuxna samt *"Vägledande ansvarsfördelning i Västerbottens län - avseende insatser till barn och unga som har eller riskerar att utveckla psykisk ohälsa"*, som riktar sig till chefer och ledningspersoner inom skola, socialtjänst och hälso- och sjukvård i länet.

Arbetet för att främja psykisk hälsa, förebygga psykisk ohälsa och att verka för en god och tillgänglig vård och behandling, är ständigt aktuellt och pågående. Det kan vara svårt att särskilja vad som hänger samman med UPH eller andra initiativ, men intrycket är att engagemanget är stort och att de medel som kommunerna har erhållit har bidragit till en mängd aktiviteter och insatser som direkt eller indirekt har varit till gagn för medborgarnas psykiska hälsa.

Arbetsgrupp:

Denna läns-gemensamma analys- och handlingsplan för riktade insatser rörande psykisk hälsa har på uppdrag av Länsamordningsgruppen LSG, utarbetats av en arbetsgrupp bestående av representanter för Västerbottens läns landsting, Region Västerbotten, kommunföreträdare och brukarföreningen Hjärnkoll. Nätverket bestående av kontaktpersoner i varje kommun i länet har även haft möjlighet till inspel till länsplanen (namnlista på kontaktpersoner i bilaga 3). Landstinget har även parallellt utarbetat en egen analys- och handlingsplan avseende länsövergripande aktiviteter och några av dessa återfinns i denna gemensamma plan.

Länets/regionens kontaktpersoner gentemot Uppdrag psykisk hälsa på nationell nivå är:

Strateg Anita Helgesson, Region Västerbotten
FoU-chef Annika Nordström, Region Västerbotten
Utredare Lena Grundberg, Västerbottens läns landsting

anita.helgesson@regionvasterbotten.se
annika.nordstrom@regionvasterbotten.se
lena.grundberg@vll.se

Uppföljning av målområden från länsplanen 2017

Nedan följer en beskrivning av aktuellt läge för varje målområde i den ordning som de återfinns i 2017 års plan. För bakgrundstext för varje område/rubrik hänvisas huvudsakligen till förra årets plan. Det kan understrykas att dessa målområden har en övergripande karaktär för länet. Det hindrar inte att varje kommun eller verksamhet utöver dessa målområden kan ha antagit andra och egna specifika mål för sitt arbete.

Små barn

Målområden

- *Att alla hälsocentraler har minst en medarbetare som är utbildad i Vägledande samspel och att länets föräldrastödsgruppsverksamhet utvecklas och integreras i den ordinarie verksamheten.*
- *Att alla familjer i länet med barn med funktionsnedsättningar erbjuds Habiliteringscentrums föräldrastöd, för att förebygga psykisk ohälsa hos barnet eller i familjen.
(OBS- det står felaktighet "fördjupade föräldrastöd" i ursprungstexten).*

För de allra minsta har föräldrarnas trygghet och mående stor betydelse. Föräldrastödsverksamhet av olika slag har därför en positiv verkan på barnens socioemotionella hälsa. I dag har ca 70 procent av hälsocentralerna i länet minst en person som är utbildad i Vägledande samspel. Flertalet av dessa har gått nivå ett, men det finns ett antal som även har gått nivå två, flest inom Umeåområdet. Under senaste åren har det funnits svårigheter att rekrytera mödravårds- och barnavårdssköterskor till utbildningarna och några har därför fått ställas in på grund av för få deltagare. Det pågår fortsatt arbete på strategisk nivå pågår för att komma tillrätta med detta. En arbetsgrupp inom landstinget har också bildats för att se över och utveckla föräldrastödsverksamheten i grupp i hela länet.

För föräldrar till barn med funktionsnedsättningar som har kontakt med Habiliteringscentrum i länet erbjuds föräldrastöd och vid behov ges även ett fördjupat föräldrastöd. Behovet kan framkomma vid den kartläggning som görs i samband med habiliteringsplanen. Uppföljning av båda formerna av stöd sker genom kvalitetsregistret HabQ. Från föreningen Hjärnkoll påpekas att det emellertid finns föräldrar till barn och ungdomar med neuropsykiatrisk problematik, ex ADHD, som inte har denna kontakt och inte är beviljade LSS-insatser, vilket i sin tur medför att dessa föräldrar inte får motsvarande stöd i den utsträckning som skulle behövas.

Skolålder

Målområden

- *Att behandlingslinjer över huvudmannagränser för barn med särskilda behov utifrån neuropsykiatrisk problematik fungerar och SIP används för att tydliggöra ansvar.*
- *Att strukturerad samverkan i Första linjen, med tvärprofessionella arbetsgrupper mellan förskola, skola, socialtjänst och primärvård för barn 0-16 år finns i varje kommun.*
- *Att en inventering av barn till föräldrar med psykisk sjukdom, missbruk och/eller utvecklingsstörning genomförs under 2018.*

För barn i skolåldern handlar ett målområde om behandlingslinjer och SIP för barn med särskilda behov utifrån neuropsykiatrisk problematik. Detta är alltså ett utvecklingsområde och bland annat pågår det arbete med att utveckla särskild kompetens för att arbeta med SIP inom Habiliteringscentrum.

Det finns överlag en positiv utveckling av samverkan i länet rörande Första linjen med tvärprofessionella arbetsgrupper mellan förskola, skola, socialtjänst och primärvård för barn 0–16 år och området är även centralt i den regionala planen för socialtjänstens barn- och ungdomsvård. I länet finns även två särskilda verksamhetsutvecklare, kopplade till primärvården och socialtjänst, som på deltid har i uppdrag att stimulera och stötta Första linjen och bildandet av dessa s k HLT-team i länets kommuner. Åsele och Vilhelmina har under året beviljats medel från Skolverket och Socialstyrelsen för att utveckla sin Förstalinjeverksamhet i samverkan med Umeå universitet. De kommer även tillsammans med Vännäs och Umeå kommun att finnas med ett nationellt nätverk för utvecklingsarbete rörande tidiga samordnade insatser för barn och unga.

Av länets 15 kommuner finns för närvarande strukturerad samverkan för tidiga insatser i nio kommuner: Umeå, Vindeln, Vännäs, Åsele, Storuman, Lycksele, Nordmaling, Skellefteå och Robertsfors. I Skellefteå har fyra skolområden HLT-team och kommunen tillsammans med primärvården planerar starta upp team inom alla skolområden. I Umeå sker en utveckling där nu även privata aktörer blir delaktiga i HLT-samverkan.

Det pågår arbete med en särskild överenskommelse avseende barn med neuropsykiatrisk problematik. Denna överenskommelse mellan primärvård, elevhälsan, och BUP ska tydliggöra ansvar och roller för att dessa barn/ungdomar ska få det stöd de behöver.

Angående den inventering av barn till föräldrar med psykiatrisk problematik som finns med som ett målområde har den nya dataskyddsförordningen GDPR medfört hinder för att genomföra den.

Socialtjänstens insatser

Målområden

- *Att den regionala planen för socialtjänstens barn- och ungdomsvård antas och utgör underlag för ett länsövergripande utvecklingsarbete.*
- *Att de åtaganden som finns nedtecknade i den länsgemensamma överenskommelsen och samverkansrutiner för hälso- och tandhälsoundersökning i samband med att barn utreds och/eller placeras implementeras och efterföljs.*

Den förstnämnda regionala planen, baserad på SKL's nationella handlingsplan "Stärkt skydd för barn och unga", är under våren 2018 antagen av länets socialchefer och socialnämndsordföranden, och ligger till grund för fortsatt utvecklingsarbete både lokalt och regionalt. Att stötta och förbättra den psykiska hälsan för barn och ungdomar är ett prioriterat område i arbetet. Implementeringen av rutiner för hälso- och tandhälsoundersökning är ett alltjämt pågående arbete och har under våren startat med information till berörda.

Barn och ungdomspsykiatri - BUP

Målområden

- *Att ungas behov av tillgängligt, kompetent stöd och omhändertagande tillgodoses i hela länet.*
- *Att väntetider för utredning och behandling vid BUP följer vårdgarantin.*
- *Att tillgodose behovet av utredning och behandling av neuropsykiatriska diagnoser.*
- *(Att utarbeta en länsövergripande strategi och kommunspecifika handlingsplaner för suicidförebyggande arbete i länet. – målområdet kommenteras under rubriken tidiga och tillgängliga insatser)*

Att unga personer med psykisk ohälsa får ett "tillgängligt, kompetent stöd och omhändertagande" omfattar väldigt många insatser och många personalkategorier. Målområdet kan knappast sägas vara uppfyllt på alla plan men det bör hållas levande som en målsättning. Med en begränsning av målområdet till att omfatta elevhälsa samt annan vård och omsorg, så återfinns Första-linjens arbete här som en viktig del. Kompetent stöd förutsätter att det finns personer med adekvat kunskap som också förmår att omsätta denna kunskap i aktiv uppmärksamhet och adekvat bemötande. Utbildningsinsatser till personal på olika nivåer och arbetsplatser rörande psykisk hälsa/ohälsa bland unga, samt konsultverksamhet från BUP, verkar fortlöpande i denna riktning. Utbildningar i traumasymptom, basalt omhändertagande, samt aktuella lagrum har påbörjats i samverkan mellan BUP och Umeå kommun. En annan insats i samverkan mellan BUP, habiliteringscentrum och länets alla kommuner är utveckling, implementering och uppföljning av SIP.

Inom BUP pågår även verksamhetsutveckling som på olika sätt syftar till att öka tillgängligheten till utredning och behandling. Det har genomförts implementering av behandlingslinjer för alla nivåer, och i hela länet är personal vid BUP under våren utbildad i diagnostik. Under hösten fortsätter utbildningen inom kliniken kring behandlingsinsatser inom respektive diagnos. Vidare sker fortsatt utbildning i bedömningsinstrumentet SDQ både för användning i klinik och inom internetbaserad BUP.

I den kartläggning som SKL genomförde 2017 inom barn- och ungdomspsykiatri i landet bland annat avseende landstingens resurser för öppenvård och heldygnsvård i form av vårdplatser, patientbesök, diagnosgrupper, personal samt kostnader, valde dock Västerbotten att avstå från att delta. I egen statistik framgår dock att utvecklingen för att förkorta vårdköer varit positiv och att en klar tillgänglighetsförbättring ses i hela länet.

Från brukarföreningen påpekas att det alltjämt finns risk att ungdomar med neuropsykiatrisk problematik inte uppmärksammas eller får tillgång till utredning och stöd i tillräcklig omfattning.

Nyanlända och ensamkommande barn (EKB)

Målområden

- *Att den psykiska hälsa hos asylsökande och nyanlända uppmärksammas och att anpassat stöd görs tillgängligt.*
- *Att fortlöpande på grupp- och individnivå systematisk följa upp de ensamkommande barnen i länet.*

Personer som kommer till länet som asylsökande, ensamkommande barn/ungdom eller på annat sätt nyanländ från annat land och kultur har en klar risk för att utveckla bestående psykisk ohälsa. Psykiatricentrum i länet har därför utarbetat metoder för samtal och bedömning i mötet med asylsökande i kris och det finns även utsedda personer med speciell inriktning mot det uppdraget. I möten i vården eftersträvas alltid användandet av professionella tolkar. Landstinget har även avtal med Röda Korset för traumabehandling. Inom primärvården genomförs årliga utbildningsdagar om migranthälsa för personal inom vården.

Personal vid boenden för ensamkommande barn/ungdomar har också erbjudits utbildning av Folkhälsoenheten vid VLL rörande olika former av hälsoaspekter, inklusive alkohol/droger och psykisk ohälsa. För ungdomar med särskilda behov bland ensamkommande barn erbjuder BUP gemensamma konsultationstider till HVB-hem, kommunal personal och primärvård.

Med stöd av medel från Länsstyrelsen har FoU Välfärd, utarbetat en modell för uppföljning av mottagandet av ensamkommande barn, vilket bland annat omfattade enkäter till ungdomar boende i HVB-hem. Efter GDPR-bestämmelserna är det emellertid inte längre möjligt att genomföra uppföljningen på samma sätt som tidigare. Samtidigt har andelen ensamkommande drastiskt minskat och kommunerna har inte längre samma behov av att samla uppgifter på gruppnivå. Däremot fortsätter arbetet tillsammans med kommunerna, med att skapa en verksam struktur för att följa de ensamkommande ungdomarna på individnivå. I detta ligger också att uppmärksamma de ungas mående.

Vuxna

Förebyggande och främjande arbete – fokusområde 1

Målområden

- *Att det främjande och förebyggande arbetet för en god psykisk hälsa i länen är ett prioriterat område som avspeglas i beslut, planer och konkret verksamhet i de tre preventionsnivåerna – universell, selektiv och indikerad nivå.*
- *Att kommuner och landsting i egenskap av arbetsgivare aktivt verkar för ett hållbart arbetsliv och för att förebygga psykisk ohälsa.*
- *Att riskabla alkoholvanor uppmärksammas genom ökad användning av screeninginstrumentet AUDIT inom primärvården.*
- *Att tillgången till träningsformer och ökad fysisk aktivitet stöttas för vuxna personer inom LSS målgrupper.*

Det förebyggande arbetet för att främja en god psykisk hälsa och förbygga psykisk ohälsa kan göras inom ett otal områden både på övergripande samhällsnivå och i individuella möten. Varje enskild person kan sägas ha ett ansvar att som anhörig, som medarbetare, som vän och medmänniska att reagera och uppmärksamma om någon i omgivningen mår dåligt. Det är även av stor betydelse att detta område fortlöpande hålls aktuellt i beslut, planer och verksamhet och att denna målsättning med tydlighet återspeglas i förekommande dokument.

Som några av länets största arbetsgivare har Västerbottens läns landsting och länets kommuner ett fortlöpande uppdrag att verka för en god arbetsmiljö och det är av vikt att detta återspeglar sig varje arbetsgrupp. Psykisk ohälsa utgör orsak i närmast hälften av sjukskrivningarna i länet, och dessa återfinns inte minst inom kvinnodominerade kontaktyrken. Inom landstingets företagshälsovård pågår ett projekt för tidiga insatser vid sjukskrivning för minskad sjukfrånvaro, som riktar sig till landstingsanställda som sjukskrivs för psykisk ohälsa. Intentionen är att tidigt (ca 2 veckor) i sjukskrivningsprocessen skapa ett rehabmöte med planering för arbetsåtergång. En utvärdering av projektet pågår.

Det finns samband mellan alkohol och psykisk ohälsa och att intervenser vid riskabla alkoholvanor kan även leda till samtal om den psykiska hälsan. Under 2018 har primärvården uppmuntrats att i högre utsträckning rutinemässigt använda screeninginstrumentet AUDIT och för närvarande deltar 28 av 39 hälsocentraler i satsningen. En annan väg är att personal på hälsocentralerna ställer frågor om alkoholkonsumtion vid specifika tillstånd, ex till alla patienter som söker för ångest eller depression.

Fysisk aktivitet har en bevisad positiv inverkan på den psykiska hälsan. För att öka tillgången till träningsformer och fysisk aktivitet för vuxna personer som omfattas av LSS pågår ett fortsatt arbete med att utveckla och implementera gruppverksamhet "Hälsa & Rörelse" och att etablera samverkan med berörda inom offentlig, privat och civil sektor. Det genomförs även individuella hälsokartläggningar.

YAM (Youth Aware of Mental health), är ett universellt, evidensbaserat, promotivt program som främjar psykisk hälsa för 14 – 17 åringar. Genom rollspel, gruppdiskussioner och övningar med stöd av YAM-instruktörer, får ungdomarna en medvetenhet rörande psykisk ohälsa. Under hösten 2018 testas YAM på tre högstadieskolor i Umeå, med en plan för spridning till alla skolor i kommunen. Det pågår även punktvisa insatser i länet. I dagsläget finns drygt 20 instruktörer i länet, de flesta från elevhälsan i Umeå. Det behövs emellertid fler instruktörer för spridning i länet och Folkhälsoenheten, VLL planerar för en ny instruktörsutbildning under hösten 2019.

Tillgängliga och tidiga insatser – fokusområde 2

Målområden

- Att patienter kommer till rätt kompetens och i rätt tid till primärvård, vilket omfattar förstärkt psykosocial kompetens
- Att väntetider för utredning och behandling inom psykiatriska vården följer vårdgarantin
- Att ökad kompetens kring självskadebeteende och behandlingslinjer är implementerade
- Att digitalisering som verktyg för att öka tillgänglighet och möjlighet till behandling på nätet utvecklas.
- Att äldre personers psykiska hälsa uppmärksammas genom rutiner i primärvård och kommunens hemtjänst
- Att utbildningar i första hjälpen vid psykisk ohälsa (MHFA) erbjuds och genomförs
- Att utarbeta en länsövergripande strategi och kommunspecifika handlingsplaner för suicidförebyggande arbete i länet

Primärvården har en synnerligen strategisk roll i att tidigt uppmärksamma personer i behov av stöd för sin psykiska hälsa. Varje hälsocentral i länet har, i sin ansats utöva ett gott arbete rörande psykisk hälsa, tagit fram egna utvecklingsplaner för området liksom att samtliga har genomfört en inventering av psykosocial kompetens. För hälsocentraler som har svårt att rekrytera har särskilda resurser tillsatts för att få tillgång till PTP-psykologer. I detta ingår även handledning på distans.

Väntetider för utredning och behandling är ständigt föremål för förbättringar. Väntetiden till första besök inom den vuxenpsykiatriska vården i länet ligger något över genomsnittet i riket och Psykiatricentrum har svårigheter att utreda inom önskvärd tid. För att komma till rätta med detta har satsningar gjorts i form av att anställa externa psykologer som enbart arbetat med ex ADHD-utredningar för vuxna. För behandling finns också väntetider som överskrider vårdgarantin för vissa åldersgrupper och behandlingsinsatser. Det finns ett högt tryck på inkommande ärenden i ungdomsgruppen, kö för behandling för ångest och depression samt till specifik psykoterapi. Här försöker kliniken aktivt arbeta för att följa väntetider, arbeta med behandlings-riktlinjer, erbjuda gruppbehandling och internetbehandling. Reviderade vårdprogram kan även ge möjlighet till kortare handläggningstid genom att tydliggöra flödet vid kliniska diagnoser. Vidare ses det som viktigt att arbeta med vårdplaner och att erbjuda avgränsade insatser.

Inom vuxenpsykiatrien pågår ett aktivt arbete med utbildningssatsningar till personal på olika nivåer samt införande av arbetssätt i enlighet med riktlinjer från Nationella självskadeprojektet. Psykiatricentrum har även en representant i Nationellt programområde för självskadebeteende. Kliniken planerar i höst att i både Umeå och Skellefteå införa metoden med självinläggning för denna patientgrupp, vilket på andra ställen har visat sig minska behovet av slutenvård.

Det pågår en snabb utveckling av nättjänster och digitala lösningar, inte minst inom behandlingsområdet. Sedan tidigare finns I-KBT som behandling för vuxna patienter med psykisk ohälsa. För närvarande prövas även en form av "Ungdomsmottagning på nätet". Under hösten planeras även för fortsatta tester av behandling via nätet.

För äldre personer med psykisk ohälsa är det viktigt att bryta isolering och ensamhet. Hemtjänstens personal är en målgrupp som bör ha kunskap och kompetens att uppmärksamma psykisk ohälsa bland sina brukare. Här finns en stor utvecklingspotential i form av utbildningsinsatser inklusive metodik och bemötande. Ett utbud av gemensamhetslokaler och aktiviteter för äldre i kommunerna är också viktiga delar för äldres psykiska hälsa.

Vid 27 av 39 hälsocentraler finns utsedda kontaktsköterskor med särskilt ansvar för äldre med psykisk ohälsa. En särskild utvecklingsdag för uppstart av ett nätverk planeras till hösten.

Ett flertal kommuner har använt medel inom Uppdrag psykisk hälsa till utbildningar i första hjälpen vid psykisk ohälsa (MHFA). Utbildningen som erbjudits via Region Västerbotten har under 2018 getts till mer än 200 personer och det finns även MHFA utbildare på annat håll i länet. Två av utbildningarna har riktats till samer och två till Habiliteringscentrum.

Själv mord kan förebyggas och det är synnerligen angeläget att så också sker. Ett mindre antal kommuner har påbörjat eller slutfört arbete med att, i samverkan med olika aktörer, utarbeta lokala handlingsplaner rörande själv mord. För att stimulera och konkret även påbörja arbetet i de kommuner som ännu inte kommit igång, arrangerar FoU Valfärd en workshop i november 2018 med medverkan från Folkhälsomyndigheten samt Umeå och Storumans kommuner. Denna workshop genomförs i anslutning till årets Psykevecka (v 45) som i år även har själv mord som ett tema för en av dagarna.

I landstinget pågår ett flertal översyner. Inom vuxenpsykiatrien pågår arbetet för ett länsövergripande dokument för egen verksamhet och primärvården har reviderat sin handlingsplan för suicidprevention där även hälsocentralernas interna rutiner har setts över. BUP har en framtagen rutin för hur remittering av suicidriskbedömning ska hanteras och varje verksamhet har handlingsplaner. Vid Habiliteringscentrum finns en handlingsplan för suicidprevention som ska implementeras under året. En länsövergripande handlingsplan för själv mordsförebyggande arbete som omfattar både hälso- och sjukvården och kommunernas verksamheter är inplanerad för 2019.

Enskildas delaktighet och rättigheter- fokusområde 3

Målområden

- *Att ansvariga vårdgivare tillgodoser kvalitetssäkrad och effektiv rehabilitering inklusive förskrivning av hjälpmedel med utgångspunkt från individens behov*
- *Att användandet av SIP sker i varje fall där flera aktörer är involverade och brukaren så önskar*
- *Att kompetensen hos de personer som är i behov av stöd och behandling aktivt tas tillvara både på övergripande, på verksamhets- och på individuell nivå*

Under 2017 genomfördes samverkansmöten mellan Psykiatricentrum och Habiliteringen både på läns- och lokal nivå. Lokala samverkansavtal är skrivna eller uppdaterade för både Umeå, Skellefteå och södra Lappland. Förskrivningen av kognitiva hjälpmedel vid neuropsykiatrisk problematik har ökat markant. Psykiatricentrum ser ett behov av att även uppmärksamma andra diagnosgruppers behov av hjälpmedel, exempelvis för patienter med psykosproblematik. Dessa hjälpmedel kan utgöra ett alternativ eller komplement till farmakologisk behandling. Arbeta och sysselsättning har på senare tid lyfts fram som ett sätt att främja rehabilitering. Psykiatricentrum i både Umeå och i Skellefteå deltar i samverkansplattformar för att personer ska kunna närma sig arbetsmarknaden.

Vård och omsorg ska vara personcentrerad och bygga på inflytande och delaktighet. I den omfattning som det är möjligt ska patienter erbjudas att aktivt medverka i planering av sin vård och omsorg. Den 1:a januari 2019 inkluderas den psykiatriska vården i lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård, vilket innebär att utskrivning från sjukhus ska ske senast tre dagar efter att läkaren bedömt att patienten är medicinskt färdigbehandlad och utskrivningsklar. Under hösten 2018 inleds utbildning med fokus på genomförande av SIP i patientens hem såväl avseende färdighetsträning i IT- teknik som etik, bemötande och förhållnings-sätt under SIP- mötet.

Kunskap, erfarenhet och kompetens hos de personer som är i behov av stöd och behandling ska tas tillvara genom att tydliggöra den enskildes upplevelse och väga behovet mot utbudet av stöd och insatser. På individnivå är det en del i den evidensbaserade praktiken (EBP) att val av behandling ska ske utifrån en sammanvägning av bästa tillgängliga kunskap (evidens), den professionelles kunskap och brukarens kunskap, erfarenhet och önskan. Det är det arbetssätt som ska vara rådande och att så sker är en kompetens- och ledningsfråga. Syftet är att skapa större delaktighet och inflytande i den egna vården för brukare och på så sätt kunna förbättra hälsa och egen livssituation. Brukarföreningen framhåller att detta bör utvecklas ytterligare.

I samråd med patient- brukar- och anhörigorganisationer ska frågor lyftas som leder till aktiv samverkan för förbättringsarbete på verksamhetsnivå som då blir ett sätt att utveckla verksamheten. Genom detta underlättas vårdens förbättringsarbete genom att brukarens unika inifrån-perspektiv beaktas. Ett sätt är att tillåta brukarrörelsen att genom hjärnkollsambassadörer, brukarrevisorer, patienter, anhöriga m. fl, stödja personal och verksamheter i kompetensutveckling och coaching i nya arbetssätt. Goda exempel skall tas till vara i syfte att skapa utvecklingsbara möten och former för träffar.

Brukarföreningen Hjärnkoll bildades i mars 2015 och finns som samarbetspart och aktör i länet för ökat inflytande och rätten till delaktighet för personer med psykisk ohälsa/funktionsnedsättning och deras anhöriga. En kontinuerlig dialog och samverkan med brukarföreträdare och anhöriga, brukarrevisorer och medskapande skall

ses som målsättning i sammanhang som berör personer med psykisk ohälsa på både organisatorisk, verksamhets- och individuell nivå. Här finns en utvecklingspotential. Hjärnkoll består idag av sex olika patient-, anhörig- och brukarföreningar samt tre enskilda medlemmar, och är länstäckande, <http://www.hjarnkollvasterbotten.se/>

2018 har särskilda medel från Uppdrag psykisk hälsa, riktats till landstingen för att stimulera länsgemensamt arbete för att öka brukarmedverkan i både kommuner och landsting. Inom länets Psykiatricentrum ser man över möjligheterna att införa Peer Support, som ett sätt att bättre stötta patienter inom kliniken. Brukarföreningen efterlyser dock den samverkan som är helt nödvändig för att detta ska bli verklighet. Psykiatricentrum har även beställt en brukarstyrd revision som kommer att genomföras under hösten/vintern 2018/19. Kliniken ser även ett behov av att gemensamt med brukarorganisationerna göra en planering för att samverkan och brukarmedverkan ska kunna utvecklas på sikt.

Utsatta grupper – fokusområde 4

Målområden

- *Att genomföra inventering och analys i länets kommuner av behov med fokus på den psykiska hälsan i befolkningen, i enlighet med Socialstyrelsens riktlinjer för inventering*
- *Att personer med psykisk ohälsa inkl beroende får tillgång till god somatisk vård och behandling*
- *Att alla personer möts på ett respektfullt sätt inom landsting och kommuner oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, samt att alla verksamheter genomsyras av ett inkluderande och icke-normativt förhållningssätt både i möten med brukare och inom egna arbetsgruppen*

Det finns många personer och grupper som är särskilt utsatta för psykisk ohälsa, men det är få kommuner i länet som har genomfört en systematisk inventering och analys. Detta kan ha flera orsaker. Dels så saknas personella resurser lokalt för att genomföra inventeringar, dels så kom den nya GDPR-lagen i maj och skapade oklarheter i vad som är möjligt och tillåtet att göra på länsnivå och dels så kan det uppfattas som känsligt att peka ut särskilda grupper. I de mindre kommunerna menar man ofta att man redan har en god uppfattning om aktuell situation. Det ska dock nämnas att det finns ett antal kartläggningar gjorda inom specifika områden och i minsta kommunen Bjurholm pågår under hösten 2018 en inventering utifrån Socialstyrelsens material. I intervjuerna framkommer att även mindre kartläggningar/inventeringar leder till bättre struktur för arbete och insatser inom området.

Att personal inom vård och omsorg har adekvat kunskap och kompetens rörande psykisk hälsa är något som aldrig kommer att kunna betraktas som "färdigt". Det tillkommer ständigt ny personal, och även ny kunskap. Kompetens är också mer än kunskap. Det handlar om att kunna omsätta kunskap i bemötande och i direkt och indirekt arbete med och för de personer i behov av stöd, som man möter i sin yrkesutövning. Bristande kunskap och kompetens tillsammans med negativa attityder från vårdpersonal kan medföra ett sämre omhändertagande. Det kan samtidigt finnas ett motstånd och rädsla inom målgruppen att uppsöka vård, vilket understryker vikten av särskilda resurser, som t ex psykiatrisköterskor inom primärvården.

Det pågår fortlöpande certifiering av arbetsplatser inom landstinget rörande HBTQ-frågor. Oavsett om arbetsplatsen certifierats eller ej ska personer med annan sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck än samhällets gängse normer bemötas respektfullt och målområdet är därför alltså aktuellt.

Ledning, styrning och organisation – fokusområde 5

Målområden

- *Att de lokala handlingsplaner och överenskommelser som finns hålls uppdaterade och används i enlighet med formulerade syften*
- *Att samverkansgruppers syfte, uppdrag och mål görs tydliga*
- *Att reviderat samarbetsdokument avseende ansvars- och arbetsfördelning mellan specialistpsykiatri och primärvård är implementerat*

Att ledning, styrning och organisation har stor betydelse för frågor som rör psykisk hälsa bland länets befolkning är det ingen som ifrågasätter. Vi står inför en stor organisatorisk förändring i samband med bildande av den nya Region Västerbotten. Det medför nya politiska grupperingar och en ny ledningsstruktur. Det är varje politikers ansvar att frågor som rör psykisk hälsa/ohälsa uppmärksammas och prioriteras där så krävs. På chefsnivå inom socialtjänst och hälso- och sjukvård finns en skyldighet att hålla sig uppdaterad om aktuella överenskommelser och handlingsplaner. Det finns ett stort antal samverkansgrupperingar på olika nivåer och nya kan komma att skapas. Syfte, uppdrag och mål bör vara tydligt för alla involverade och bör även uppdateras med jämna mellanrum. Samarbetsdokumentet mellan specialistpsykiatri och primärvård är ett dokument som efter revidering ska göras känt för alla berörda.

Vad pågår i länets kommuner?

Under april och maj månad intervjuades de kontaktpersoner som varje kommun har utsett för satsningen "Uppdrag psykisk hälsa" tillsammans med andra involverade i länets kommuner. Två kommuner besvarade ett antal frågor skriftligt. Syftet med intervjuerna var att få en bild av vad som pågår i länet och att fånga kontaktpersonernas tankar och reflektioner om arbetet inom området psykisk hälsa. Det var inte specifikt fokus på vad de i kommunerna använt sina stimulansmedel till, utan ambitionen var att få en bredare bild av pågående insatser. Enskilda kommuner kommer inte att redovisas nedan utan det är en sammantagen bild som ges. Kontaktpersonerna har haft möjligheter att kommentera sammanställningen.

I intervjuerna blev det tydligt att det görs väldigt mycket värdefullt arbete inom området psykisk hälsa i länet. Det är därför omöjligt att ge en helt rättvis och heltäckande bild med tanke på att det är så differentierade insatser avseende innehåll, prioriterade målgrupper och resurser. Kontaktpersonerna som intervjuades hade heller inte alltid överblick av allt som var på gång i den egna kommunen. Det har förstärkt påverkat den information som getts men det är ändå uppenbart att det finns många delar som återkommer och tillsammans skapar dessa en övergripande bild.

Inom området psykisk hälsa är det vanligt förekommande att det är eldsjälar som driver frågor, särskilt i de mindre kommunerna. Det finns dock alltid risk att eldsjälar slutar, flyttar eller byter jobb, Andra faktorer som personalomsättning och svårigheter att rekrytera och behålla personer med kompetens ger sammantaget en sårbarhet för kontinuitet, långsiktighet och samverkan.

Kommunernas storlek och geografiska läge har också betydelse. Ett sätt att förstärka utbudet i mindre kommuner, som tagits upp i intervjuerna, är att använda gemensamma resurser mellan kommunerna t ex i form av delade tjänster för personligt ombud eller andra stödfunktioner. Ett annat område kan vara att genomföra gemensamma utbildningar och konferenser.

Samverkan och samarbete

Det område som samtliga intervjuade fokuserat på har varit barn och ungas psykiska hälsa. Under uppväxten finns möjligheter att arbeta både främjande, förebyggande och att uppmärksamma de som redan som unga har en psykisk ohälsa. Skolans roll är här central. Förutom att vara den plats där alla barn finns för lärande är det också en trygghetsskapande instans. Elevhälsan, annan skol- och fritidspersonal ses som synnerligen viktiga för att tidigt uppmärksamma hemmasittare, mobbning och utanförskap. Någon kommenterade dock att många insatser riktas mot de utagerande barnen och det finns en risk att man inte ser "de tysta flickorna".

Samverkan i form av HLT-team och första linjen inkluderar förskola/skola/elevhälsa, socialtjänst och hälso- och sjukvård. I länet ser samverkansstrukturerna väldigt olika ut och man har löst det på skilda sätt i kommunerna. Familjecentraler finns i sju kommuner (sammanlagt 14 centraler) och uppfattas generellt som väldigt positivt och utgör navet för samverkan och insatser där de finns. En fungerande samverkan kan också "spilla över" på annan samverkan, ex med fritidsgårdsverksamhet, kyrka, föreningsliv och frivilligorganisationer. "Första linjen", med strukturerad teamsamverkan mellan skola, socialtjänst, hälso- och sjukvård finns inte i alla kommuner men det kan finnas andra sätt att samverka på. Exempelvis mellan MVC, BVC och förskola inom Salut.

Många kommuner har olika former av formella och informella samverkansgrupperingar. En del grupper träffas kontinuerligt medan andra uppstår vid särskilda helger, evenemang och enstaka händelser. De som sedan tidigare hade pågående samverkansstrukturer inom sociala sektorn, hade också lättare att skapa former för samverkan rörande psykisk hälsa.

Barn- och ungdomspsykiatri är en central aktör för att utreda och behandla barn i behov av specialistinsatser. I intervjuerna framkommer emellertid svårigheter i samverkan. Det upplevs som svårt att få direktkontakt för konsultationer utan i stället hänvisas man till primärvården. Samtidigt upplevs det på flera håll att det finns brister i kompetens inom primärvården och kommunerna saknar i flera fall ett smidigt och nödvändigt samarbete. Detta ses sammantaget som ett stort förbättringsområde.

Egna handlingsplaner och kartläggningar

Satsningen Uppdrag psykisk hälsa innefattar en fördelning av nationella medel direkt till kommunerna. Beloppen är beräknade utifrån antalet invånare i kommunen och medför i små kommuner att det inte handlar om särskilt

stora medel. Det kan vara en anledning till att man inte i någon hög utsträckning gjort egna handlingsplaner. Endast ett fåtal hade egna handlingsplaner men kontaktpersonerna hade då också en bättre bild av läget och det fanns även en plan för prioriteringar.

Det kan utifrån uppfattas som lite slumpartat vad man valt att satsa på i de olika kommunerna. Det kan handla om att något intressant som "dyker upp" som genomförs, exempelvis en utbildning, en konferens eller liknande. Flera kontaktpersoner poängterade i samband med detta betydelsen av kartläggning. Det kan t ex röra sig om antal hemmasittare, behovet av boendestöd, antal personer med behandlingsinsatser inom specialistvård, behov av kompetensutveckling och liknande. Med den typen av kunskap som grund kunde man gå vidare för att genomföra prioriterade insatser och kompetensutveckling. Däremot var det inte så vanligt att en bredare kartläggning hade genomförts. Som underlag till lokala handlingsplaner är det en stor fördel om en sådan finns. Aktuella siffror och en lägesbeskrivning ger även bra underlag i dialog med politiken inför beslut om prioriteringar.

För att få en aktuell bild så avser flera kommuner att använda medel inom satsningen för att genomföra kartläggningar inom området. Där det finns tidigare kartläggningar behöver de uppdateras.

Kunskap och kompetens

Många offentligt anställda har möjlighet att i sin yrkesutövning uppmärksamma psykisk ohälsa men det förutsätter kunskap och kompetens. Det kan handla om personal inom förskola, skola, elevhälsan, individ- och familjeomsorgen, hälso- och sjukvården, tandvården, polisen, boendestödjare och hemtjänsten. MHFA utbildningen har i detta haft ett genomslag och flera planerar att använda medel till denna. I samband med att kommunerna tog emot många ensamkommande barn och ungdomar erbjöds också personal målriktade utbildningar, bland annat om psykisk hälsa. Den kompetensen har man haft nytta av även i andra sammanhang. Betydelsen av värdegrundsarbete nämns också i intervjuerna.

Metoder och insatser

Vid intervjuerna framkommer att det är ett stort antal olika metoder och insatser som förekommer i länet. En del återfinns endast lokalt för en specifik grupp och andra sträcker sig över bredare målgrupper och kommuner.

Metoder som nämns är MI (motiverande samtalsmetodik), Case Management (CM), bedömningsinstrumentet Freda, RePuls, CRA (Community Reinforcement Approach), Våga fråga-Våga se, Lågaffektivt bemötande, Supported employment och "Livsskola". Många insatser riktar sig mot föräldrar som Föräldrastegen, Familiepeppen, Linus och Lotta (för föräldrar med missbruk), COPE föräldrautbildning, Beardslee familjeintervention, Föra barnen på tal, "Älskade förbannade tonåring" (riktar sig till föräldrar till barn i åldrarna 13–18 år), Stress och utbrändhet (till föräldrar med skolbarn) och ABC föräldrautbildning.

Det finns i länet även olika förebyggande insatser i skolan som tjej- och killgrupper, kamratstödjarverksamhet, hälsosamtalen i skolan, YAM (Youth Aware of Mental health), Salut, Ung och framåt och IPS (arbetsmarknadsåtgärder), Unghästens föreställning Viskningar (om mobbning), Flickanprojektet (film och diskussion om schizofreni), insatser för att motverka våld i nära relationer och socionom i skolan. Det finns även initiativ och insatser som görs i kommunerna inom olika områden, som beskrivs som positiva. Det kan t ex vara enskilda kommuner som genomför promenader med enskilda elever tillsammans med någon från elevhälsan för att samtala om svåra saker, utökad boendestöd, anhörigstöd för äldre, skuldsanering och liknande.

Majoriteten av kommunerna hade någon form av träffpunkter/mötesplatser, främst för vuxna/äldre "daglediga" för social gemenskap och aktiviteter, vilket ses som positivt för att bryta isolering och även för att uppmärksamma personer med psykisk ohälsa. Personalen på dessa ställen utgörs främst av boendestödjare och hemtjänstpersonal. Frivilligorganisationer och föreningar kan också vara delaktiga i dagverksamhet.

Det är påtagliga skillnader mellan de större och de mindre kommunerna i länet. I Skellefteå och Umeå finns t ex egna analys- och handlingsplaner och kartläggningar, särskilda resurser i form av verksamhetsutvecklare och processledare för HLT-team för första linjen, det finns tillgång till HBTQ-grupper, olika sociala föreningar, närståendestöd och annat. Motsvarande kan helt saknas i en mindre kommun. Men en mindre kommun kan ha andra tillgångar som personkännedom, en god samverkan både på organisations- och verksamhetsnivå och kortare vägar till beslut, även om mindre kommuner också kan skilja sig åt sinsemellan.

Uppföljning och resultat – en kort sammanfattning i några punkter

- 70 procent av länets HC har en person utbildad i Vägledande samspel vilket leder till en struktur för att uppmärksamma barns socioemotionella hälsa
- Första-linjen med HLT-team utvecklas och sprids vilket leder till ett bättre förebyggande arbete i samverkan
- Barn och ungdomars psykiska hälsa är ett prioriterat område vilket förhoppningsvis leder till förbättrad hälsa
- BUP arbetar aktivt med kompetenshöjning och ökad tillgänglighet vilket i förlängningen leder till bättre samverkan i länet och att barn och ungdomar i behov av stöd från specialistvården får adekvat hjälp
- Föräldrastödsverksamheten har utökats vilket leder till att föräldrar kan stöttas till att stötta sina barn
- Psykiatricentrum har utvecklat metoder för att möta asylsökande i kris vilket leder till ett bättre omhändertagande för målgruppen
- 28 av 39 HC använder AUDIT för screening av alkoholvanor vilket leder till att fler personer får samtal, som med hänsyn till den nära koppling som finns, även kan inkludera den psykiska hälsan
- Habiliteringen implementerar gruppverksamheten "Hälsa & Rörelse" i samverkan med andra aktörer vilket leder till att fler personer som omfattas av LSS nås av aktiviteter med positiv inverkan på hälsan
- Primärvården stärker sin psykosociala kompetens vilket leder till ett bättre stöd i första linjen
- Digitala behandlingsalternativ testas och sprids vilket ökar tillgänglighet och stöd
- Kontaktsköterskor med särskilt ansvar för äldre finns på 27 av 39 HC vilket leder till större uppmärksamhet och stöd för äldre personer med psykisk ohälsa
- Brukarföreningen Hjärnkoll är känd av berörda verksamheter men föreningen upplever att samverkan brister både på flera nivåer, vilket leder till att ett viktigt perspektiv riskerar att förloras
- Det pågår HBTQ-certifiering av arbetsplatser vilket leder till ett nödvändigt värdegrundsarbete
- Ett samarbetsdokument mellan primärvård och psykiatriska specialistvården har utformats vilket leder till en tydligare struktur och ett bättre flöde

Aktivitetsplan 2019

Inom varje kommun och inom hälso- och sjukvården, både på primär- och specialistnivå, pågår fortsatt utvecklingsarbete inom en mängd områden som rör psykisk hälsa. Lokala handlingsplaner återfinns inom kommunerna och likaså har landstinget en omfattande handlingsplan för kommande år.

I denna länsplan har därför endast fyra större övergripande aktiviteter utkristalliserats för 2019.

- ❖ Att i samverkan mellan hälso- och sjukvården, kommunerna och brukarorganisationer i länet utforma **en länsövergripande strategi rörande suicid**. Strategin för länet bör omfatta förebyggande insatser, riskabla situationer och riskgrupper, åtgärder vid självmord, samt identifiera ansvarsfördelning och övergripande samverkansstrukturer.
- ❖ Att i samverkan mellan kommuner och hälso- och sjukvården i Västerbottens län och tillsammans med övriga tre län i norra sjukvårdsregionen, **utveckla strukturer för samverkan** i enlighet med uppdraget för **regionalt programområde (RPO) psykisk hälsa**.
- ❖ Att med hänsyn taget till lokala förutsättningar, verka för att personer med **schizofreni och schizofrenliknande tillstånd** får tillgång till vård och stöd i enlighet med de reviderade **nationella riktlinjerna samt det kommande Vård och insatsprogrammet (VIP)** inom området.
- ❖ Att genomföra en **analys av strukturer och former för samverkan med brukarorganisationen Hjärnkoll** och andra brukarorganisationer. Analysen bör omfatta både övergripande nivå för länet och lokal verksamhetsnivå och även innehålla en översyn av ekonomiska förutsättningar för de som representerar föreningarna. (Uppdraget kan tillställas brukarföreningen Hjärnkoll).

Bilaga 1. Målområden från 2017 års länsplan

SMÅ BARN

- Att alla hälsocentraler har minst en medarbetare som är utbildad i Vägledande samtal och att länets föräldrastödsgruppsverksamhet utvecklas och integreras i den ordinarie verksamheten. Detta för att stötta anknytning och socioemotionell hälsa. Folkhälsoenheten, VLL, har utvecklings- och uppföljningsansvar.
- Att alla familjer i länet med barn med funktionsnedsättningar erbjuds Habiliteringscentrums fördjupade föräldrastöd, för att förebygga psykisk ohälsa hos barnet eller i familjen. Följs upp genom egna verksamheten.

SKOLÅLDER

- Att behandlingslinjer över huvudmannagränser för barn med särskilda behov utifrån neuropsykiatrisk problematik fungerar och SIP används för att tydliggöra ansvar. Ansvar för uppföljning har Habiliteringsverksamheten i samverkan med kommunernas socialtjänst.
- Att strukturerad samverkan i Första linjen, med tvärprofessionella arbetsgrupper mellan förskola, skola, socialtjänst och primärvård för barn 0-16 år finns i varje kommun. Gemensamt ansvar för uppföljning har primärvård, förskola- skola, elevhälsa och socialtjänst.
- Att en inventering av barn till föräldrar med psykisk sjukdom, missbruk och/eller utvecklingsstörning genomförs under 2018. Ansvaret delas mellan Folkhälsoenheten VLL och FoU Välfärd, Region Västerbotten

SOCIALTJÄNSTENS INSATSER

- Att den regionala planen för socialtjänstens barn- och ungdomsvård antas och utgör underlag för ett länsövergripande utvecklingsarbete. Ansvar LSG
- Att de åtaganden som finns nedtecknade i den länsgemensamma överenskommelsen och samverkansrutiner för hälso- och tandhälsoundersökning i samband med att barn utreds och/eller placeras implementeras och efterföljs. SÖK, LÖK och HÖK har ansvar för uppföljningen.

BUP

- Att utarbeta en länsövergripande strategi och kommunspecifika handlingsplaner för suicidförebyggande arbete i länet. Ansvaret delas mellan VLL och kommunerna.
- Att ungas behov av tillgängligt, kompetent stöd och omhändertagande tillgodoses i hela länet.
- Att väntetider för utredning och behandling vid BUP följer vårdgarantin. Ansvar och uppföljning VLL.
- Att tillgodose behovet av utredning och behandling av neuropsykiatriska diagnoser. Ansvar och uppföljning VLL

NYANLÄNDA OCH ENSAMKOMMANDE BARN (EKB)

- Att den psykiska hälsa hos asylsökande och nyanlända uppmärksammas och att anpassat stöd görs tillgängligt. Ansvar VLL
- Att fortlöpande på grupp- och individnivå systematisk följa upp de ensamkommande barnen i länet. Ansvar för gruppnivå – tills vidare FoU Välfärd. Ansvar individnivå – kommunernas socialtjänst.

Förebyggande och främjande arbete – fokusområde 1

- Att det främjande och förebyggande arbetet för en god psykisk hälsa i länen är ett prioriterat område som avspeglas i beslut, planer och konkret verksamhet i de tre preventionsnivåerna – universell, selektiv och indikerad nivå.
- Att kommuner och landsting i egenskap av arbetsgivare aktivt verkar för ett hållbart arbetsliv och för att förebygga psykisk ohälsa. Ansvar VLL och kommuner
- Att riskabla alkoholvanor uppmärksammas genom ökad användning av screeninginstrumentet AUDIT inom primärvården. Ansvar VLL
- Att tillgången till träningsformer och ökad fysisk aktivitet stöttas för vuxna personer inom LSS målgrupper. Ansvar VLL och kommuner.

Tillgängliga och tidiga insatser – fokusområde 2

- *Att patienter kommer till rätt kompetens och i rätt tid till primärvård, vilket omfattar förstärkt psykosocial kompetens. Ansvar VLL.*
- *Att väntetider för utredning och behandling inom psykiatriska vården följer vårdgarantin. Ansvar VLL.*
- *Att ökad kompetens kring självskadebeteende och behandlingslinjer är implementerade. Ansvar VLL*
- *Att digitalisering som verktyg för att öka tillgänglighet och möjlighet till behandling på nätet utvecklas. Ansvar VLL.*
- *Att äldre personers psykiska hälsa uppmärksammas genom rutiner i primärvård och kommunens hemtjänst. Ansvar VLL och kommunerna.*
- *Att utbildningar i första hjälpen vid psykisk ohälsa (MHFA) erbjuds och genomförs. Ansvar KuskC*

Enskildas delaktighet och rättigheter- fokusområde 3

- *Att ansvariga vårdgivare tillgodoser kvalitetssäkrad och effektiv habilitering och rehabilitering inklusive förskrivning av hjälpmedel med utgångspunkt från individens behov. Ansvar VLL.*
- *Att användandet av SIP sker i varje fall där flera aktörer är involverade och brukaren så önskar.*
- *Att kompetensen hos de personer som är i behov av stöd och behandling aktivt tas tillvara både på övergripande, på verksamhets- och på individuell nivå.*
- *Att reviderade nationella riktlinjer rörande schizofreni är implementerade. Ansvar VLL och kommuner.*

Utsatta grupper – fokusområde 4

- *Att genomföra inventering och analys i länets kommuner av behov med fokus på den psykiska hälsan i befolkningen, i enlighet med Socialstyrelsens riktlinjer för inventering. Ansvar kommunerna.*
- *Att personer med psykisk ohälsa inkl beroende får tillgång till god somatisk vård och behandling. Ansvar VLL.*
- *Att alla personer möts på ett respektfullt sätt inom landsting och kommuner oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, samt att alla verksamheter genomsyras av ett inkluderande och icke-normativt förhållningssätt både i möten med brukare och inom egna arbetsgruppen.*

Ledning, styrning och organisation – fokusområde 5

- *Att de lokala handlingsplaner och överenskommelser som finns hålls uppdaterade och används i enlighet med formulerade syften. Länets socialchefer är ansvariga i samverkan med samverkanspartners.*
- *Att samverkansgruppers syfte, uppdrag och mål görs tydliga. Varje samverkansgrupp ansvarar för egen översyn.*
- *Att reviderat samarbetsdokument avseende ansvars- och arbetsfördelning mellan specialistpsykiatri och primärvård är implementerat. Ansvar VLL.*

Bilaga 2. Förkortningar

AUDIT – Alcohol Use Disorder Identification Test
ADHD- Attention Deficit Hyperactivity Disorder
BUP – Barn och ungdomspsykiatri
CM – Case Management
COPE - COmmunity Parent Education program
CRA – Community Reinforcement Approach
EBP – Evidensbaserad praktik
HC- Hälsocentral
HLT – Hälsa, Lärande, Trygghet
I-KBT- Internetbaserad Kognitiv BeteendeTerapi
IPS- Individual Placement and Support
LSS –Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade
MHFA – Mental Health First Aid
SDQ- Strengths and Difficulties Questionnaire
SIP- Samordnad individuell plan
YAM- Youth Aware of Mental health

Bilaga 3. Kontaktlista på länets kontaktpersoner

Bjurholm	annica.westman@bjurholm.se
Dorotea	katrin.ek@dorotea.se
Lycksele	lena.backlund@lycksele.se
Malå	patrik.stenlund@mala.se
Nordmaling	ann-sofie.appelblad@nordmaling.se
Norsjö	mari-louise.skoogh@norsjo.se
Robertsfors	doris.ohlund@robertsfors.se
Skellefteå	maria.h.wikstrom@skelleftea.se
Sorsele	anci.linder@sorsele.se
Storuman	rebecca.georgsson@storuman.se
Umeå	magnus.bergmark@umea.se
Vilhelmina	jenny.ornberg@vilhelmina.se
Vindeln	karina.wahlberg@vindeln.se
Vännäs	catrine.teglund@vannas.se
Åsele	eva-lena.johansson@asele.se

Länets kontaktpersoner gentemot nationella UPH:

anita.helgesson@regionvasterbotten.se
annika.nordstrom@regionvasterbotten.se
lena.grundberg@vll.se

2018-11-29

Rekommendation från det politiska samverkansorganet AC Konsensus

Länsgemensam analys- och handlingsplan för riktade insatser rörande psykisk hälsa 2018

Uppföljning av målområden från 2017 års plan och aktivitetsplan för 2019
Västerbottens län

I enlighet med 2018 års överenskommelse mellan staten och SKL rörande stöd till riktade insatser inom området psykisk hälsa har länets kommuner, landstinget och länsföreningen Hjärnkoll samt Region Västerbotten formulerat en Länsplan för barn och unga och vuxna äldre. Det är den tredje länsplanen som skrivs i Västerbotten rörande psykisk hälsa inom det specifika projektet Uppdrag psykisk hälsa (UPH). Övergripande syfte med UPH är att "skapa förutsättningar för ett långsiktigt arbete på området psykisk hälsa" samt att "stimulera till en förbättring och förstärkning i verksamheterna och bidra till ökad tillgänglighet och jämlikhet" webbplats: www.uppdragpsykiskhalsa.se

Årets länsplan 2018 innehåller en uppföljning av 2017 års målområden. För att få en uppfattning om vad som pågår i länets kommuner inom området har även intervjuer genomförts med kommunernas kontaktpersoner och andra som på olika sätt är involverade i kommunernas arbete. I länsplanen återfinns även en aktivitetsplan för 2019 med fyra länsövergripande aktiviteter.

AC konsensus rekommenderar Landstinget (Region Västerbotten from. 2019-01-01) och de 15 kommunerna i Västerbotten att anta hela eller delar av: **Länsgemensam analys och handlingsplan rörande Psykisk Hälsa 2018 Västerbottens län** i Regionfullmäktige respektive Kommunfullmäktige under våren 2019.

Beslutsunderlag:

På uppdrag av AC-konsensus, Region Västerbotten, har en **Länsgemensam analys och handlingsplan rörande Psykisk Hälsa 2018 Västerbottens län** tagits fram i samverkan mellan landstinget, kommunerna, länsföreningen Hjärnkoll och Region Västerbotten. Utifrån ett befolkningsperspektiv med stöd av Länsplanen arbeta för att skapa jämlik och jämställd hälsa inom området.

Bilaga (1)

Länsplan Psykisk Hälsa 2018- Västerbotten.pdf

Peter Olofsson (s)
Ordförande AC Konsensus

Margareta Rönngren (s)
Vice ordförande AC Konsensus

Tjänsteskrivelse

VILHELMINA KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN		
2019 -02- 19		
Dnr.		

Till
Vilhelmina Kommun
Socialnämnden

Tillskapandet av en boendeform med särskild service för vuxna enligt socialtjänstlagen, SoL

Socialförvaltningen har erhållit följande uppdrag i samband med beslut om åtgärder för att möta den behovsutveckling inom verksamheterna som konstaterats i socialnämnden uppföljning och analys av den ekonomiska delårsrapporten i augusti 2018:

"Socialförvaltningen får i uppdrag att utreda förutsättningarna för att möta den långsiktigt ökade behovsutvecklingen inom området Äldre, inom området IFO samt inom området Socialpsykiatri, med hjälp av eventuell förändrad egen verksamhet, samt med hjälp av digital välfärdsteknik."

Uppdraget har av förvaltningen tolkats in även i uppdraget (§ 103/2017) att utreda boende enligt LSS och SoL för personer under 65 år.

Bakgrund

Socialnämnden har i uppföljning och analys av fastställt ökade behov av välfärd hos medborgarna i Vilhelmina, konstaterat att antalet komplexa ärenden ökar samtidigt som att graden av komplexitet blir högre. Inom en särskild målgrupp, här benämnd "yngre äldre under 65 år" konstateras att den samlade socialförvaltningen har svårt att möta och tillgodose behoven med en ändamålsenlig och anpassad verksamhet. Särskilt bekymmersam blir situationen då det till målgruppens behov av omsorg och omvårdnad hör till social oro, missbruksproblematik och kognitiv svikt, beroende på missbruk eller på tidiga tecken på demenssjukdom. En "lucka" i det befintliga verkställighetssystemet har sålunda noterats för äldre under 65 år med multipla behov.

Aktuellt läge

För närvarande finns ett par individer med gynnande beslut vilka ej anses ha en ändamålsenlig omvårdnad och omsorg utifrån de individuella behoven. Verkställigheten utifrån beslut om insatser sker i verksamhet som inte är adekvat utifrån den enskildes tillstånd, behov och önskemål. Särskilt boende för äldre bedöms inte vara den form av verkställighet som kan tillämpas i dessa fall.

Till svårigheterna i situationen hör också det faktum att några individerna, genom den verkställighet som bedrivs i de enskilda fallen, uppehåller platser som bättre skulle kunna tillhandahållas för andra individer, äldre över 65 år. I kedjan av orsak-verkan hamnar vi till slut i en flaskhals-liknande situation, där äldre över 65 år som inte har förmågan att klara en trygg och säker hemgång, upptar platser för korttidsvård i avvaktan på annan verkställighetsform. Korttidsplatserna blir därmed belagda med "fel" kategori, vilket i

förlängningen medför mycket höga kostnader för vårddygnet köpta av landstinget avseende medicinskt färdigbehandlade. Dessa samband är nu så intimt förbundna, att de negativa konsekvenserna måste betraktas som mycket allvarliga för förmågan att på ett organisatoriskt plan på ett effektivt och ändamålsenligt sätt tillgodose de äldre medborgarnas behov.

Möjligheter och alternativ

Förvaltningen har i samband med att Habiliteringscentrums verksamhet Råd och Stöd flyttat ut från sina lokaler på Volgsjövägen 24, och samlokaliseras med kommunens verksamheter på Centrumhuset, i en samordnad s.k. "Tankesmedja" förutsättningslöst prövat möjligheterna och förutsättningarna för att i dessa lokaler tillskapa ett anpassat boende för de tre aktuella individerna – bostad med särskild service enligt socialtjänstlagen, SoL.

Bostad med särskild service enligt SoL

Bostad med särskild service enligt SoL innebär en bostad i ett gruppboende bemannat med personal dygnet runt där insatsen boendestöd ingår. Boendestöd är ett personligt anpassat stöd för att individen ska klara den dagliga tillvaron i hemmet, i samhället eller vid kontakter med olika myndigheter. Boendestödet bygger på att den enskilde själv är delaktig.

Syftet med boendestödet är att ge personer med psykiska funktionsnedsättningar en bättre livskvalitet och trygghet i vardagen samt ett självständigt liv. Hälso- och sjukvårdsinsatser upp till sjuksköterskenivå ingår. Individen har ett eget kontrakt på sin bostad och tillgång till gemensamhetsutrymmen.

För att beviljas bostad med särskild service enligt SoL krävs att någon eller några av nedanstående kriterier är uppfyllda:

- Kvarboende i ordinärt boende med omfattande hjälp är prövat och bedömt som otillräckligt,
- Den enskildes behov av trygghet och säkerhet i livsföringen inte längre kan tillgodoses i ordinärt boende,
- Den enskildes situation utlöser sådan oro och ångest att skälig levnadsnivå inte kan uppnås i ordinärt boende.

Förvaltningen gör efter den samordnaden utredningen bedömningen att lokalen som utgörs av en lägenhet med fyra rum och kök, skulle lämpa sig mycket väl för ett sådant anpassat boende.

Ekonomi och alternativkostnader

Kostnader:

Hyra för bostaden enligt förslag till avtal från VIBO:	86 tkr/år
Bemannning dygnet runt, enligt personalbilaga:	3 200 tkr/år
Övrig drift:	250 tkr/år
TOTALT:	ca 3 530 tkr

Intäkter:

Hyror och avgifter från enskilda, ca 12 tkr/mån:	144 tkr/år
TOTALT:	ca 144 tkr

<u>Nettokostnad kommunen:</u>	3 386 tkr
Kostnad per plats (3 platser):	ca 1 130 tkr/år
Dygnskostnad:	3 096 kr/dygn

<u>Alternativkostnader:</u>	
Vårddygnskostnader medicinskt färdigbehandlade:	7 800 kr/dygn
Särskild boendeplats äldre:	ca 800 tkr/år
Dygnskostnad SÄBO äldre	2 200 kr/dygn

Kommentarer: All verksamhet som inte ingått i planeringsförutsättningarna vid budgetberedningen under våren 2018 finns inte heller budgeterad i 2019 års budgetram. De behov som föranleder denna beredning var inte kända våren 2018 och har därtill inte alls kunnat förutses, då tillstånden för de aktuella individerna inträffat fortlöpande under hösten 2018.

En finansiering av en tillkommande verksamhet under år 2019 kan ske på två sätt enligt förvaltningens bedömning:

- En omfattande omprioritering och besparing i annan verksamhet för möjliggörandet av en finansiering inom socialnämndens tilldelade budgetram för 2019.
- Socialnämnden vänder sig till kommunfullmäktige med hemställan om tilläggsanslag.

Förvaltningen vill understryka den ovan beskrivna mycket bekymmersamma situationen med brist på platser för korttidsvård och växelvis vård, och det till detta kopplade mycket tröga flödet i processen med trygg och säker hemgång för kommunklara patienter som bedömts vara medicinskt färdigbehandlade. Denna situation har under hösten 2019 föranlett ett kostandsutfall utanför budgeterad ram (250 tkr) på ca 1 200 tkr, vilket motsvarar vårddygnskostnader till landstinget för kommunklara patienter för 192 vårddygn.

Förslag till beslut

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden fattar följande beslut:

Att med stöd i förvaltningens utredning godkänna etablerandet av en bostad med särskild service för vuxna enligt SoL, med tre platser i lägenhet på Volgsjövägen 24.

Att avtal tecknas med VIBO avseende aktuella lokaler, med möjligheten till en uppsägning motsvarande 3 månader.

Utöver detta hemställer socialförvaltningen att socialnämnden politiskt prövar de olika alternativen till finansiering av eventuell ny verksamhet.

VILHELMINA KOMMUN
Socialförvaltningen

Gunilla Westergren
Vård- och omsorgschef

Roland Bång
Förvaltningschef

VÄSTRA FRÖLUNDA KOMMUN
VÄSTRA FRÖLUNDA TIDNING

Boende med stöd i 7 kap § p 2 SoL för personer för personer med psykiskt funktionshinder, 30 år och äldre

Konsekvensberedning och
alternativkostnadsberäkning

Socialnämnden

2019-03-20

Uppdrag

Socialnämndens beslut §21/2019:

- Att uppdra till förvaltningschefen att konsekvensutreda alternativkostnaderna vid placering utifrån individprövningar i verksamhet utanför kommunens gränser,
- Att uppdra till förvaltningen att konsekvensutreda möjligheterna till en finansiering av verksamheten inom socialnämndens budgetram år 2019,
- Att kommunfullmäktige ska informeras om det aktuella läget och socialnämndens behov avseende målgruppen.

Kostnadsjämförelser

Ekonomi eget boende – ”Lillboendet”

Kostnader:

Hyra för bostaden enligt förslag till avtal från VIBO:	86 tkr/år
Bemannning dygnet runt, enligt personalbilaga:	3 200 tkr/år
Övrig drift:	250 tkr/år
TOTALT:	ca 3 530 tkr

Intäkter:

Hyror och avgifter från enskilda, ca 12 tkr/mån:	144 tkr/år
TOTALT:	ca 144 tkr

Nettokostnad kommunen:

Kostnad per plats (3 platser):	3 386 tkr
Dygnskostnad:	ca 1 130 tkr/år
	3 096 kr/dygn

Ekonomi annat boende – Köp av tjänst

- Boende i form av enskild verksamhet med stöd i 7 kap § p 2 SoL, för personer med psykiskt funktionshinder, 30 år och äldre. Motsvarar de boende som avses i 5 kap 5§ andra stycket eller 5 kap 7§ tredje stycket SoL.

Kostnader:

Enligt avtal: 3 450 – 3 650 kr/dygn => 1 259 tkr – 1 332 tkr/år/plats

Vad ingår?: I dygnskostnaden ingår kost och logi för den enskilde.
Det ingår el, vatten och städning.

Differenser: 3 096 tkr/dygn – 3 450 kr/dygn => 129 tkr/plats/år i högre kostnader vid köp av tjänst:

Ej med i beräkningen: skatteintäkter och övriga samhällsekonomiska effekter på verksamhet i egen kommun.

Möjligheter till finansiering inom egen ram 2019-2020

- Kostnaden för ett eget "Lillboende" enligt SoL rymms inte inom egen ram genom omfördelningar eller omprioriteringar, vare sig 2019 eller 2020.
- Om behoven inte kan tillgodoses i egen verkställighet (egen verksamhet) är sannolikheten hög att individerna blir föremål för placeringsärenden i arbetsutskottet => Köp av tjänst/placering.
- Alternativkostnadsjämförelsen styrker etablerandet av egen verksamhet utifrån bedömningen effekt och högt värde för individen (enligt effektkartan).

VILHELMINA KOMMUN
Överförmyndaren

VILHELMINA KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN		
2019 -03- 15		
Dnr 19/KS 129	191	28370

BESLUT OM DELEGATION

Med stöd av bestämmelserna i Föräldrabalken och kommunfullmäktiges beslut 2002-02-16 § 110 förordnas Göran Lidström () att på uppdrag av Överförmyndaren i Vilhelmina kommun, fatta beslut i alla ärenden som ankommer på Överförmyndaren att besluta om inkl. beslut om arvoden till gode män och förvaltare.

Delegationen omfattar dock inte följande ärenden:

- framställning eller yttrande till kommunfullmäktige
- beslut enligt 11 kap. 20 § FB att entlediga eller skilja en god man eller förvaltare från uppdraget
- beslut om förordnande av god man vid byte av god man samt förordnande av god man för ensamkommande barn
- beslut om att häva avtal om sammanlevnad i oskiftat bo
- beslut om att förelägga vite
- avslagsbeslut eller om avgörandet är tveksamt

Överförmyndaren kan när som helst återkalla detta beslut om delegation och förfaller omedelbart om Lidström frånträder tjänsten som ersättare för överförmyndarhandläggaren i Vilhelmina kommun.

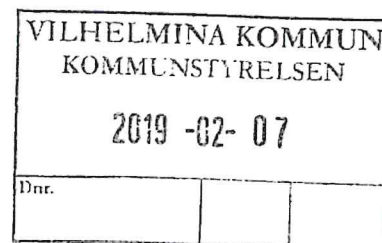
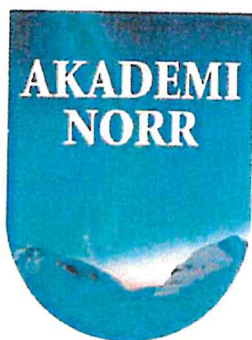
Beslut som fattats med stöd av denna delegation behöver inte återrapporteras till Överförmyndaren.

Vilhelmina den 1 januari 2019

VILHELMINA KOMMUN

Johnny Holmgren
Överförmyndare

Delges:
Kommunfullmäktige ✓
Kommunstyrelsen
Revisorerna

**KOMMUNALFÖRBUNDET
PARTNERSKAP INLAND – AKADEMI NORR**

DELÅRSRAPPORT

För perioden 2018-01-01--2018-08-31

Verksamhetsberättelse för kommunalförbundet Partnerskap Inland – Akademi Norr perioden 2018-01-01 – 2018-08-31.

Verksamheten inom Akademi Norr har under de första åtta månaderna bedrivits enligt de planer som fastställts och genom de projekt som förbundet är engagerade i.

Verksamhetsplan för Partnerskap Inland - Akademi Norr 2018

Mål

Vår region ges bästa möjliga förutsättningar för utveckling och tillväxt.

Delmål

Vi har god tillgång till eftergymnasial utbildning i medlemskommunerna.

Vi kan erbjuda kostnadseffektiv kompetensutveckling till såväl offentlig som privat sektor. Akademi Norr och Lärcentrum är en naturlig samverkanspart i frågor som rör kompetensutveckling.

Vi skapar goda underlag för strategiska beslut.

I samtliga medlemskommuner finns välfungerande Lärcentrum och bra teknik för kompetensutveckling är tillgänglig för alla.

Horisontella mål

Målsättningen är att ingen individ ska diskrimineras utifrån härkomst, religion, kön, ålder, sexualitet, politisk tillhörighet eller socioekonomisk bakgrund.

Ekonomiska mål

Bedriva förbundets verksamhet inom ramen för fastställd budget.

Inte uppta långfristiga lån för förbundets verksamhet.

Tillgodose direktionens möjligheter att styra och leda verksamheten mot förbundets syfte och mål.

Verksamhet 2018

Att tillsammans med lärcentrum göra högre utbildning tillgänglig i medlemskommunerna och samtidigt verka för en attitydförändring och ökad motivation till att utbilda sig.

Bibehålla och utveckla kontakterna med universitet och utbildningssamordnare för att få till stånd ett ökat antal utbildningar som är tillgängliga för boende i våra medlemskommuner utan att de behöver flytta till campusorter. Marknadsföra och kommunicera de universitets- och yrkeshögskoleutbildningar som efterfrågas av arbetsgivare i medlemskommunerna.

Vi ska tillsammans med lärcentra och i samverkan med kommunernas näringslivsfunktion utveckla vår förmåga att identifiera kompetensutvecklingsbehov och erbjuda kompetensutveckling till yrkesverksamma i både offentlig och privat sektor. Underhålla och förstärka funktionella nätverk inom Akademi Norr som t.ex. lärcentra, kommun- och näringslivschefer. Det är också viktigt att aktivt verka för att utveckla nya nätverk och

Kommunalförbundet Partnerskap Inland – Akademi Norr Delårsrapport

samarbeten med andra aktörer som kan bidra till kommunalförbundets målpåfyllelse. Vi ska arbeta med påverkan av beslutsfattare nationellt, regionalt och lokalt i frågor som rör kompetensutveckling. Samt marknadsföra det arbete som görs. Vi ska sammanställa och analysera statistik om arbetsmarknadsläget och bevaka utvecklingstrender både inom teknikutveckling och kompetensutvecklingsområdet. Arbeta fram och ansöka om nya projekt utifrån medlemskommunernas behov som överensstämmer med kommunalförbundets uppsatta mål. Genomföra beslutade projekt. Vi ska tillsammans med lärcentra arbeta för att förbättra förutsättningarna för kompetensutveckling i medlemskommunerna. Kvalitetssäkra lärcentrum i förhållande till vad som krävs för att kunna genomföra tentamina enligt lärosätens direktiv. Påverka och stödja tekniker som bidrar till bättre förutsättningar för kompetensutveckling. Administrera kommunalförbundets verksamhet, genomföra direktionsmöten regelbundet. Informera kommunerna om hur arbetet fortskrider genom besök i medlemskommunernas kommunfullmäktige och/eller kommunstyrelse.

Verksamhet/aktiviteter

Utvecklingsarbetet med högre utbildning är en del av kommunalförbundets reguljära verksamhet och alla kommunalförbundets medlemskommuner har en etablerad stödstruktur i form av ett Lärcentrum. Utbildningsnivån för befolkningen i våra kommuner ligger under genomsnittet i Sverige. Många arbetsgivare (inte minst kommunerna själva) har svårt att rekrytera högre utbildad arbetskraft. Vi ser ett fortsatt behov av att utveckla infrastrukturen för akademisk utbildning samt att utbildningarna i sig behöver ha en större flexibilitet i upplägg och form som gör att de kan anpassas efter den lokala arbetsmarknadens specifika behov och förutsättningar.

Samarbetet med socionomprogrammet vid Umeå universitet är ett sådant exempel. Utbildningen erbjuds sedan hösten 2016 som en semiflexutbildning. Den 17 september 2018 öppnas möjligheten att söka socionomprogrammet som distansutbildning. Det gör det möjligt att läsa hela utbildningen på valfri ort med ett fåtal campusförlagda träffar per kurs. Förutom detta så bygger modellen på att det finns ett närmare samarbete mellan universitetet, arbetsgivare och studenterna. Konkret kan det till exempel innebära att arbetsgivare tillhandahåller praktikplatser, examensjobb, handledare och mentorer. En del utbildningsmoment kan också komma att genomföras och förläggas hos någon arbetsgivare.

Under våren genomfördes tre informationstillfällen. Akademi Norr arrangerade och videosände informationen om sjuksköterskeutbildningen vid Umeå universitet och Lärarutbildningarna vid Luleå tekniska universitet. Även information om yrkeshögskoleutbildning genomfördes. Det var Vindkraftstekniker i Strömsund och Vattenkraftstekniker i Jokkmokk.

Universitetet stod för informationen och Lärcentrum bjöd in presumtiva studenter till information i respektive kommun.

Under våren har Akademi Norr samordnat statsbidragsansökan för Lärcentrum. Tio av Akademi Norrs kommuner ingick i ansökan och även Skellefteå kommun.

Under våren har också några uppdragsutbildningar genomförts där Akademi Norr upphandlat utbildare och Lärcentrum genomfört utbildningen. Det är en modell som vi inte prövat tidigare men som fungerat väl. I dessa fall har det skett i samverkan med Vilhelmina lärcentrum.

Beviljade projekt

Stärkt Attraktiv Mottagning

Projektet startade den 15 maj 2017. De kommuner som deltar i projektet är Arjeplog, Arvidsjaur, Lycksele, Norsjö, Storuman och Dorotea.

Projektets syfte är att kompetensutveckla anställda som direkt eller indirekt möter asylsökande, ensamkommande barn eller utrikesfödda med särskilda behov i sitt arbete. Projektet ska leda till att stärka anställdas arbetssituation och utveckla verksamheterna i integrationens olika skeden.

Under första halvåret 2018 har tio utbildningstillfällen genomförts. Ytterligare åtta tillfällen är planerade under hösten.

En temadag genomfördes den 30 augusti i Lycksele. Mottagarutredningen, 4R-metoden och goda exempel från kommunerna var teman som togs upp.

En film som kort beskriver asylprocessen och den första delen av integreringsprocessen har tagits fram. Den kan ses på: <https://youtu.be/xw5enLGF6N4>

Projektledningen har också besök kommunstyrelsen och andra nämnder i kommunerna med ansvar för asyl och integration för att informera om hur arbetet fortskrider.

Planerade projektansökningar

KarriärLyftet (planerad finansiering är Europeiska Socialfonden)

Bristen på utbildad arbetskraft gör det svårt för såväl företag som offentlig sektor att hitta rätt kompetens. Vi vill med detta projekt dels genomföra utbildningar men också ta ytterligare steg i processen för att bygga upp en modell som underlättar den framtida kompetensförsörjningen för kommunerna. Målgrupp är presumtiva och redan tillsatta ledare och chefer i de aktuella kommunerna.

Delmål är:

Stärkt ställning på arbetsmarknaden

En förbättrad och mer utvecklad arbetsorganisation

Ökat medvetande i frågor kring ett hållbart arbetsliv

Förvaltning

Regelbundna möten har under perioden genomförts med direktionen och Lärcentrum i syfte att diskutera och besluta om inriktning och löpande verksamhet för kommunalförbundet.

Måluppfyllelse

Direktionen anser att både den löpande verksamheten med fokus på eftergymnasial utbildning och den projektverksamhet som förbundet beskriver väl svarar mot förbundets syfte och de målsättningar som är uppsatta för verksamhetsåret genom;

- Att arbetet med att göra högre utbildning möjlig i medlemskommunerna fortsätter.
- Att Akademi Norr fungerar som en sammanhållande och utvecklande funktion för Lärcentrum i medlemskommunerna.
- Att det beviljade projektet Stärkt Attraktiv Mottagning genomförs som beslutat.

Direktionen anser att måluppfyllelsen är god utifrån satta mål och de resurser som är avsatta för den löpande verksamheten.

Ekonomiska mål

Direktionen anser att de ekonomiska målen för verksamhetsåret är på väg att nås i enlighet med den budget som beslutats för 2018.

Redovisningsprinciper

Förutbetalda intäkter

Har i huvudsak periodiserats och inte tillgodgjorts periodens redovisning.

Upplupna intäkter

Har i huvudsak periodiserats och tillgodgjorts periodens redovisning.

Budget 2018

	Kommunal- förbundet	SAM	Totalt
Intäkter			
Erhållna bidrag	0	3 235 244	3 235 244
Medlemsavgift	1 050 000	0	1 050 000
Försålda utbildningar	0	0	
Summa	1 050 000	3 235 244	4 285 244
Kostnader			
Löner	625 000	694 872	1 319 872
Köp av verksamhet	95 000	2 280 654	2 375 654
Övriga kostnader	320 000	259 718	589 718
Summa	1 050 000	3 235 244	4 285 244

Prognos

Resultatet för kommunalförbundets verksamhet, inklusive pågående projekt, 2018-08-31 visar på ett positivt resultat på 52 076 kr. Det positiva resultatet är inte så stort och beror främst på att övriga kostnader har varit lägre än budgeterat.

Vår bedömning är att kommunalförbundet kommer att nå ett resultat i balans vid årets slut. Den bedömningen gör vi utifrån att uppdragsutbildningarna ger mer intäkter än budgeterat och att övriga kostnader hålls på en låg nivå.

Storuman 2018-09-24

Christer Lindblom
Verksamhetschef

Kommunalförbundet Partnerskap Inland – Akademi Norr
Delårsrapport

RESULTATRÄKNING

	Not	Delårs- bokslut 2018-08-31	Delårs- bokslut 2017-06-30	Budget 2018	Prognos 2018
VERKSAMHETENS INTÄKTER					
Erhållna bidrag		2 338 982	3 611 042	4 285 244	4 285 244
Försäljning		157 919			210 000
Summa verksamhetens intäkter	1	2 496 901	3 611 042	4 285 244	4 495 244
VERKSAMHETENS KOSTNADER					
Löner		-1 059 582	-1 820 536	-1 319 872	-1 517 872
Köp av verksamhet	2	-1 068 072	-1 347 873	-2 375 654	-2 451 654
Övriga kostnader	3	-303 300	-711 545	-579 718	-522 218
Avskrivningar		-11 527	-11 564		
Summa verksamhetens kostnader		-2 442 481	-3 891 518	-4 275 244	-4 491 744
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER					
		54 420	-280 476	10 000	3 500
Finansiella intäkter	4	0	0	0	0
Finansiella kostnader	5	-2 344	-3 634	-10 000	-3 500
RESULTAT FÖRE EXTRA ORD POSTER		52 076	-284 110	0	0
Extra ordinära intäkter		0	0	0	
Extra ordinära kostnader		0	0	0	
RESULTAT		52 076	-284 110	0	0

Kommunalförbundet Partnerskap Inland – Akademi Norr
Delårsrapport

BALANSRÄKNING

	Not	Delårs- bokslut 2018-08-31	Bokslut 2017
TILLGÅNGAR			
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR			
Mark, byggnader och tekniska anläggningstillgångar		0	0
Maskiner och inventarier		27 582	35 371
Övriga materiella tillgångar		0	0
Finansiella tillgångar		0	0
Summa anläggningstillgångar	6	27 582	35 371
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Förråd, lager och exploateringsfastigheter		0	0
Fordringar	7	246 236	2 215 084
Kortfristiga placeringar		0	0
Kassa och bank		4 192 013	2 635 103
Summa omsättningstillgångar		4 438 249	4 850 187
SUMMA TILLGÅNGAR		4 465 831	4 885 558
EGET KAPITAL			
Ingående eget kapital		3 864 462	3 556 463
Årets resultat		52 076	307 999
Summa eget kapital		3 916 538	3 864 462
SKULDER			
Långfristiga skulder		0	0
Kortfristiga skulder	8	549 293	1 021 096
Summa skulder		549 293	1 021 096
SUMMA EGET KAP, AVS OCH SKULDER		4 465 831	4 885 558

Kommunalförbundet Partnerskap Inland – Akademi Norr
Delårsrapport

KASSAFLÖDESANALYS

	Not	Delårs- bokslut 2018-08-31	BOKSLUT 2017
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Verksamhetens intäkter		2 496 901	7 043 131
Verksamhetens kostnader		-2 442 481	-6 729 116
Justering av kassaflödet		0	0
Verksamhetens nettokostnader		54 420	314 015
Finansiella intäkter		0	0
Finansiella kostnader		-2 344	-6 016
Extra ordinära intäkter		0	0
Extra ordinära kostnader		0	0
Årets resultat		52 076	307 999
Poster som inte ingår i kassaflödet		11 527	23 296
Kassaflödets förändring i rörelsekapitalet		63 603	331 295
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-11 212	-54 783
INVESTERINGSNETTO		-11 212	-54 783
FINANSIERING			
Utlåning		0	0
Upplåning		0	0
FINANSIERINGSNETTO		0	0
JUSTERING FÖR RÖRELSEKAPITALET'S FÖRÄNDRING			
Ökning (-)/minskning (+) förråd		0	0
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar		1 968 848	-852 935
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder		-471 803	391 555
SUMMA JUSTERING FÖR RÖRELSEKAPITALET'S FÖRÄNDRING		1 497 045	-461 380
PERIODENS FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL			
		1 556 910	-133 357
LIKVIDA MEDEL VID PERIODENS BÖRJAN		2 635 103	2 768 460
LIKVIDA MEDEL VID PERIODENS SLUT		4 192 013	2 635 103

Kommunalförbundet Partnerskap Inland – Akademi Norr
Delårsrapport

NOTER RESULTATRÄKNING

Not		Delårs- bokslut 2018-08-31	Delårs- bokslut 2017-06-30
1	VERKSAMHETENS INTÄKTER		
	EU-bidrag	1 638 982	2 736 457
	Ersättning leasingbil	9 502	0
	Försålda utbildningar	140 000	142 354
	Försålda tjänster till medlemskommuner	8 417	232 231
	Medlemsavgifter	700 000	500 000
	SUMMA	2 496 901	3 611 042
2	VERKSAMHETENS KOSTNADER		
	Entreprenader och köp av verksamhet <i>Medlemskommuner</i>	17 180	37 431
	<i>Revision</i>	28 000	0
	<i>Övriga tjänsteköp</i>	1 022 892	1 310 442
		1 068 072	1 347 873
3	Övriga kostnader		
	<i>Datainvesteringar</i>	0	14 109
	<i>Lokalhyror</i>	43 813	60 236
	<i>Trycksaker, kontors- och förbrukningsmaterial</i>	0	2 565
	<i>Tele- data kommunikation och porto</i>	15 579	36 561
	<i>Transporter, hotell och resor</i>	110 701	230 042
	<i>Konferenskostnader</i>	91 852	321 401
	<i>Direktionsmöten</i>	18 401	3 337
	<i>Representation</i>	1 217	9 111
	<i>Annonser, reklam och information</i>	10 637	24 173
	<i>Medlemsavgifter</i>	11 100	10 010
	SUMMA	303 300	711 545
4	FINANSIELLA INTÄKTER		
	Ränteintäkter	0	0
	SUMMA	0	0
5	FINANSIELLA KOSTNADER		
	Räntekostnader checkkredit	1	0
	Dröjsmålsräntor	0	0
	Bankkostnader	2 343	3 634
	Valutakursförluster	0	0
	Kostnadsränta	0	0
	SUMMA	2 344	3 634

Kommunalförbundet Partnerskap Inland – Akademi Norr
Delårsrapport

NOTER BALANSRÄKNING

Not		Delårs- bokslut 2018-08-31	Bokslut 2017
6	ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		
	Ingående anskaffningsvärde	681 942	684 123
	Årets anskaffning	11 212	5 999
	Årets utrangering/försäljning	-16 843	-8 180
	Utgående anskaffningsvärde	676 312	681 942
	Ingående avskrivningar	-646 571	-628 729
	Årets avskrivning	-11 527	-23 296
	Årets utrangering/försäljning	9 368	5 454
	Utgående ack avskrivningar	-648 730	-646 571
	Bokfört värde	27 582	35 371
7	FORDRINGAR		
	Kundfordringar	0	599 681
	Skattekonto	57 599	90 757
	Momsfordran	3 767	130 015
	Observationskonto	0	0
	Förutbetalda kostnader	0	0
	Upplupna intäkter	184 870	1 394 631
	SUMMA	246 236	2 215 084
8	KORTFRISTIGA SKULDER		
	Övriga kortfristiga skulder	140	0
	Leverantörsskulder	14 618	595 362
	Utgående moms	170	72 523
	Preliminär skatt	31 009	47 288
	Preliminär löneskatt	45 855	71 198
	Semesterlöneskuld	43 402	24 709
	Beräknad lagstadgad arbetsgivaravgift	25 145	48 492
	Beräknade pensionsavgifter	-1 046	93 400
	Förutbetalda intäkter	350 000	0
	Upplupna kostnader	40 000	68 124
	SUMMA	549 293	1 021 096

Revisionsrapport

Granskning av delårsrapport 2018

Kommunalförbundet Partner-
skap Inland – Akademi Norr

Per Stålberg
Certifierad kommunal
revisor

November 2018

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	3
2.1.	Bakgrund	3
2.2.	Syfte och revisionsfrågor	3
2.3.	Revisionskriterier	3
2.4.	Avgränsning och metod.....	3
3.	Iakttagelser och bedömningar	5
3.1.	Lagens krav och god redovisningssed	5
3.1.1.	Iakttagelser	5
3.1.2.	Bedömning.....	5
3.2.	God ekonomisk hushållning.....	6
3.2.1.	Iakttagelser	6
3.2.2.	Bedömning.....	6

1. *Sammanfattning*

PwC har på uppdrag av kommunalförbundets förtroendevalda revisorer översiktligt granskat förbundets delårsrapport för perioden 2018-01-01 – 2018-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2018.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge förbundets revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som fullmäktige fastställt.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?

Vi bedömer att delårsrapporten i stort är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.

- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Vi bedömer att det prognostiserade resultat är förenligt med de verksamhetsmässiga och de finansiella mål som direktionen fastställt i budget 2018.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Kommunalförbund är skyldiga att minst en gång om året upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från årets början och i revisorernas uppgifter ingår att granska den.

Delårsrapporten ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret och den ska innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av förbundets verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång.

Förbundet ska formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning. Revisionsobjekt är förbundsdirektionen som är ansvarig för delårsrapportens upprättande.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning vilken skall biläggas delårsrapporten i samband med fullmäktiges behandling av densamma.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

2.3. Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL), kap 12
- Lag om kommunal redovisning (KRL), kap 9
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 22, Delårsrapport
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning

2.4. Avgränsning och metod

Granskningen av delårsrapporten avgränsas till följande:

- översiktlig granskning av det siffermässiga bokslutet per 2018-08-31,
- förvaltningsberättelsens innehåll,
- hur förbundet redovisar hur väl det prognostiserade resultatet är förenligt med målen för god ekonomisk hushållning (både finansiella och verksamhetsmässiga mål).

Granskningen utgår från Vägledning 4, Granskning av delårsrapport, utgiven av Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen sker genom analytisk granskning och intervjuer med nyckelpersoner som är ansvariga för delårsrapportens upprättande.

Granskningen har planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om delårsrapporten ger en rättvisande bild. Granskningen är översiktlig och omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen till den information som ingår i delårsrapporten. Detta utesluter inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt ISA och god revisions- sed i övrigt har.

3. Iakttagelser och bedömningar

3.1. Lagens krav och god redovisningssed

3.1.1. Iakttagelser

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – augusti. Delårsperioden har förlängts från och med 2018 då den föregående år endast sträckte sig till och med juni månad. Delårsrapporten består av en förvaltningsberättelse, finansiella rapporter samt noter.

Översiktlig förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen innehåller uppgift om händelser av väsentlig betydelse som inträffat under delårsperioden. Upplysningar om förbundets förväntade utveckling avseende ekonomi och verksamhet beskrivs också översiktligt.

Vidare redogörs bland annat för förbundets målsättningar, uppdragsbeskrivning samt pågående och kommande projekt.

En redovisning av hur utfallet förhåller sig till beslutad budget framgår och det är en utveckling av delårsrapporten i jämförelse med föregående år. Prognosen pekar mot ett nollresultat vilket är i överensstämmelse med budget för 2018. Någon redovisning av förbundets investeringsverksamhet görs däremot inte.

Finansiella rapporter

Delårsrapporten innehåller resultat- och balansräkning samt noter. Resultaträkningen omfattar periodens utfall samt jämförelsetal i form av föregående års siffror per sista juni. Till kommande år kommer redovisningen ske i enlighet med gällande rekommendation då det finns ett jämförelsebokslut per sista augusti.

En kassaflödesanalys är upprättad, den innehåller dock ett mindre fel (7 tkr) kopplat till redovisningen av utrangerade anläggningstillgångar och avskrivningarna på dessa.

Det redovisade resultatet uppgår till +52 tkr för delårsperioden och för helåret beräknas, som tidigare nämnts, ett nollresultat. Förbundets omsättning är lägre än föregående år och kostnaderna har också kunnat hållas nere, därav det positiva resultatet.

Enligt rekommendation 22 Delårsrapport ska ett uttalande om att samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts i delårsrapporten som i den senaste årsredovisningen alternativt om de avviker från detta. Detta uttalande saknas i förbundets delårsrapport.

3.1.2. Bedömning

Vi bedömer att delårsrapporten i stort är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.

3.2. God ekonomisk hushållning

3.2.1. Iakttagelser

Direktionen har fastställt mål för verksamhet och ekonomi för 2018. Det övergripande målet för Akademi Norr är att "ge regionen bästa möjliga förutsättningar för utveckling och tillväxt". I övrigt finns delmål, ett horisontellt mål samt ekonomiska/finansiella mål.

Samtliga mål framgår av delårsrapporten och det konstateras att verksamheten de första åtta månaderna har bedrivits enligt de planer som fastställts och genom de projekt de är engagerade i.

Måluppfyllelsen för verksamheten bedöms som god både vad avser den löpande verksamheten såsom projektverksamheten. I det finansiella perspektivet är bedömningen enligt prognosen att målen på detta område också kommer att uppnås för 2018.

3.2.2. Bedömning

Vi bedömer att det prognostiserade resultat är förenligt med de verksamhetsmässiga och de finansiella mål som direktionen fastställt i budget 2018.

2018-11-13

Per Stålberg

Projekt- och uppdragsledare

KOMMUNALFÖRBUNDET
PARTNERSKAP INLAND
AKADEMI NORR
Revisionen

UTLÅTANDE

Förbundsdirektionen

Utlåtande avseende delårsrapport 2018

De förtroendevalda revisorerna har bland annat till uppgift att pröva om förbundets räkenskaper är rättvisande och att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som direktionen beslutat om i årsbudget.

Vi har översiktligt granskat förbundets delårsrapport per 2018-08-31. En översiktlig granskning är väsentligt begränsad. Den är mer inriktad på analys och mindre på detaljgranskning. Granskningsresultatet och underlag för gjorda bedömningar framgår av bifogad revisionsrapport som utarbetats av PwC.

Vi bedömer att delårsrapporten i stort är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.

Vi bedömer att det prognostiserade resultat är förenligt med de verksamhetsmässiga och de finansiella mål som direktionen fastställt i budget 2018.

Storuman januari 2019

Solveig Holmner

Britt-Inger Pettersson

Bilaga: Revisionsrapport "Granskning av delårsrapport 2018, november 2018, PwC.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UMEÅ**

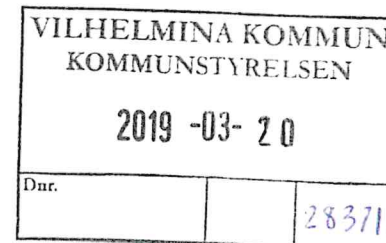
BESLUT
2019-03-19
Meddelat i Umeå

Mål nr
580-19
595-19

KLAGANDE

1. KARL Gustav Abramsson,
Fäbovägen 3
912 34 Vilhelmina

2. Peter MIKAEL Österberg,
Kartstigen 11
912 33 Vilhelmina

MOTPART

Kommunfullmäktige i Vilhelmina kommun
912 00 Vilhelmina

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunfullmäktige i Vilhelmina kommuns beslut 2019-02-25, 22–23 §§

SAKEN

Laglighetsprövning enligt 10 kap. kommunallagen (2017:725) – KL;
nu fråga om inhibition (verkställighetsförbud) enligt 28 § förvaltnings-
processlagen (1971:291)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår yrkandena om inhibition.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

I protokollen anges att ärendena gäller val av styrelse, revisorer och ombud vid bolagsstämma i Vilhelmina Bostäder AB (§ 22; mål nr 580-19)) respektive Vilhelmina fastighetsförvaltning AB (§ 23; mål nr 595-19). I båda ärendena var valberedningens förslag att valet skulle genomföras den 13 maj 2019. Av protokollen framgår bl.a. att det yrkades återremiss på grund av att det inte presenterats förslag till komplett styrelse. Omröstningen i de delarna utföll med 15 röster för att respektive ärende skulle avgöras samma dag och 12 röster för återremiss. Som beslut anges dels att fullmäktige inte återremitterar ärendena, dels valet av tre namngivna personer som ledamöter i respektive bolagsstyrelse varav en som ordförande.

K.G. Abramsson och Mikael Österberg yrkar att besluten upphävs och ärendena återförvisas till fullmäktige för förnyad prövning sedan de beretts och presenterats i laga ordning. Om det för prövningen och verkställigheten krävs snara åtgärder innefattar begäran att förvaltningsrätten ska förordna om verkställighetsförbud i båda ärendena. De anser att reglerna om minoritetsåterremiss i 5 kap. 50 § KL är tillämpliga samt anför att beredningen inte var färdig och att det torde vara ett klart kommunalt intresse att i ett sammanhållet beslut avgöra kommunens representation i de aktuella bolagen.

Vilhelmina kommun har inte förelagts att svara.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Överklagandet kan endast prövas enligt bestämmelserna om laglighetsprövning i 13 kap. KL. Högsta förvaltningsdomstolen har i RÅ 1986 ref. 7 tagit ställning till vad som bör krävas för verkställighetsförbud i ett sådant mål. Domstolen uttalade bl.a. att inhibition bör komma ifråga endast om starka skäl talar för att beslutet är olagligt och ett verkställighetsförbud är

ägnat att förhindra att ett allmänt eller enskilt intresse åsamkas beaktansvärd skada.

K.G. Abramsson och Mikael Österberg får anses yrka att förvaltningsrätten ska besluta om inhibition. De har dock inte anfört några skäl i den delen och det kan inte ändå anses ha framkommit skäl för att besluta om inhibition (verkställighetsförbud). Dessa yrkandena ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03)

Karin Granholm
Rådman

Målet har föredragits av Lena Rönnerberg.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

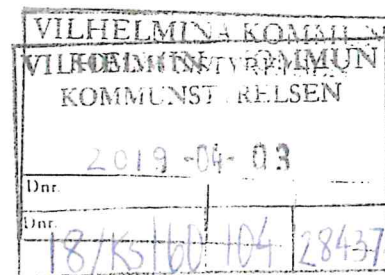
Mer information finns på www.domstol.se.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UMEÅ****DOM**
2019-04-02
Meddelad i UmeåMål nr
1795-18**KLAGANDE**Pierre ERIC Alexander Axelsson,
Tingsgatan 10 Lgh 1002
912 33 Vilhelmina**MOTPART**Vilhelmina kommun
912 81 Vilhelmina**ÖVERKLAGAT BESLUT**

Kommunfullmäktiges beslut 2018-06-25, § 78

SAKEN

Laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten upphäver kommunfullmäktiges beslut i den del som gäller Sverigedemokraterna.

Dok.Id 87859

Postadress
Box 193
901 05 UmeåBesöksadress
Nygatan 45
(Tingshuset)Telefon
090-17 74 00
E-post: forvaltningsratteniumea@dom.se
www.forvaltningsratteniumea.domstol.seTelefax
090-13 75 88Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–12:00
13:00–16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Eric Axelsson har tidigare överklagat ett beslut av kommunstyrelsen i Vilhelmina kommun att betala ut partistöd till Sverigedemokraterna i Vilhelmina först när partiet kan påvisa att en lokal partiförening finns registrerad. Förvaltningsrätten ansåg att även om det inte finns någon skyldighet för kommunen att ge partistöd kan den aktuella lagstiftningen inte uppfattas så att kommunen har rätt att ställa som krav för partistöd att det finns en registrerad lokal partiförening som kan ta emot stödet.

Kammarrätten i Sundsvall, som prövade frågan i en dom den 17 mars 2016 (mål nr 2765-15), uttalade att avsikten inte varit att ett krav på lokal partiförening ska ställas för alla kommuner och ansåg att för att ett krav på lokal partiförening ska gälla lokalt i Vilhelmina kommun krävs att detta föreskrivits i kommunfullmäktiges regler. Eftersom fullmäktiges regler för det lokala partistödet inte innehöll någon sådan bestämmelse ansåg kammarrätten att kommunstyrelsens beslut att tillämpa ett sådant villkor stred mot gällande lag och föreskrift och att det redan av denna anledning fanns fog för att upphäva kommunstyrelsens beslut. Kommunfullmäktige beslutade därefter vid sammanträde den 18 april 2016 (§ 32) att göra ett tillägg till reglerna för det kommunala partistödet genom att föreskriva att stöd endast utbetalas till partier (juridiska personer) som har en lokal partiförening med säte inom Vilhelmina kommun.

Kommunfullmäktige beslutade vid sammanträde den 25 juni 2018 (§ 78) under rubriken ”Redovisning partistöd 2017” att notera att bl.a.

Sverigedemokraterna inte uppfyllt förutsättningarna för att erhålla partistöd, att återkräva partistöd för Sverigedemokraterna avseende det som utbetalats 2018 samt att uppdra till kommunstyrelsen att utarbeta en mall för redovisning av partistöd. I protokollet redovisades att Sverigedemokraterna, som lämnat redovisning, inte hade någon lokal partiförening i Vilhelmina.

Eric Axelsson överklagade efter kommunfullmäktiges beslut den 25 juni 2018 fullmäktiges beslut från sammanträdet den 18 april 2016.

Förvaltningsrätten avvisade överklagandet på grund av att det kommit in försent för att kunna tas upp till prövning.

I samband med överklagandet av kommunfullmäktiges beslut den 18 april 2016 överklagar Eric Axelsson även fullmäktiges beslut den 25 juni 2018 i den del som gäller Sverigedemokraterna.

Vilhelmina kommun hemställer om att överklagandet ska avvisas med resultat att fullmäktiges överklagade beslut ska stå fast och anses tillkommet i laga ordning.

RÄTTSLIGA UTGÅNGSPUNKTER

En laglighetsprövning avser beslutets laglighet, men inte dess lämplighet eller skälighet. Enligt 13 kap. 8 § kommunallagen ska ett överklagat beslut upphävas, om 1. det inte har kommit till på lagligt sätt, 2. beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen, 3. det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller 4. beslutet annars strider mot lag eller annan författning. Domstolen får inte ersätta det överklagade beslutet med något annat beslut.

I 4 kap. 29-32 §§ kommunallagen finns bestämmelser om partistöd. Av 29 § första stycket framgår att kommuner får ge ekonomiskt bidrag och annat stöd till politiska partier för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin (partistöd). Partistöd får ges till de politiska partier som är representerade i fullmäktige och som är juridiska personer. Enligt 30 § ska fullmäktige besluta om partistödets omfattning och formerna för det. Stödet får inte utformas så att det otillbörligt gynnar eller missgynnar ett parti. Av 31 § första stycket framgår att beslut om partistöd ska innehålla ett krav på att mottagaren av partistödet årligen ska lämna en skriftlig redovisning som

visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 29 § första stycket. Enligt 31 § andra stycket ska redovisningen avse perioden 1 januari – 31 december och ges in till fullmäktige senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång. Enligt 31 § tredje stycket får fullmäktige besluta att stöd inte ska betalas till ett parti som inte lämnar redovisning och granskningsrapport enligt första och andra styckena. Av 32 § framgår att beslut om att betala ut partistöd ska fattas av fullmäktige minst en gång per år.

I förarbetena till de nuvarande bestämmelserna om partistöd (prop. 2016/17:171 s. 324) uttalas bl.a. följande. Om ett parti som är representerat i fullmäktige inte motsvaras av någon lokal partiförening utgör det inget hinder mot att kommunen lämnar partistöd till det partiet. Utbetalning av stödet kan i ett sådant fall i stället göras till en partiförening som bedriver verksamhet inom flera kommuner. En sådan mottagare av partistöd måste dock hålla stödet från de olika kommunerna åtskilt i sin bokföring. Om partistöd lämnas ska fullmäktige besluta om formerna för det. Vanligtvis görs det genom att fullmäktige beslutar ett reglemente för partistöd. Det grundläggande kravet är att stödet utformas så att det inte otillbörligt gynnar eller missgynnar något parti. Detta krav ger uttryck för en rättvisepprincip som bör gälla för partistödets utformning.

VAD PARTERNA ANFÖR

Eric Axelsson anför följande. Villkoret om lokal förening för partistöd strider mot lag eller föreskrift enligt förarbetena till kommunallagen (prop. 2013/14:5 s. 95) där begreppet lokal förening förklaras även inkludera föreningar med större geografiska indelningar än en enskild kommun. SKL:s chefsjurist ställer sig tydligt bakom denna tolkning och förespråkar att ersättning ska utbetalas till närmast ovanliggande förening i de fall egen förening saknas, förutsatt att ekonomin kan särredovisas och ”öronmärkas” för respektive kommun.

Kommunen anför följande. Sverigedemokraterna, representerat med ett mandat i fullmäktige, har inom föreskriven tid inkommit med redovisning av hur utbetalt partistöd använts. Sverigedemokraterna i Vilhelmina representeras dock inte av någon lokal partiförening, vilket är ett krav för partistöd. Detta framgår av ”Regler för kommunalt partistöd i Vilhelmina kommun”. Till stöd för kommunens uppfattning i fråga om kravet på lokal partiförening hänvisas till Kammarrätten i Sundsvalls dom den 17 mars 2016. Klaganden fick förvisso gehör för sina besvär, men kammarrättens motiv för bifall grundade sig på att de regler som gällde för kommunalt partistöd i kommunen inte innehöll någon föreskrift om lokal partiförening. Därefter har fullmäktige fattat beslut den 18 april 2016 om reviderade regler för kommunalt partistöd. Partistöd är inte att anse som en obligatorisk rättighet för i fullmäktige representerade partier. Av ordalydelsen i 4 kap. 29 § kommunallagen måste dras den slutsatsen att det är fråga om ett helt frivilligt åtagande från kommunens sida. Vidare framgår av 4 kap. 30 § samma lag att fullmäktige ska besluta om partistödets omfattning och formerna för stödet. Kommunen har valt att i reglemente för kommunalt partistöd ange under vilka förutsättningar partistöd kan utbetalas till i fullmäktige representerade partier. Av reglementet framgår numera att partistöd endast får betalas ut till partier representerade i fullmäktige som också har en lokal partiförening med säte inom Vilhelmina kommun.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Eric Axelsson har överklagat kommunfullmäktiges beslut att Sverigedemokraterna inte uppfyllt förutsättningarna för att erhålla partistöd samt att återkräva partistöd avseende det som utbetalats 2018. Grunden för fullmäktiges beslut är att Sverigedemokraterna i Vilhelmina inte representeras av någon lokal partiförening, vilket är ett krav för partistöd enligt kommunens antagna regler för kommunalt partistöd. Eric Axelsson har anfört att kommunens villkor om lokal partiförening strider mot lag eller

föreskrift med hänvisning till uttalanden i förarbetena till kommunallagen och en tolkning av SKL.

Enligt bestämmelserna om partistöd i kommunallagen får partistöd bara ges till ett parti som är en juridisk person, däremot finns inte någon bestämmelse om att den juridiska personen måste vara en lokal partiförening. Det framgår också av förarbetena att partistöd får lämnas till ett parti som inte motsvaras av någon lokal partiförening.

Förvaltningsrätten konstaterar att kommunens regler för kommunalt partistöd visserligen har reviderats i enlighet med den dom från kammarrätten som kommunen hänvisat till, på så sätt att kravet på lokal partiförening numera finns intaget i reglerna. Även om detta krav nu är uppfyllt får dock stödet enligt kommunallagen inte utformas så att det otillbörligt gynnar eller missgynnar ett parti. Att ställa som villkor för utbetalning av partistöd att partiet har en lokal partiförening på det sätt som skett i Vilhelmina kommun innebär enligt förvaltningsrättens mening att partier som inte haft möjlighet att bilda en lokal partiförening, t.ex. små partier, missgynnas (se även förvaltningsrättens avgörande denna dag i mål nr 2984-18). Med hänsyn härtill finner förvaltningsrätten att kommunfullmäktiges nu överklagade beslut att Sverigedemokraterna inte uppfyllt förutsättningarna för att erhålla partistöd på angiven grund, samt att återkräva partistödet avseende det som utbetalats 2018, strider mot bestämmelsen i 4 kap. 30 § kommunallagen. Kommunfullmäktiges beslut i den del som överklagats ska därför upphävas som olagligt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-03)

Katarina Brodin

I avgörandet, som är enhälligt, har rådmannen Katarina Brodin samt särskilda ledamöterna Karin Ahnqvist och Leif Hognert deltagit. Målet har föredragits av Ingrid Johansson.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UMEÅ****DOM**
2019-04-02
Meddelad i UmeåMål nr
2984-18**KLAGANDE**Pierre ERIC Alexander Axelsson,
Tingsgatan 10 Lgh 1002
912 33 Vilhelmina**MOTPART**Vilhelmina kommun
912 81 Vilhelmina

VILHELMINA KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN		
2019-04-03		
Dnr.		
18/KS471	104	28438

ÖVERKLAGAT BESLUT

Kommunfullmäktige i Vilhelmina kommuns beslut 2018-10-15, § 89

SAKEN

Laglighetsprövning enligt 13 kap. kommunallagen (2017:725)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten upphäver kommunfullmäktiges beslut att anta förslag till partistöd i den del som gäller villkoret om lokal förening för rätt till partistöd.

Dok.Id 88901

Postadress
Box 193
901 05 Umeå**Besöksadress**
Nygatan 45
(Tingshuset)**Telefon**
090-17 74 00
E-post: forvaltningsratteniumea@dom.se
www.forvaltningsratteniumea.domstol.se**Telefax**
090-13 75 88**Expeditionstid**
måndag–fredag
08:00–12:00
13:00–16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Eric Axelsson har tidigare överklagat ett beslut av kommunstyrelsen i Vilhelmina kommun att betala ut partistöd till Sverigedemokraterna i Vilhelmina först när partiet kan påvisa att en lokal partiförening finns registrerad. Förvaltningsrätten ansåg att även om det inte finns någon skyldighet för kommunen att ge partistöd kan den aktuella lagstiftningen inte uppfattas så att kommunen har rätt att ställa som krav för partistöd att det finns en registrerad lokal partiförening som kan ta emot stödet.

Kammarrätten i Sundsvall, som prövade frågan i en dom den 17 mars 2016 (mål nr 2765-15), ansåg att för att ett krav på lokal partiförening ska gälla lokalt i Vilhelmina kommun krävs att detta föreskrivits i kommunfullmäktiges regler. Eftersom fullmäktiges regler för det lokala partistödet inte innehöll någon sådan bestämmelse ansåg kammarrätten att kommunstyrelsens beslut att tillämpa ett sådant villkor stred mot gällande lag och föreskrift och att det redan av denna anledning fanns fog för att upphäva kommunstyrelsens beslut.

Kommunfullmäktige beslutade vid sammanträde den 25 juni 2018 under ärende med rubriken "Förtroendemannaberedning – slutrapport" att bl.a. fastställa upprättat förslag till regler för kommunalt partistöd för Vilhelmina kommun. I protokoll från kommunfullmäktiges sammanträde den 15 oktober 2018 redovisades under ärende med rubriken "Kommunalt partistöd – justering av beslut" att det i samband med att fullmäktige den 25 juni 2018 behandlade förtroendemannaberedningens förslag var fel formulering bilagerad avseende kommunalt partistöd och att frågan därför åter måste behandlas av fullmäktige. Fullmäktige beslutade vid sammanträdet den 15 oktober 2018 att bifalla kommunstyrelsens förslag att anta förtroendemannaberedningens förslag till partistöd, se bilaga 1.

Eric Axelsson överklagar fullmäktiges beslut från sammanträdet den 15 oktober 2018 gällande villkoret om lokal förening för partistöd.

Vilhelmina kommun motsätter sig bifall till överklagandet.

RÄTTSLIGA UTGÅNGSPUNKTER

En laglighetsprövning avser beslutets laglighet, men inte dess lämplighet eller skälighet. Enligt 13 kap. 8 § kommunallagen ska ett överklagat beslut upphävas, om 1. det inte har kommit till på lagligt sätt, 2. beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen, 3. det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller 4. beslutet annars strider mot lag eller annan författning. Domstolen får inte ersätta det överklagade beslutet med något annat beslut.

I 4 kap. 29-32 §§ kommunallagen finns bestämmelser om partistöd. Av 29 § första stycket framgår att kommuner får ge ekonomiskt bidrag och annat stöd till politiska partier för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin (partistöd). Partistöd får ges till de politiska partier som är representerade i fullmäktige och som är juridiska personer. Enligt 30 § ska fullmäktige besluta om partistödets omfattning och formerna för det. Stödet får inte utformas så att det otillbörligt gynnar eller missgynnar ett parti.

I förarbetena till de nuvarande bestämmelserna om partistöd (prop. 2016/17:171 s. 324) uttalas bl.a. följande. Om ett parti som är representerat i fullmäktige inte motsvaras av någon lokal partiförening utgör det inget hinder mot att kommunen lämnar partistöd till det partiet. Utbetalning av stödet kan i ett sådant fall i stället göras till en partiförening som bedriver verksamhet inom flera kommuner. En sådan mottagare av partistöd måste dock hålla stödet från de olika kommunerna åtskilt i sin bokföring. Om partistöd lämnas ska fullmäktige besluta om formerna för det. Vanligtvis görs det genom att fullmäktige beslutar ett reglemente för partistöd. Det grundläggande kravet är att stödet utformas så att det inte otillbörligt gynnar

eller missgynnar något parti. Detta krav ger uttryck för en rättvisepincip som bör gälla för partistödets utformning.

VAD PARTERNA ANFÖR

Eric Axelsson anför följande. Villkoret om lokal förening för partistöd strider mot lag eller föreskrift enligt förarbetena till kommunallagen (prop. 2013/14:5 s. 95) där begreppet lokal förening förklaras även inkludera föreningar med större geografiska indelningar än en enskild kommun. Det anges att den omständigheten att ett parti som är representerat i fullmäktige inte motsvaras av någon lokal partiförening inte hindrar att kommunen lämnar partistöd till det partiet. SKL:s chefsjurist ställer sig tydligt bakom denna tolkning och förespråkar att ersättning ska utbetalas till närmast ovanliggande förening i de fall egen förening saknas, förutsatt att ekonomin kan särredovisas och ”öronmärkas” för respektive kommun. Enligt kommunallagen får partistödet inte utformas så att det otillbörligt gynnar eller missgynnar ett parti.

Kommunen anför följande. Partistödet är ett viktigt verktyg i arbetet för de politiska partierna att bedriva information och utbildning för sina medlemmar och naturligtvis för kommunens medborgare. Anledningen till att det överhuvudtaget gjorts möjligt att lämna partistöd har sin grund i att det finns en påtaglig önskan att stärka den lokala demokratin. Lagstiftaren har möjliggjort detta genom de regler som numera finns intagna i kommunallagen. Det har då särskilt uttalats att de resurser som ställs till partiernas förfogande ska användas lokalt och får inte vidaresändas för att användas i annan verksamhet. Utformningen av lagstiftningen har dock givits den karaktären att det finns ett stort utrymme för att tolka in vad som egentligen avses med aktiviteter för att stärka den lokala demokratin. Ytterst måste det ändå vara kommunen som, inom ramen för gällande bestämmelser om partistöd, ska utforma de närmare regler som ska gälla för att partier representerade i fullmäktige ska kunna åtnjuta partistöd. Eric Axelsson har i

sitt överklagande tolkat den möjlighet som antyds i författningskommentarerna att partistöd ska eller måste utbetalas till varje parti som är representerat i fullmäktige, även om man inte har en lokal partiförening som då är att betrakta som en juridisk person. Kommunen gör inte samma tolkning utan menar att författningskommentaren snarare ska tolkas som att kommunen har en möjlighet att betala partistöd till en överstående organisation och inte som Eric Axelsson menar en absolut skyldighet att lämna partistöd. Kommunens regler för kommunalt partistöd har tagit sin utgångspunkt i att det finns ett fritt val härvidlag och att den bestämmelse om lokal partiförening som finns intagen i reglerna har stöd i gällande lagstiftning bl.a. mot bakgrund av författningskommentaren till 2 kap. 9 § kommunallagen (numera 4 kap. 29 §) i prop. 2013/14:5.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

I det överklagade beslutet har kommunfullmäktige i Vilhelmina kommun beslutat att anta ett förslag till regler för kommunalt partistöd. Eric Axelsson har anfört att kommunens villkor om lokal partiförening i de fastställda kommunala reglerna strider mot lag eller föreskrift med hänvisning till uttalanden i förarbetena till kommunallagen och en tolkning av SKL samt med hänvisning till att partistödet inte får utformas så att det otillbörligt gynnar eller missgynnar ett parti.

Enligt bestämmelserna i kommunallagen ska fullmäktige besluta om partistödets omfattning och formerna för det. Enligt bestämmelserna får partistöd bara ges till ett parti som är en juridisk person, däremot finns inte någon bestämmelse om att den juridiska personen måste vara en lokal partiförening. Det framgår också av förarbetena att partistöd får lämnas till ett parti som inte motsvaras av någon lokal partiförening. Vidare gäller enligt kommunallagen att partistödet inte får utformas så att det otillbörligt gynnar eller missgynnar ett parti.

Att ställa som villkor för utbetalning av partistöd att partiet har en lokal partiförening innebär enligt förvaltningsrättens mening att partier som inte haft möjlighet att bilda en lokal partiförening, t.ex. små partier, missgynnas (se även förvaltningsrättens avgörande denna dag i mål nr 1795-18). Med hänsyn härtill finner förvaltningsrätten att kommunfullmäktiges beslut att fastställa regler för kommunalt partistöd som innehåller ett sådant krav strider mot 4 kap. 30 § kommunallagen. Kommunfullmäktiges beslut i den delen ska därför upphävas som olagligt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (FR-03)

Katarina Brodin

I avgörandet, som är enhälligt, har rådmannen Katarina Brodin samt särskilda ledamöterna Karin Ahnqvist och Leif Hognert deltagit. Målet har föredragits av Ingrid Johansson.

Regler för kommunalt partistöd Vilhelmina kommun

Antagna av fullmäktige den 2014-06-16 § 32, med tillägg 2016-04-18 § 32

I kommunallagen (2017:725) finns de grundläggande bestämmelserna om kommunalt partistöd.

I Vilhelmina kommun ska därutöver följande gälla.

1 § Rätt till partistöd

Det lokala partistödet i Vilhelmina kommun utgår till partier som är representerade i enlighet med vad som föreskrivs i 4 kap 29 § kommunallagen.

Vidare ska gälla att stöd endast utbetalas till partier (juridiska personer) som har en lokal partiförening med säte inom Vilhelmina kommun (Tillägg 2016-04-18 § 32)

2 § Grundstöd och mandatstöd

Partistödet består av

- ett grundstöd, som uppgår till om 35 000 kronor per parti och år, samt
- ett mandatstöd, som uppgår till 14 000 kronor per mandat och år.

3 § Fördelning av partistöd

Vid fördelningen av partistöd beaktas endast mandat för vilken en vald ledamot är fastställd enligt 14 kap vallagen (2005:837).

Partistöd upphör omedelbart efter det att representationen upphört.

4 § Redovisning och granskning

En mottagare av partistöd ska årligen lämna en skriftlig redovisning som visar att partistödet har använts för det ändamål som anges i 4 kap 31 § kommunallagen. Till redovisningen ska fogas ett granskningsintyg. Den skriftliga redovisningen ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast den 1 maj varje år.

5 § Årlig utbetalning

Partistöd betalas ut årligen i förskott under februari månad efter beslut av fullmäktige.

Har redovisning och granskningsrapport enligt 4 kap 31 § kommunallagen inte lämnats in till kommunstyrelsen inom föreskriven tid utbetalas inget stöd för nästkommande år. Redan utbetalt partistöd ska återkrävas om redovisning för visst kalenderår inte inkommit till kommunstyrelsen inom föreskriven tid.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.